

BORISZOV

KAPCSOLAT A NÉPPEL
A KOMMUNISTA PÁRT
ERŐFORRÁSA

S Z I K R A

B. BORISZOV

KAPCSOLAT A NÉPPEL
A KOMMUNISTA PÁRT
ERŐFORRÁSA

SZIKRA

BUDAPEST 1954

Az orosz eredeti címe:

Б. БОРИСОВ

**СВЯЗЬ С НАРОДОМ—ИСТОЧНИК
СИЛЫ КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ**

ГОСПОЛИТИЗДАТ 1953

Fordította

LENGYEL JUDIT

BEVEZETÉS

Nagy és hatalmas a szovjet nép. Eredményeit és győzelmeit a világ minden dolgozója elragadtatással csodálja. A Szovjetunió népeire még dicsőbb jövő vár. A szovjet emberek minden sikere, valamennyi nagyszabású terve elválaszthatatlan a Szovjetunió Kommunista Pártjának irányításától.

A szovjet nép ereje abban rejlik, hogy összeforrott a Kommunista Párttal, mely a szovjet emberek szívéhez közelálló, valóban népi párt. A Kommunista Párt a néptömegekből nőtt ki, soraiban a munkásosztály és a dolgozók legjobbrait egyesítette és a nép hatalmas szervezőjévé és vezérévé lett.

Nem volt és nincs a világon még egy olyan párt, amely a népnek olyan osztatlan támogatásában részesülne, mint a Szovjetunió Kommunista Pártja.

A párt és a nép egységének alapja a párt helyes politikája. Ez a politika tudományos alapokra épül és a társadalmi fejlődés objektív törvényeire támaszkodik. A párt, amelyet a marxista-leninista elmélet vezet, mélyrehatóan elemzi ezeket a törvényeket, és álapos tárgyismerettel használja fel őket.

A Kommunista Párt olyan politikát dolgozott ki, amely helyesen tükrözi a társadalom anyagi fejlődésének szükségleteit. A szovjet nép saját történelmi tapasztalatai alapján meggyőződhetett arról, hogy a

pártnak nincsenek egyéb érdekei, mint a nép érdekei, nincsenek más céljai, mint a dolgozók boldogságáért folytatott harc. A párt egész tevékenységének legfőbb törvénye: a nép érdekeinek szolgálata.

A cári Oroszországban sokféle politikai párt volt. Ezek a pártok azt hangoztatták, hogy a nép érdekeit képviselik, és megpróbálták úgy feltüntetni magukat, mintha a nép nevében cselekednének. De valamenynyien ál-„népbarátok” voltak. A valóságban a nép ellen cselekedtek. Arra törekedtek, hogy a kizsákmányolók rendjét, a nagy néptömegek nyomorát és jogfosztottságát örökké fenntartsák. Csakis a Kommunista Párt megszületésével tettek szert a dolgozók igazi vezetőre, amely létérdekeik kifejezője és védelmezője.

A Kommunista Párt a legnagyobb bátorsággal és hősiességgel harcolt a cárizmus és a kapitalizmus uralmának megdöntéséért, hogy kiszabadítsa az országot félgyarmati függőségéből, és a népet a szocialista átalakulás széles útjára vezesse.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme azért valósulhatott meg, mert a munkásosztály élén az a harcokban edzett Kommunista Párt haladt, amelyet a legszorosabb kapcsolatok fűztek a nagy néptömegekhez.

Már a szovjet hatalom első éveit, a véres polgárháborúban és a külföldi katonai intervenció elleni harcban eltelt esztendőket megmutatták, hogy — hála a munkásosztály diktatúrája vezető erejének, a Kommunista Pártnak — hazánk megőrizte önállóságát, és jó időre elvette az imperialista ragadozók kedvét attól, hogy a szovjet népek szabadságára törjenek.

Sem az éhínség, sem a pusztulás, sem a fűtőanyag-, ruha- és lábbelihiány, sem a járványok — semmi

sem tudta megtörni a dolgozók akaratát és azt a meggyőződésüket, hogy a Kommunista Párt vezetésével urrá lesznek minden bajon, szükségen és nélkülözésen. És csakugyan, néhány év alatt a nép helyreállította a háborúpusztította gazdaságot és hozzáfogott, hogy a párt által kidolgozott tervek alapján megvalósítsa az ország szocialista iparosítását és a mezőgazdaság kollektivizálását. A történelem folyamán első ízben született ilyen nagyszabású terv, amely soha nem látott szocialista átalakulásokat tűzött ki céljául, s amelyet a nép iránti mélységes szeretet, a népbe vetett hit, a nép boldogulásáról való gondoskodás hatott át.

A szocialista építés addig még járatlan útjain óriási nehézségek tornyosultak. A szovjet emberek az országot elmaradt agrárországból hatalmas szocialista ipari kolhozországgá alakították át. Ez az átalakulás a párt és a nép ellenségei — a trockisták, a buharinisták, a burzsoá nacionalisták — elleni kemény harcban ment végbe. A szocializmus győzelmének kivívása roppant áldozatokat kívánt, takarékoskodni kellett mindennel, még a legszükségesebbel is. De a dolgozók készségesen támogatták a pártnak a nehézipar fejlesztésére irányuló politikáját, mert csakis ez a politika biztosíthatta hazánk önállóságát és teremthette meg a népjólét hatalmas fellendülésének feltételeit.

A szocializmus győzelme országunkban a kizsákmányoló osztályok végleges felszámolására, a munkanélküliség teljes megszüntetésére, a nép jólétének jelentős fokozására vezetett, megteremtette a dolgozók jómódú és kulturált életének feltételeit. Országunkban igazi kultúrforradalmat hajtottunk végre. A szocializmus feltételei között a munkásosztály és a parasztság szövetsége még szilárdabb és megingathatatlanabb lett, országunk népeinek barátsága felvirág-

zott, a szovjet nép és a Kommunista Párt egysége pedig még szorosabbra fűződött.

Azok a súlyos megpróbáltatások, melyekben a Szovjetunió a Nagy Honvédő Háború éveiben becsülettel helytállt, újult erővel bizonyították, milyen előrelátó volt a Kommunista Párt, amikor az országot az aktív védelemre készítette elő, és milyen szilárd a párt egysége, milyen nagy bölcsesége és szervező ereje.

A Kommunista Párt vezette szovjet nép és dicső hadserege szétzúzta a fasiszta agresszort, megvédelmezte hazája szabadságát és függetlenségét, megmentette Európa és Ázsia népeit a fasiszta rabság veszélyétől. E győzelem eredményeként az egész világon megnövekedtek és megerősödtek a szocializmus és a demokrácia erői, az imperializmus és a reakció hadállásai pedig meggyengültek.

A Kommunista Párt a háború utáni években a nép erőfeszítéseit a háborútól súlyosan szenvedett népgazdaság gyors helyreállítására, a szovjet gazdaság valamennyi ága, a technika, a kultúra fellendítéséért vívott harcra irányította.

A szovjet nép harcinak és győzelmeinek nagyszerű eredményeit a Szovjetunió Kommunista Pártja XIX. kongresszusa összegezte. Ezek az eredmények tették lehetővé, hogy kitűzzük azt a programot, amely irányt mutat, hogyan haladjon országunk tovább a szocializmusból a kommunizmusba vezető fokozatos átmenet útján.

Jelenleg a Szovjetunió Kommunista Pártjának legfőbb feladata az — állapítja meg az SzKP Szervezeti Szabályzata —, hogy a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján felépítse a kommunista társadalmat, szüntelenül emelje a társadalom anyagi és kulturális színvonalát, az internacionaliz-

mus és az egész világ dolgozóival való baráti kapcsolatok megteremtésének szellemében nevelje a társadalom tagjait, minden módon erősítse a szovjet haza aktív védelmét ellenségeinek agresszív cselekedeteivel szemben. Országunk dolgozóinak alkotó energiáját a párt ezeknek a fő feladatoknak a megoldására irányítja.

A párt, politikájának megvalósításával biztosítja a népgazdaság és a kultúra minden ágának további fellendülését. Az elért eredmények alapján most minden feltétele megvan annak, hogy a nehézipar fokozott fejlesztésével egyidejűleg megszervezzük a közszükségleti cikkek termelésének gyors fellendítését.

1925 óta, tehát azóta, hogy a párt XIV. kongresszusa meghirdette a szocialista iparosítás politikáját, az ipari termelés 29-szeresére nőtt, a termelési eszközök részesedése pedig, mely az egész ipar termelésének 34 százalékát tette ki, 70 százalékra emelkedett.

Országunknak sokoldalúan fejlett nehézipara van. Ez az ipar a szocialista gazdaság hatalmas alapja, és ez teszi lehetővé, hogy egyre fokozottabb mértékben elégíthessük ki a társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségleteit. A nép évről évre egyre inkább élvezzi a párt előrelátó politikájának gyümölcseit, a szovjet ember jólétéről való állandó gondoskodás eredményeit.

Az SzKP XIX. kongresszusa azt a feladatot tűzte ki, hogy az egész népgazdaság fejlesztése alapján következetesen emelni kell a szovjet emberek anyagi és kulturális színvonalát. Az ötödik ötéves terv előirányzata szerint a közszükségleti cikkek termelését — 1955-re 1950-hez képest — mintegy 65 százalékkal kell növelnünk. A párt Központi Bizottsága a XIX. kongresszus határozatainak megvalósítása során felkutatva annak lehetőségeit is, hogy a közszükségleti

cikkek termelését olyan mértékben fejleszthessük, amely lehetővé teszi az ötéves terv e feladatának a határidőnél jóval korábbi teljesítését.

„Halaszthatatlan feladat — mondotta G. M. Malenkov 1953 augusztus 8-án az SzSzKSz Legfelsőbb Szovjetje V. ülészakán —, hogy két-három esztendő alatt erősen fokozzuk a lakosságnak élelmiszerekkel és ipari árukkal — hússal és hústermékekkel, hallal és haltermékekkel, vajjal, cukorral, édesipari készítményekkel, szövetekkel, ruházattal, lábbelivel, edény-nyel, bútorral és egyéb kulturális-életszükségleti, valamint háztartási cikkekkel való ellátottságát, jelentősen emeljük a lakosságnak valamennyi közszükségleti cikkel való ellátottságát”¹.

Ahhoz, hogy megszervezhessük a közszükségleti cikkek termelésének ilyen rohamos emelkedését, gyorsított ütemben kell a mezőgazdaságot fejleszteni. Az SzKP Központi Bizottsága teljes ülésének 1953 szeptember 7-én „A Szovjetunió mezőgazdaságának továbbfejlesztését szolgáló intézkedésekről” elfogadott határozata gyakorlati programja annak, hogy megteremtsük országunkban a mezőgazdasági termékek bőségét, és az egész kolhozparaszság számára nagyobb anyagi jólétet biztosítsunk.

A munkásosztály, a kolhozparaszság és az értelmiség megértette, hogy a Kommunista Párt minden intézkedése a párt egész tevékenysége legfőbb törvényének — a szovjet ember jólétéről való gondoskodásnak — újabb megnyilvánulása. A párt és a tömegek közötti kapcsolat még szorosabbra fonódik, az egész nép áldozatos munkájával valóra váltja a párt intézkedéseit, nemzetközi és belpolitikai kérdé-

¹ Az SzKP és a szovjet kormány a bőség megteremtéséért. Szikra 1954. 10. old.

sekben egyaránt biztosítja politikájának aktív támogatását.

A párt szent kötelességének tartja, hogy állandóan erősítse a munkásosztály és a kolhozparaszttság megbonthatatlan szövetségét, az országunk népei közötti testvéri barátságot, a szocialista állam védelmi erejét. A párt számára törvény a nép anyagi és kulturális szükségleteinek maximális kielégítéséről és szocialista hazánk további felvirágzásáról való állandó gondoskodás.

A párt következetesen folytatja a béke megőrzésének és megszilárdításának, a Szovjetunió védelmének és biztonságának, a nemzetközi együttműködés és a valamennyi országgal való kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésének kipróbált politikáját. Politikailag és gazdaságilag szorosan együttműködik a nagy kínai nép és valamennyi népi demokratikus ország dolgozóival, erősíti az irántuk érzett megbonthatatlan testvéri barátság és szolidaritás kötelékeit.

A párt politikája a nép érdekeinek leghűbb kifejezője, a párt és a tömegek közötti kapcsolat szilárd alapja.

A kommunizmus a pártjuk vezetésével új életet építő milliós tömegek tudatos alkotó munkájának eredményeként jön létre. A kommunizmus építése nem tűri az ösztönösség és a spontaneitás megnyilvánulásait. A kommunizmus építése a legmagasabbfokú szervezettséget, a Kommunista Párt irányító és szervező szerepének fokozását, az egész nép cselekvési egységét és a párt körüli szoros felzárkózását követeli meg.

A párt és a nép egysége a szovjet társadalom és a szovjet államrend leggyőzhetetlenségének hatalmas forrása. A párt és a nép ellenségei sokszor próbálkoztak azzal, hogy szembeállítsák a pártot a néppel, hogy

aláássák a pártnak a tömegekkel való kapcsolatát, hogy a dolgozókat megfosszák a pártvezetéstől, hogy megingassák a dolgozók saját erejükbe és abba a képességükbe vetett hitét, hogy fel tudják építeni a szocializmust. De a párt mindenkor felismerte az ellenséges próbálkozásokat és leleplezte az árulókat, akármilyen álarcban léptek is fel. A párt, az ellenség ellen vívott harcában kicsiszolta a tömegek vezetésének módszereit, fáradhatatlanul erősítette és szélesítette kapcsolatait a néppel.

A párt a dolgozók vezetése során azt tekinti irányadónak, amit a marxizmus-leninizmus klasszikusai a néptömegeknek a történelmi folyamatban betöltött szerepéről tanítanak. A párt fel van vértézve a vezetés lenini elveivel, melyeknek egyik legfontosabb tétele úgy hangzik, hogy a párt a munkásosztály élcsapata és a milliós tömegek közötti kapcsolat megtestesítője, hogy a párt nem élhet és nem fejlődhet a pártonkívüli tömegekkel való kapcsolat nélkül, e kapcsolatok kiszélesítése és megszilárdítása nélkül.

A párt XIX. kongresszusa hangsúlyozta a párt és a tömegek közötti kapcsolat további megerősítésének jelentőségét, és rámutatott azokra a konkrét tenni-valókra és munkamódszerekre, melyek e kapcsolatot még szorosabbá teszik. A kongresszus valamennyi határozatát a párt és a nép egysége általános megszilárdításának eszméje hatja át.

A PÁRT ÉS A NÉP

A NÉP A TÖRTÉNELEM ALKOTÓJA

A Kommunista Párt egész gyakorlati tömegmunkája a marxizmus-leninizmusnak arra a nagyfontosságú elméleti tételére épül, hogy a történelem igazi alkotója a nép, a dolgozók sokmilliós tömege.

Marx és Engels felfedezték a társadalmi fejlődés objektív, azaz az emberek akarától és kívánságától független törvényeit. Bebizonyították, hogy a társadalmi rend jellegét meghatározó főerő azoknak az anyagi javaknak a termelési módja, melyek a társadalom létfenntartásához és fejlődéséhez szükségesek. A társadalmi fejlődés történetét mindenekelőtt a társadalmi termelés alapvető erői: a dolgozó tömegek határozzák meg.

Mindazt, ami az emberi gazdagságot alkotja, az emberiség anyagi és szellemi kultúrájának sokféleségét a nép hozta létre. Az építészet kimagasló emlékműveiben, az évszázadok folyamán kifejlődött városokban, a hatalmas öntözőrendszerekben, a tökéletességükkel bámulatba ejtő gépekben — mindebben és még sok másban az egyszerű dolgozók millióinak, a történelem igazi alkotóinak munkája testesül meg.

Minden kor és minden ország híres zeneszerzői, költői, művészei, legjobb műveiket a népi alkotás

kincsestárából merítették. A nép kiapadhatatlan energiaforrás, az egyetlen olyan erő, amely minden lehetségest valósággá tud változtatni. A nép halhatatlan és örökké fiatal.

A társadalom fejlődésének története mindenekelőtt maguknak az anyagi és szellemi értékek termelőinek, az egymást felváltó termelési módoknak, a termelőerők és az emberek termelési viszonyai fejlődésének a története. A társadalom fejlődése a termelőerők meglévő színvonalára és a fejlődésüket akadályozó elavult termelési viszonyok közötti ellentmondás leküzdése útján megy végbe.

A termelési viszonyok és a termelőerők közötti ellentmondások nem maguktól, nem ösztönösen, hanem a néptömegek tudatos, aktív tevékenysége folytán szűnnek meg. Az ellenséges osztályokra tagozódott társadalomban az uralkodó osztálynak mindig érdeke, hogy a régi, elavult termelési viszonyok fennmaradjanak, és ezért vad ellenállást tanúsít azokkal az erőkkel szemben, melyek utat törnek az új termelési viszonyok számára. Ezek az erők: a nép, a dolgozó tömegek, az anyagi javak termelői, akiket az az osztály vezet, amely egyben a társadalom gazdasági fejlődése kialakult szükségleteinek kifejezője.

Csakis az élenjáró osztály által vezetett néptömegek képesek forradalmi fordulatot végrehajtani a termelési viszonyokban, és ezzel előrevinni a társadalom fejlődését. A történelem tapasztalata azt tanítja, hogy mindenkor elkerülhetetlen kudarcra voltak ítélve az olyan személyiségek, csoportok vagy pártok, amelyek nem értették meg, vagy figyelmen kívül hagyták a társadalmi fejlődésnek ezt az objektív törvényét, s a társadalom átalakítóinak szerepében próbáltak fellépni, a nép fölé helyezték önmagukat és a tömegektől elszakadva cselekedtek.

A marxizmus ellenségei, a narodnyikok mindenké-
előtt azért buktak el, mert nem ismervén el a társad-
alom anyagi életfeltételeinek elsődleges szerepét a
társadalom fejlődésében, nem a társadalmi termelés
követelményeinek megfelelően, hanem annak elle-
nére cselekedtek. A narodnyikok letűntek a történe-
lem színpadáról, anélkül, hogy bármilyen nyomot
hagytak volna maguk után, mert nem hittek a dol-
gozó tömegek erejében, a tömegeket „gyülelész nép”-
nek tekintették, amely képtelen önálló szervezett cse-
lekedetekre. Az egyéni terror taktikája, amelynek
követői voltak, a néptömegek harca iránti bizalmat-
lanságukat, elkeseredettségüket és tehetetlenségüket,
a tömegektől való elszakadottságukat juttatta kifeje-
zésre.

A marxizmus-leninizmus megalapítói elszánt har-
cot folytattak a tömegek történelmi szerepének le-
becsülése ellen. A tudományos kommunizmus egész
világnézetét a nép alkotóerejébe vetett mélységes hit
hatja át. A párt arra tanít, hogy kiemelkedő egyéni-
ségek csakis abban az esetben játszhatnak komoly
szerepet a történelemben, ha meg tudják érteni a tár-
sadalom anyagi életének követelményeit, ha helyesen
juttatják kifejezésre az élenjáró társadalmi erők ér-
dekeit, és ha a tömegek támogatását élvezik.

A Kommunista Párt kérlelhetetlenül leleplezte a
narodnyikok és az eszerek reakciós prédikációit, me-
lyekben meghamisították a történelmet, s úgy állítot-
ták be, mintha a történelem a „hősök” cselekedetei-
nek eredménye lenne, akik állításuk szerint az ese-
mények menetét saját belátásuk szerint határozzák
meg. Csak az győz, és tartja meg a hatalmat — muta-
tott rá Lenin —, aki hisz a népben, aki megfürdik az
eleven népi alkotóerő forrásában.

A történelem napról napra bizonyítja, hogy a tár-

sadalmi életben végbemenő minden, valamelyest is jelentékeny átalakulás csakis úgy lehetséges, ha maga a nép aktívan részt vesz ezekben az átalakulásokban. A történelemben nincs példa arra, hogy a régi termelési viszonyokból az új termelési viszonyokba való átmenetet a nép részvétele nélkül, a tömegek akarától függetlenül valósították volna meg.

A termelőerők fejlődése és a termelési viszonyok megváltozása csak addig a bizonyos pillanatig lehet ösztönös folyamat, amíg a termelőerők nem érlelődtek meg teljesen. Mihelyt azonban az új termelőerők megértek, a fennálló termelési viszonyok és az azok fenntartásában érdekelt kizsákmányoló osztályok olyan akadállyá válnak a társadalom további fejlődése útján, amelyet csakis az új osztályok tudatos tevékenysége küzdhet le. Innen adódik az új társadalmi eszmék, a politikai pártok és azon osztályok hatalmas szerepe, amelyek arra hivatottak, hogy erőszakkal semmisítsék meg a régi termelési viszonyokat.

A történelem azt tanúsítja, hogy azok az osztályok, amelyek a társadalom anyagi fejlődése követelményeinek kifejezői, a régi, az önmagát túlélő társadalmi rend elleni harcukban mindig új, koruk számára élenjáró eszméket dolgoztak ki, népszerűsége tettek szert a nép körében, és magukkal ragadták a népet. Évszázadokon át azonban azok az osztályok, amelyek a néptömegek segítségével hatalomra jutottak, kizsákmányoló osztályok voltak. Mindenekelőtt saját önző érdekeikből kiindulva cselekedtek. A termelési viszonyok változtak, de a dolgozók élén sohasem haladt olyan osztály, mely valóban az ő érdekeiket képviselte volna.

Az egymást felváltó kizsákmányoló osztályok ideológiájának lényege abban állt, hogy igazolja a munkáltató hatalmát, hogy a néptömeget tehetségtelen

gyűlevész népségnek tüntesse fel, amely zokszó nélkül köteles alávetni magát az uralkodó kisebbségnek.

A kizsákmányoló uralkodó osztályok filozófiája a legrégibb időktől egészen napjainkig a nép iránti gyűlöletet, megvetést és ugyanakkor a néptől való rendkívül nagy félelmet tükrözi. De a kizsákmányolóknak a nép iránti gyűlölete még sohasem nyilvánult meg olyan cinikusan, mint a kapitalizmus halálkódolásának időszakában. Az amerikai imperialisták nyíltan hirdetik az emberek száz- és százmillióinak kiirtását, egy olyan rend megőrzése érdekében, amelyben a teljesen jogfosztott tömegnek zokszó nélkül kellene engedelmeskednie a milliárdosok maroknyi csoportjának. Az imperializmus hú lakájai, a jobboldali szocialista vezetők pedig minden erővel el akarják hitetni a dolgozókkal, hogy a tömegek általában képtelenek a hatalom gyakorlására, és hogy ezzel a „természeti adottsággal” csupán a „magasabb-típusú” emberek szűk köre, azaz a kizsákmányolók rendelkeznek.

A kapitalisták és kiszolgálóik állati módon félnek a néptől, mert a társadalom többsége, a hatalmas néptömegek a történelem során először, megtalálták érdekeik igazi kifejezőit a munkásosztályban, amely minden kizsákmányolás és minden kizsákmányoló osztály megsemmisítéséért harcol.

A munkásosztály az új, szocialista termelési viszonyok megteremtésének és megszilárdításának harcosaként lép fel. A szocialista termelési viszonyok mellett a termelési eszközök, a társadalmi javak a társadalom kezében vannak, és kizárják az ember ember által való bármiféle kizsákmányolásának lehetőségét. A munkásosztály, a kizsákmányolók kis csoportját nem számítva, az egész társadalom érdekeit juttatja kifejezésre. Éppen ezért rendelkezik azzal a képes-

séggel, hogy a nemzet vezető erejévé válják, és maga köré tömörítse a nép többségét. A munkásosztály e történelmi küldetését csakis a marxi-lenini elmélettel felfegyverzett párt vezetésével tudja végrehajtani.

A Szovjetunió Kommunista Pártja a munkásmozgalom növekedésével együtt erősödött és edződött, s fűzte mind szorosabbra kapcsolatait a hatalmas dolgozó tömegekkel. A párt a munkásosztályt szocialista öntudattal fegyverezte fel, és a forradalmi mozgalom útját a marxizmus-leninizmus elméletének fényével világította meg. A marxizmus-leninizmus eszméi a társadalom anyagi élete fejlődésének megérlelődött követelményeit juttatják kifejezésre, éppen ezért hatalmas ihlető, szervező és mozgósító erejük van. Ez az erő a legnagyobb tömegeket is képes harcba vinni, s a régi kapitalista rend szétrombolóinak és az új, szocialista társadalom felépítőinek politikai hadseregébe tömöríteni. A Kommunista Párt nagy történelmi érdeme, hogy olyan hatalmas társadalmi erőt forrasztott egybe, mint a társadalom túlnyomó többségét alkotó munkásosztály és parasztság szövetsége. Erre az erőre támaszkodva vezette 1917 októberében a párt a győzedelmes szocialista forradalmat, amely az emberiség történelmének új korszakát — a szocializmus korszakát nyitotta meg.

Az Októberi Szocialista Forradalom következtében a munkásosztály az ország vezető ereje lett. A forradalom a kapitalisták kezében lévő termelési eszközöket, az egész nép tulajdonává változtatta. A munkásosztály és a parasztság szövetségének köszönhető, hogy a fiatal Szovjetállam a párt vezetésével visszaverte az angol-amerikai kapitalisták szervezte imperialista intervenció egyesült erőit, és hogy leverte a belső ellenforradalmat.

„Eddig elért eredményeink megmutatják, hogy a

világ legcsodásabb erejére — a munkások és a parasztok erejére támaszkodunk”² — mondotta V. I. Lenin a polgárháború győzelmes befejezése és az intervenciók szétzúzása után. A szocialista építés során ez a néptömegek méhében rejlő nagyszerű erő egyre teljesebben és teljesebben bontakozott ki.

Az Októberi Forradalmat megelőző valamennyi forradalomban a dolgozók, a régi társadalmi viszonyok maradványainak megsemmisítésével főleg romboló munkát végeztek. A társadalom további sorsát a jelentéktelen kisebbséget alkotó kizsákmányoló osztályok döntötték el. A szocialista forradalomban viszont a munkásosztály, pártja vezetésével, nemcsak az elengedhetetlen romboló munkára, hanem — főként — nagyszerű alkotó munkára, az új társadalom építésére is mozgósítja a dolgozókat. A történelem során első ízben nyílik a dolgozóknak lehetőségük arra, hogy ne a kizsákmányolóknak, hanem önmaguknak dolgozzanak; ez serkenti a nép hatalmas alkotó erőit, ez hívja életre a tömegek soha nem látott energiáját.

Az Októberi Szocialista Forradalom nemcsak szabadságot hozott a népnek, hanem megteremtette anyagi jóléte és kulturális színvonala állandó emelkedésének feltételeit is. Egy olyan társadalomban, melyben megszűnt az ember ember által való kizsákmányolása, a dolgozók jóléte emelkedésének legfontosabb mutatója — a nemzeti jövedelem növekedése. A nemzeti jövedelem a Szovjetunióban 1913-tól 1951-ig több mint 11-szeresére növekedett. A kapitalista országokban a nemzeti jövedelemnek több mint a felét a kizsákmányoló osztályok tulajdonítják el. A Szovjetunióban a nemzeti jövedelemnek majdnem a háromnegyed része a dolgozók személyes

² *Lenin Művei*. 33. köt. Szikra 1953. 103. old.

anyagi és kulturális szükségleteinek kielégítését szolgálja. A fennmaradó részt a szocialista termelés bővítésére és egyéb állami és társadalmi szükségletekre, tehát megint csak a nép szükségleteire fordítják.

A szocializmusban a munkások, az alkalmazottak reálbére és a parasztok reáljövedelme állandóan emelkedik. Hatalmas összegeket fordítanak országunkban társadalombiztosításra, lakásépítésre, egészségvédelemre, a népművelés, a tudomány, a művészet és a kultúra fejlesztésére.

Mindez a szocializmus gazdasági alaptörvénye érvényesülésének megnyilvánulása. E törvény lényeges vonása és követelménye az egész társadalom állandóan növekedő anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítása a szocialista termelésnek a legfejlettebb technika alapján történő szakadatlan növekedése és tökéletesedése útján. A szocializmusban az ember, anyagi és kulturális igényeivel, a társadalmi termelés középpontjába kerül.

A szovjet népnek a társadalmi termelés növekedésében való nagyfokú érdekeltsége elősegíti a tömegek alkotó kezdeményezésének állandó fejlődését. Világosan jut ez kifejezésre a dolgozók szocialista versenyében, amely a Szovjetunióban valóban az egész népre kiterjedő mozgalom. A milliós tömegeknek a szocialista verseny fejlesztésében tanúsított áldozatkészsége, lelkesedése és kezdeményezése a szovjet társadalom hatalmas lendítőerejévé lett.

Sztálin, amikor meghatározta a néptömegek új szerepét a szocializmus viszonyai között, a következőket mondotta: „Elmúltak azok az idők, amikor azt tartották, hogy a történelmet kizárólag a vezérek csinálják, a munkásokat és parasztokat pedig semmibe se vették. A népek és államok sorsát ma nem egyedül a vezérek, hanem elsősorban és főleg a dolgozók milliós

tömegei döntik el. A munkások és a parasztok, akik minden hűhó és hangoskodás nélkül építik a gyárakat, a bányákat és a vasutakat, a kolhozokat és a szovhozokat, akik az élet javait létrehozzák, akik az egész világot táplálják és ruházzák — ezek az új élet igazi hősei és alkotói... «szerény» és «észrevétlen» munkájuk valójában nagy és alkotó munka, amelynek sorsdöntő hatása van a történelemre»³.

A Szovjetunió szocialista építésének története ragyogóan feltárja a Kommunista Párt vezette dolgozó tömegek hatalmas alkotó erejét. Az élet legkülönbözőbb területeiről vett számos példa bizonyítja, hogy mindaz, ami mély gyökeret vert a szocialista valóságban, és a szovjet élet elválaszthatatlan tartozéka lett, alulról, a tömegek kezdeményezésére, a tömegek alkotó munkája során jött létre.

Jelenleg országunk kolhozait közel 9 000 gép- és traktorállomás szolgálja ki. Évtizedek tapasztalata bizonyítja, hogy éppen a gép- és traktorállomások az új mezőgazdasági technika meghonosításának legjobb formái, a kolhozok állami irányításának nagyfontosságú tényezői és a mezőgazdasági termelés állandó növekedésének biztosítékai. Hogy jöttek létre a gép- és traktorállomások?

1927-ben az Odessza környéki Tarasz Sevcsenko szovhoz nagy segítséget nyújtott az áttelepült parasztnak. Ez a segítségnyújtás addig soha nem látott formában történt. A szovhoz egy traktoroszlopot küldött ki, mely felszántotta a szegényparasztok földjét. Az áttelepült parasztnak, akiknek általában se lovuk, se mezőgazdasági felszerelésük nem volt, s akik kénytelenek voltak a juttatott földet a termés egy része ellenében a kuláknak bérbeadni, most, az állam segít-

³ Sztálin Művei. 13. köt. Szikra 1951. 272. old.

sége folytán, jó termést takaríthattak be. Az *Izvesztijá*-ban közzétett levelükben forró köszönetet mondtak a szovjet hatalomnak, és közölték, hogy társadalmasított gazdaság szervezését határozták el, és szerződést kötöttek a Tarasz Sevcsenko szovhossal a föld traktoros megművelésére. A párt XV. kongresszusán a Központi Bizottság munkájáról tartott előadói beszédben I. V. Sztálin ezzel kapcsolatosan azt mondotta: „Minél több ilyen példát, elvtársak, és akkor messze előre lehetne lendíteni a falu kollektivizálásának ügyét”⁴.

Nem is telt bele sok idő — a tömegek által kezdeményezett, a kolhozépítés új tapasztalataival gazdagodott, és elméletileg megvilágított gyakorlat törvényerőre emelkedett. A XVI. pártkonferencián elfogadott első ötéves terv a gép- és traktorállomások fejlesztésében a mezőgazdaság szocialista újjáalakításának nagyfontosságú feltételét látta. A párt gondoskodása folytán a gép- és traktorállomások ma a kolhozrendszer hatalmas ipari és anyagi-technikai bázisát és a kolhoztermelés fejlesztésének döntő erejét alkotják.

Nem kiagyalt dolog a munka mennyiségi és minőségi nyilvántartásának olyan formája sem a kolhozokban, mint a munkaegység, a fogyasztási alap elosztásának bázisa. A munkaegységet ugyancsak maguknak a kolhoztömegeknek az alkotó képessége hozta létre.

Az első kolhozokban a munkaráfordítás meghatározásának és értékelésének legkülönbözőbb módszereit alkalmazták, de túlsúlyban voltak a jövedelemelosztás olyan formái, amelyek a fejenkénti személyi fogyasztást vagy a vagyoni megkülönböztetés

⁴ Sztálin Művei. 10. köt. Szikra 1952. 331. old.

elvét, azaz a bevitt vagyontárgyakat és termelési eszközöket vették alapul. A kolhozparasztok azonban saját tapasztalatuk alapján fokozatosan meggyőződtek arról, hogy az elosztásnak ezek a formái nem segíthetik elő a gazdaság fejlődését. Az élenjáró mezőgazdasági artelek már 1924—1925-ben bevezették a kolhozparasztok közös termelésben végzett munkájának nyilvántartását. A munka megszervezésének és javadalmazásának legcélszerűbb formáit maga a gyakorlat teremtetette meg. Amikor pedig a teljes kollektivizálás éveiben a munkanyilvántartás és a termék-elosztás szocialista formáinak a kérdése rendkívüli jelentőségre tett szert, akkor a kolhozok már igen gazdag tapasztalattal rendelkeztek. Ez a tapasztalat következetesen követelte a társadalmi jövedelem elosztásában megnyilvánuló egyenlődsdi kiküszöbölését.

1931-től kezdve a munkaegység lett a kolhozgazdaságban a ráfordított munka mennyisége és minősége nyilvántartásának egységes rendszerévé és a kolhoz jövedelemelosztásának legfőbb formájává. Ezt tükrözték vissza a kormányrendeletek. A mezőgazdasági artel Mintaalapszabályzata, melyet 1935-ben az Élenjáró Kolhozparasztok II. Országos Kongresszusán fogadtak el, végérvényesen megerősítette a munkaegység döntő szerepét a munka megszervezésében és a kolhozok jövedelmének elosztásában.

A tömegek kollektív tapasztalata alapján végbenő szocialista építés gyakorlatában új jelenségek léptek fel társadalmunk szellemi életében is. Manapság nehezen tudnánk gyárat, bányát, villanytelepet helyi sajtó nélkül elképzelni. Pedig az első üzemi ujságok a munkások kezdeményezésére jöttek létre. A párt nagyra becsülte az ilyen ujságok szervező erejét és általánosította első tapasztalataikat. Az 1923-ban összeült XII. pártkongresszus hangsúlyozta, hogy

„a párt- és a szovjetsajtó területén mint új jelenséget, a munkáslevelezőkön kívül, meg kell említeni az üzemi ujságokat, amelyek a központban kezdenek figyelemreméltó szerepet játszani. Ezek az ujságok az élenjáró proletárok alkotó szellemének termékei... A XII. kongresszus hangsúlyozza ennek az új sajtónak az értékét, és megállapítja, hogy ezt az új sajtót a párt vezetése alá kell helyezni”⁵.

A szocialista iparosítás, a mezőgazdaság kollektivizálása, a Szovjetország hatalmas állammá alakulása, a kulturális építés sikerei — mindez elsősorban a dolgozó tömegek aktivitásának, önfeláldozásának, lelkesedésének és kezdeményezésének köszönhető.

E hatalmas, a történelem menetét valóban döntően befolyásoló, alkotó munka gyümölcsöző eredményeire új erővel mutatott rá az egész világ előtt a párt XIX. kongresszusa. G. M. Malenkov az SzKP KB munkájáról tartott beszámolójában meggyőző adatokkal bebizonyította, hogy a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ipari termelésének üteme mennyivel gyorsabb, mint a tőkés országoké, többek között az Egyesült Államoké. A Szovjetunió ipara a háború okozta óriási rombolások ellenére 1951-ben csaknem 13-szor annyit termelt, mint 1929-ben. Ugyanakkor a tőkés országok ipara lényegében egyhelyben topog.

Óriásiak a nép munkájának eredményei a mezőgazdaságban is. A kolhozrendszer nélkül, a kolhozparasztok és a kolhozparaszt nők önfeláldozó munkája nélkül, magasfokú politikai öntudatuk és szervezettségük nélkül — mint ahogyan erre az SzKP KB XIX. kongresszuson tartott beszámolója rámutat — nem tudtuk volna megoldani a háború éveiben a hadsereg

⁵ A Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak, konferenciáinak és központi bizottsági plénumainak határozatai. I. köt. 737. old. (oroszul).

és a lakosság élelmiszerrel való, s a könnyűipar nyersanyaggal való fennakadás nélküli ellátásának fölöttébb nehéz feladatát. A kolhozparasztság munkalelkesedésének döntő szerepe van a párt által jelenleg elfogadott, a mezőgazdaság valamennyi ágának rohamos fellendítését szolgáló program megvalósításáért folytatott harcban.

Óriásiak a vívmányok a szovjet kultúra, tudomány, művészet és irodalom terén is. Ez a néppel szoros kapcsolatban álló és a népet szolgáló nagyszámú szovjet értelmiség munkájának eredménye.

A szovjet emberek millióinak alkotó munkáját a Kommunista Párt egyesíti és irányítja. A párt mutatja meg a népnek a ragyogó célt. A párt szervezi és tömöríti a népet, és ezáltal megsokszorozza a nép erőit.

A KOMMUNISTA PÁRT A NÉP POLITIKAI VEZETŐJE

A Kommunista Párt a népet szolgálja, a nép politikai vezérkara, szervező és vezető ereje. A párt tevékenységében a legfontosabb rész — a dolgozók vezetése, a szovjet emberek jólétéről, az egész szovjet nép felvirágoztatásáról való gondoskodás.

Az egész világon egyetlenegy pártnak sincsenek a tömegmunkában olyan gazdag tapasztalatai, mint a Szovjetunió Kommunista Pártjának. A párt XIX. kongresszusa ismételten bebizonyította a tömegek pártvezetése lenini elveinek hatalmas életerejét.

A nagy Lenin már az oroszországi Kommunista Párt születésének hajnalán, a marxista párt ideológiai elveinek kidolgozása során, meghatározta a szocialista tudat szerepét a munkásmozgalomban. Megmagyarázta az elméletnek, a tudatosságnak a jelen-

tőségét, a pártnak, mint az ösztönösen fejlődő munkásmozgalom forradalmi és vezető erejének a jelentőségét.

V. I. Lenin leleplezte az uszálypolitikusok filozófiájának áruló jellegét, a tömegek elmaradottságához való alkalmazkodást, az ösztönösség előtti behódolást, amit az „ökonomisták” hirdettek, s kifejtette a párt és a munkás-tömegmozgalom közötti viszony jellegének marxista értelmezését. Az „ökonomisták” nem ismerték el az élenjáró elméletet, az élenjáró eszme mozgósító, szervező és átalakító szerepét, s így a pártot passzivitásra és tengődésre kárhoztatták. Ez volt bukásuk egyik oka. A párt csak az élenjáró forradalmi elmélettel felvértezve tudja magával ragadni a dolgozókat, vezetni harcukat.

A munkásosztály pártja legyőzhetetlen, ha elszakíthatatlan kapcsolat köti a néphez. De a dolgozókkal való kapcsolat erősítése egyáltalán nem jelenti azt, hogy a tömegmozgalom elmaradott elemeinek a szintjére kellene leszállni. A tömegekkel való kapcsolat megerősítése annyit jelent, hogy mindenekelőtt be kell oltani a tömegekbe a szocialista tudatot, előre kell vinni a mozgalmat, világos célokat és feladatokat kell elé kitűzni. A marxista párt „a munkásmozgalom egyesítése a szocializmussal, a szociáldemokrácia feladata pedig nem az, hogy passzívan szolgálja a munkásmozgalmat minden egyes szakaszában, hanem az, hogy az egész mozgalom érdekeit képviselje, hogy megmutassa ennek a mozgalomnak végső célját, politikai feladatait, és hogy megőrizze e mozgalom politikai és eszmei önállóságát”⁶.

A párt mindenkor világos feladatokat tűz a tömegek elé. Fáradhatatlanul gondoskodik arról, hogy a tömegek harcát az a nagy cél ragyogja be, melyből

⁶ *Lenin Művei*. 4. köt. Szikra 1953. 383. old.

a nép hatalmas energiája születik. A párt politikája, mely a forradalmi elmélet hatalmas mozgósító erejére támaszkodik, megmutatja a fejlődés perspektíváját.

V. I. Lenin részletesen kidolgozta a marxista párt szervezeti alapelveit is, vagyis a párt felépítésének és belső élete megszervezésének azokat az elveit, melyek biztosítják számára a tömegek tervszerű vezetésének lehetőségét. A pártnak ahhoz, hogy előrevihesse a tömegeket, olyan élcsapatnak kell lennie, amely a társadalmi élet fejlődési törvényeinek ismeretével rendelkezik, mely a centralizmus elvére, sorainak megbonthatatlan egységére és olyan egységes fegyelemre épül, amely egyformán kötelező mind a vezető, mind az egyszerű párttagok számára. A párt nem egyszerűen a munkásosztály szervezett osztaga, hanem a szervezet legmagasabb formája, mely hivatva van a tömegek valamennyi többi szervezetének vezetésére.

De bármilyen jól szervezett is a párt, mégis csak a munkásosztály részét alkotja, annak vezető élcsapata. Ha a pártnak nincsen kapcsolata a tömegekkel, akkor a hadseregneküli vezérkar helyzetébe kerülhet. A párt csak akkor töltheti be sikerrel vezető szerepét, ha a munkásosztály élcsapata és a dolgozók milliós tömegei közötti kapcsolat megtestesítőjévé válik. Ez pártunk egyik legfontosabb szervezeti alapelve.

A mensevikek, a trockisták és a szocializmus egyéb ádáz ellenségei elkeseredett harcot folytattak a Kommunista Párt szervezeti alapelvei ellen. Arra törekedtek, hogy lealacsonyítsák a párttag magasztos címét, és ezzel feloldják a pártot a tömegekben. Igyekeztek a pártfegyelmet meglazítani, a párt sorainak egységét megbontani, a pártnak a munkásosztály egyéb tömegszervezetei irányításában betöltött vezető sze-

repét kibővíteni. Alattomos fondorlat volt ez, amely arra számított, hogy belülről aláássa a pártot, s ezzel megfosztja a tömegeket a vezetéstől.

A párt mindig éberén őrködött szervezeti alapelvei felett. Az ellenséggel folytatott harcában következetesen szélesítette és erősítette tömegkapcsolatait. A történelem nagyfontosságú szakaszaiban, amikor új feladatok kerültek napirendre, a párt átszervezte sorait, megváltoztatta a szervezeti formákat. Ilyenkor mindig szilárd szervezeti alapelveiből indult ki. Az átszervezés mindenkor a főcél tartotta szem előtt, mégpedig a tömegek pártvezetésének megjavítását, a párt és a dolgozók közötti kapcsolat kiszélesítését és megerősítését.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. kongresszusán elfogadott Szervezeti Szabályzat a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet időszakának feladataihoz szabva fejti ki a párt szervezeti elveit. A párt tagjaival szemben támasztott új, magasabb követelményekben, a pártfegyelem s a párt egysége további erősítéséről való gondoskodásban kifejezésre jut a pártnak az az állandó törekvése, hogy fokozza a nép vezetőjeként és szervezőjeként betöltött szerepét.

V. I. Lenin kidolgozta a Kommunista Párt taktikai alapelveit is, vagyis a dolgozó tömegek harcának irányítására vonatkozó szabályok és alaptételek rendszerét. A párt történelme egész folyamán kimagasló példáját mutatta a taktikai vezetésnek, annak a képességnek, hogyan kell elsajátítani a tömegharc és a tömegszervezés minden formáját. Egyik legfontosabb alapelv, melvet a párt mindenkor követ: a tömegeknek saját politikai tapasztalatuk alapján történő nevelése.

A párt csakis a tömegekre támaszkodva érhet el si-

kert. Nem szabad elmaradnunk a tömegektől, de nem szabad elszakadnunk sem tőlük, nem szabad előreszaladnunk. A tömeggel együtt, a tömegek élén kell haladnunk, és lépésről-lépésre kell megértetnünk velük a párt politikáját. A tömegek vezetése ezen elvének fényes megnyilvánulása az a tevékenység, amelyet a kommunisták az Októberi Forradalom előkészítési szakaszában kifejtettek.

Az önkényuralom megdöntése megnyitotta az utat a szocialista forradalomba való átmenethez. A kommunisták előtt világos volt, hogy az akkor létrejött burzsoá Ideiglenes Kormány ellenségesen áll szemben a néppel, s hogy olyan munkás-paraszt kormánnyal kell felcserélni, amely a forradalom során létrehozott Munkás-, Paraszt- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek hatalmára támaszkodik. Ha azonban a kommunisták azonnal felhívással fordultak volna a tömegekhez, hogy döntsék meg az Ideiglenes Kormányt, nem leltek volna kellő támogatásra. A cári iga alól alighogy felszabadult dolgozók közül sokan azt hitték akkoriban, hogy Oroszországban valóban új élet kezdődik. Hittek az Ideiglenes Kormány ígéreteinek, és hajlottak a megalkuvó mensevik- és eszerpártok rábeszéléseire, melyek a burzsoá kormány támogatására hívták fel őket.

Ez természetesen megtévesztés volt, de ezzel a megtévesztéssel számolni kellett, mert nem egyes személyek, hanem a tömegek megtévesztéséről volt szó. A párt tehát nem az Ideiglenes Kormány azonnali megdöntését tűzte ki feladatul, hanem türelmesen, következetesen és alaposan megmagyarázta a tömegeknek tévedésüket, s megkönnyítette, hogy saját tapasztalatuk alapján győződjenek meg a párt politikájának helyességéről. A kommunisták az életből vett tényekkel bizonyították be, hogy a nép sem bé-

két, sem kenyeret, sem földet nem kaphat, amíg a hatalom a tőkések kezében van.

A párt helyes politikájával és jó tömegmunkájával megnyerte a nép túlnyomó többségének támogatását, és ez volt az Októberi Forradalom győzelmének döntő oka. A Kommunista Párt, már a munkásosztály és a szegényparaszság hatalomra jutása előtt, ténylegesen egyetlen olyan párttá lett, amely a milliós tömegek támogatását élvezte.

Mikor aztán a párt a Szovjetállam irányító erejévé vált, ugyanolyan állhatatossággal követte azt a rendkívül nagyfontosságú vezetési elvet, hogy a tömegeket saját tapasztalataik alapján nevelje. Ugyancsak így, lépésről-lépésre, türelmesen győzte meg a párt a paraszttömegeket arról, hogy a kisgazdasággal nem vergődhetnek ki a nyomorból, s hogy csak a kulákságnak mint osztálynak a teljes kollektivizálás alapján történő felszámolásával lehet kijutni a jómódú és kulturált élet széles útjára. És éppen azért, mert a párt a vezetésben nem szaladt előre, és nem is maradt el, hanem a tömegekre támaszkodott, ezért vált lehetővé, hogy a régi burzsoá termelési viszonyokat az új, szocialista viszonyokkal felcserélő forradalmi fordulatot felülről, az államhatalom kezdeményezésére, a milliós paraszttömegek alulról jövő közvetlen támogatása mellett hajtsák végre.

Később a kolhozparaszság saját tapasztalatai alapján győződött meg arról, hogy a mezőgazdaság termelőerőinek további fellendítése érdekében a kis kolhozoknak egyesülniük kell. Ez az egyesülés, mely a legutóbbi években valósult meg, újabb példája annak, hogyan tanítja a párt a tömegeket saját tapasztalataik alapján.

A párt, hogy megértesse a néppel az új feladatokat, mindig olyan felhívással fordul a tömegekhez,

amely kezdeményezésüket felszabadítja. Ez a tömegek pártvezetésének egyik legfontosabb vonása. A Kommunista Párt egész tevékenységét a tömegek alkotóerejébe vetett hit jellemzi.

Az első orosz forradalom időszakában a párt olyan felhívásokkal fordult a tömegekhez, melyek forradalmi aktivitásuk kifejlesztésére irányultak. Felhívta őket arra, hogy forradalmi úton, önhatalmúlag valósítsák meg a nyolcórás munkanapot a városban, és a demokratikus átalakulásokat a falun. Ez a felhívás kibontakoztatta a tömegek alkotó kezdeményezését és ennek köszönhető, hogy a munkásosztály méhében megszülettek a Munkásküldöttek Szovjetjei. V. I. Lenin ezekben a Szovjetekben felismerte a munkásosztály elkövetkezendő államhatalmának formáját, általánosította a tömegeknek ezt a tapasztalatát, és feltárta e tapasztalat világtörténelmi jelentőségét.

A Sztahanov-mozgalom megszületésének és fejlődésének története ragyogó példa arra, hogyan szabadítja fel a Kommunista Párt a tömegek alkotó erejét, és hogyan tanulmányozza gyakorlati tapasztalataikat. A Sztahanov-mozgalom alulról, maguknak a tömegeknek a kezdeményezésére jött létre, és válasz volt a pártnak a technika elsajátítására vonatkozó felhívására, továbbá a technikát megnyergelni tudó káderek döntő szerepét hirdető útmutatására.

A párt felhívásai mindig aktív visszhangra találnak a dolgozók soraiban. A Szovjetunió Kommunista Pártja XIX. Kongresszusának határozatai új lendületet adtak a tömegek kezdeményezésének és alkotó aktivitásának. A párt felhívása, hogy meg kell keresni, meg kell találni és teljes mértékben ki kell használni a termelésben található rejtett tartalékokat, hatalmas visszhangra talált a népben. A felhívásra a dolgozók a szocialista verseny új formáival

válaszoltak, s a XIX. kongresszus még be sem fejezte munkáját, amikor az élenjáró vállalatoknál újult erővel bontakozott ki a termelési tartalékok kihasználására irányuló tömegmozgalom. A textilipar dolgozói harcot indítottak a több gép kezelésére való átterésért és a termékek minőségének javításáért; a bányászok az új bányászati technika gyors elsajátításáért és alkalmazásáért; a gépipari dolgozók a gépek súlyának a minőségük egyidejű javítása mellett történő csökkentéséért. Az ország naponta értesül az ötödik ötéves terv új hőseiről, nincs nap, hogy ne hallassa a dolgozók kezdeményezésének újabb megnyilvánulásairól.

Mindebben kifejezésre jut a Kommunista Párt vezetésének hatalmas ereje, mely fejleszti a milliós tömegek aktivitását, és egyre inkább felébreszti alkotó kezdeményezésüket. A pártvezetés e sajátosságának jelentőségét hangsúlyozta a párt XIX. kongresszusa, mely azt a feladatot tűzte ki, hogy a kommunizmus újabb sikereinek nagyfontosságú feltételeként minden módon fejleszteni kell hazánk dolgozóinak alkotó kezdeményezését. A nép kezdeményezésének fejlesztése még sohasem tett szert olyan jelentőségre, mint a kommunista társadalom építésének korszakában.

A tömegek forradalmi kezdeményezésének hatalmas szerepéről szóló tételt a Kommunista Párt elméleti alapjainak kidolgozása során részletesen kifejtették. A marxi-lenini elmélet felvértezi a pártot a társadalmi fejlődés objektív törvényeinek ismeretével, és megalapozza a szubjektív tényezőnek — az emberek aktív és tudatos tevékenységének — hatalmas szerepét.

„A marxizmus — tanítja Lenin — minden egyéb szocialista elmélettől abban különbözik, hogy az ob-

jektív helyzetnek és a fejlődés objektív menetének elemzésénél pompásan egyesíti a teljes tudományos józanságot és a tömegek — valamint természetesen az egy vagy más osztállyal való kötelékeket kitapogatni és realizálni képes egyes személyek, csoportok, szervezetek, pártok — forradalmi energiája, forradalmi alkotóereje, forradalmi kezdeményezése jelentőségének leghatározottabb elismerését”⁷.

A párt ideológiai, szervezeti, taktikai és elméleti alapjait a tömegek mindennapi vezetésének és a néppel való legszorosabb kapcsolatnak eszméje hatja át.

A párt a dolgozók vezetését mélyenható tudományos alapra építi, és abból indul ki, hogy a párt főmódszere a tömegek vezetésében a meggyőzés.

Amikor a párt uralkodópárttá lett és a Szovjet-állam vezető erejévé vált, a nép ellenségei minden módon arra törekedtek, hogy ne a meggyőzés, hanem a kényszer eszközeivel éljen a tömegekkel szemben. Ezzel az volt a céljuk, hogy a pártot megfosszák a nép bizalmától. De a párt kérlelhetetlenül leleplezte az ellenség aljas cselvetéseit. Mindig abból indult ki, hogy a kényszerítés módszerével se a tömegek öntudatát, sem a szovjet hatalom iránti bizalmukat nem lehet fejleszteni. Csakis a meggyőzés módszerével lehet tömöríteni, öntevékenységre mozgósítani a tömegeket, és csak evvel lehet erősíteni a párt iránti bizalmukat.

A meggyőzés módszereivel élve, a párt egyre jobban növeli tekintélyét a nép előtt. A Kommunista Párt története a párt és a tömegek állandóan szélesedő és erősödő kapcsolatainak története. A párt, miután meghódította a kommunizmus számára az élen-

⁷ *Lenin*. Marx, Engels, marxizmus. Szikra 1949. 193. old.

járó munkásokat, hatalmas erővé vált, mely maga köré tömöríti az egész népet.

Tudvalevő, hogy magának a „tömeg” fogalomnak a tartalma aszerint változik, ahogyan a harc jellege módosul. A forradalom előtti években, amikor a párt illegalitásban volt, néhányezer forradalmi módon cselekvő munkás már tömeget alkotott. Amikor aztán a forradalom már eléggé elő van készítve, a „tömeg” fogalma olyan értelemben módosul, hogy a többséget értjük rajta, még pedig nemcsak a munkások, de az összes kizsákmányoltak többségét. A forradalom győzelmével egyre jobban megnő az aktívan cselekvő tömeg száma. Az egész nép a szocializmus építésének aktív részvevőjévé válik.

Országunknak a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenetét az jellemzi, hogy a tömegekben, a szovjet társadalom minden rétegében nagyjelentőségű változások mennek végbe.

A szocializmus győzelmének eredményeként a Szovjetunió munkásosztálya teljesen új osztállyá alakult át, mely mentes a kizsákmányolástól, és az egész néppel együtt birtokolja a termelési és munkaeszközöket. Évről évre fokozódik a szovjet munkások kommunista öntudata, emelkedik kulturális színvonaluk, technikai szakképzettségük. A párt XIX. kongresszusa olyan nagyjelentőségű tényekről számolt be, mint az például, hogy a Magnyitogorszki Kohászati Kombínát acélöntőit, gázszerelőit, hengerészeit és a kombinát más fontos szakmaiban dolgozó munkások 80—90 százaléka elvégezte a tízosztályos, vagy a hétosztályos középiskolát.

A középiskolát végzett munkások száma minden vállalatnál állandóan növekszik. Sok olyan gyár van az országban, melynek minden dolgozója tanul. A moszkvai II. számú Állami Golyóscsapágy-gyár mun-

kásainak többsége tanul az üzemi tankombinátnban, a szakmai továbbképző tanfolyamokon, a brigádvezető gépkezelőket és mestereket képző tanfolyamokon, és végül a jövedelmező gazdálkodás iskoláján, amelyen a takarékoságért folyó sikeres harchoz szükséges ismereteket sajátítják el. Sok munkás tanul az esti középiskolákban és technikumokon. A gorkiji Molotov Automobilgyárban minden második munkás tanul, mégpedig vagy középiskolában, vagy technikumon, vagy főiskolán, vagypedig szaktanfolyamokon.

A Szovjetunióban, ha csak az egyéni és kollektív ipari oktatást és a tanfolyamokat vesszük figyelembe, 1952-ben 7 800 000 munkás és alkalmazott részesült szakoktatásban, illetve továbbképzésben. Ilyen óriási a munkásosztály kulturális és technikai fejlődése.

1952-ben jelent meg a Vörös Exkavátor nevű kievi gyár híres Sztálin-díjas gyorsesztergályosának, V. K. Szeminszkijnek számszerint hetedik könyve. A szerző megállapítja, hogy 10—15 évvel ezelőtt nemcsak hogy nem tudott volna ilyen könyvet megírni, de még megérteni is nehezen tudta volna. Most azonban szinte szükségét érzi, hogy időnként összefoglalja tapasztalatait.

A leningrádi Tudományos és Technikai Propaganda Háza évenként sok tucat brosúrát ad ki az élenjáró munkások tapasztalatairól. 1953-ban közel száz újító brosúráját adták ki. Ilyen irodalom országunk sok más ipari központjában is megjelenik. Ebben a tömegek alkotó készségének rohamos növekedése tükröződik.

A következő számok képet nyújtanak arról, hogy a szovjet embereknek milyen tömege vesz részt a technika tökéletesítésében: 1949-ben több mint 450 000, 1950-ben 600 000, 1951-ben közel 700 000 és

1952-ben csaknem 800 000 olyan találmányt és észszerűsítési javaslatot vezettek be, melyek a termelési folyamatok megjavítására és tökéletesítésére szolgálnak.

Számos tény tanúskodik arról, hogy országunkban sikeresen küzdjük le a szellemi és fizikai munka közötti lényeges különbséget, hogy a munkásosztály egyre kulturáltabbá és egyre műveltebbé válik, hogy politikai és munkaaktivitása állandóan növekszik, és erősödik az a tudata, hogy ő a szocialista állam gazdája. Ez a pártszervezetek számára lehetővé teszi, hogy mindjobban fejlesszék a szovjet munkásosztály kezdeményezését, s energiáját a kommunizmus felépítésére irányítsák.

A szocializmus győzelmének eredményeként országunk parasztsága is teljesen új osztállyá vált, melyet nem zsákmányolnak ki, és amely munkáját a kollektív tulajdonra, a kollektív munkára és a modern technikára alapozza. A régi parasztságtól eltérően, melynek látókörét és érdeklődését a kispolgári elképzelések szűk kerete korlátozta, a kolhozparasztságban állandóan fejlődik az állami érdekek tudatos felismerése. A mezőgazdaság gépesítésének fejlődésével a falun sok addig ismeretlen szakma jelent meg. Például a Vörös Október kolhozban (vozsgáli kerület, Kirov terület) 18 olyan új foglalkozás és szakma van, amelyet a kolhozfaluban azelőtt nem is ismertek. Vannak agronómusaik, zootechnikusaik, állategészségügyi szakembereik, villanyszerelők, gépészek, gépkocsivezetők, lakatosaik, esztergályosaik, rádiótechnikusaik, mozigépészek és magas szakképzettségű építőmunkásaik.

A párt XIX. kongresszusának küldöttei megállapították, hogy a kolhozok munkacsapatvezetői, traktoristái, kombájnvezetői, lakatosai és többi szakmun-

kásai között egyre gyakrabban találkozunk középiskolát végzett emberekkel. A kolhozfalu tanul.

1953-ban több mint két és fél millió kolhozparaszt végezte el a termelőmunka megszakítása nélkül a hároméves agrotechnikai és zootechnikai tanfolyamot. Ezek az ismeretekkel gazdagodott káderek sokat tesznek és még sokkal többet tehetnek a kolhozrendszer erősítése, a szocialista mezőgazdaság továbbfejlesztése érdekében.

A parasztság aktivitásának és kommunista öntudatának növekedése lehetővé teszi, hogy a pártszervezetek a kolhozfalu egyre szélesebb rétegeit vonják be az alkotó társadalmi tevékenységbe.

A szocializmus győzelmének eredményeként nagyszámú népi értelmiség alakult ki a Szovjetunióban. A főiskolai és középiskolai végzettségű szakembereket már régen nem százezrekben számolják a Szovjetunióban — számuk közel öt és félmillióra emelkedett. Évről-évre erősödik a fizikai és szellemi munkások együttműködése, akik egységes munkaközösségnek tagjai, s kiknek közös érdeke a termelés jobba és eredményesebbé tétele.

A párt munkája során egyre nagyobb mértékben használja fel a közérdek mély megértésétől lelkesített szovjet értelmiség növekvő aktivitását.

A lenini-sztálini nemzetiségi politika következetes érvényesítése biztosította országunk népeinek testvéri együttműködését egy egységes szövetségi állam rendszerének keretén belül. Felszámoltuk a cárizmus örökségét, a népek gazdasági és kulturális fejlődésében valóban meglevő egyenlőtlenséget. A Szovjetunióban nincsenek többé elmaradott népek.

A szocialista társadalmi rend megszilárdulása során új szocialista nemzetek születtek és fejlődtek ki. Ez azt jelenti, hogy a kommunizmus építésének aktív

teremtő munkájába valamennyi nemzetiség dolgozóinak egyre újabb és újabb rétegeit vonhatjuk be.

A kommunista építés fejlődésével egyre inkább bevonjuk az aktív alkotó életbe a nőket, akik tudvalevően a lakosság nagyobbik felét teszik ki. A főiskolát végzett női szakemberek száma jelenleg meghaladja a 900 000-et. Több mint 1 200 000 nő tanul főiskolákon és középfokú szakiskolákon. Több mint 800 000 nőt tüntettek ki a Szovjetunió rendjeleivel és érdemérmeivel. A Szovjetunió Hőse és a Szocialista Munka Hőse címmel csaknem két és félezer nőt tüntettek ki, köztük munkásnőket, kolhozparaszt-nőket és értelmiségieket.

Igy tehát a szovjet társadalom aktivistáinak sora évről évre növekszik. A kommunizmus építésének a párt által kidolgozott nagyszerű programja a társadalom olyan kulturális felemelkedését veszi tervbe, amely minden állampolgár számára biztosítja fizikai és szellemi képességeinek mindenirányú fejlesztését, lehetővé teszi, hogy megszerezze azt a képzettséget, amelynek segítségével a társadalmi fejlődés aktív részvevőjévé válhat. Ez pedig azt jelenti, hogy még jobban fokozódik a pártnak, mint a nép vezető erejének a szerepe, s még jobban megnőnek a pártszervezetekkel szemben támasztott követelmények.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. Kongresszusa arra kötelezte a pártszervezeteket, hogy minden módon fejlesszék a dolgozó tömegek aktivitását és kezdeményező erejét, s mozgósítsák a nép alkotó erejét a népgazdaság további fellendítéséért folytatott harcra. Ez az alkotó erő pedig együtt növekszik az egész lakosság kulturális színvonalának emelkedésével, a szovjet emberek kommunista tudatának fejlődésével.

A pártszervezeteknek minden lehetőségük megvan arra, hogy egyre újabb és még jelentősebb sikereket érjenek el, hiszen állandóan szélesedik tömegbázisuk, s valóban az egész nép támogatja a párt intézkedéseit. Minél nagyobbarányú munkát végeznek a pártszervezetek a lakosság valamennyi rétege — a munkások, a kolhozparasztok, az értelmiségiek, a nők, az ifjúság, a hazánkat benépesítő számos nemzetiség dolgozói — körében, annál sikeresebben tudjuk megvalósítani a kommunizmus felépítését.

A szocializmus győzelme országunkban szocialista viszonyt alakított ki az emberek között. A szovjet emberek — a munkások, parasztok és az értelmiség — egységesek a szocialista rendszer iránti mély odaadásukban s a kapitalista rendszer elleni gyűlöletükben. A szovjet embereknek közös a céljuk, közösek politikai érdekeik. A Szovjetunió népei nemcsak politikailag, hanem erkölcsileg is egységbe forrottak, vagyis elértük, hogy az egész nép azonos nézeteket vall a helyes emberi magatartásról, az egymás és a társadalom iránti kötelezettségekről.

A Szovjetunió dolgozóinak erkölcsi-politikai arculatát legragyogóbban a szovjet hazafiság juttatja kifejezésre — az a forró szeretet, melyet szocialista hazájuk iránt éreznek, az a készség, hogy erejüket nem kímélve hazájuk felvirágoztatásán fáradozzanak, és életüket nem kímélve megvédjék ellenségeitől. A szovjet hazafiság magában foglalja országunk népeinek élenjáró nemzeti hagyományait és valamennyi dolgozó közös létfontosságú érdekeit.

Az éltető szovjet hazafiság, a munkások, parasztok és értelmiségiek együttműködése, a népek erkölcsi-politikai egysége és barátsága vitték és viszik előre a szocialista népgazdaságot és kultúrát. Rendkívül fontos szerepük volt annak a világtörténelmi

győzelemnek kivívásában, melyet a Szovjetunió a Nagy Honvédő Háborúban aratott.

A vészterhes háborús években nyilvánultak meg különös erővel a Kommunista Párt nevelte szovjet ember nagyszerű tulajdonságai. Az egész világ meggyőződhetett arról, hogy mire képes egy szabad, összetartó és egységes nép, melyet a kommunizmus eszméje hat át és a bölcs Kommunista Párt vezet. A háborús megpróbáltatások tüzeiben a szovjet nép még jobban összeforrott a párttal, a szovjet társadalmi rend, mely baráti közösségben egyesíti a kommunistákat és a pártonkívülieket, még jobban megszilárdult.

A népnek a párt iránti bizalmát szemléltetően bizonyítja az a tény, hogy a munkások, parasztok és értelmiségiek legkiválóbb képviselőinek soraiból állandóan nagy tömegek lépnek be a pártba. A pártnak 1918-ban 270 000 tagja volt. Ez a szám 1928-ra ötszörösére nőtt, és a párt 1 300 000 embert egyesített soraiban. Tíz évvel később pedig a párt közel kétmillió tagot számlált. A Nagy Honvédő Háborúban különös erővel nyilvánult meg a szovjet emberek vonzódása a párthoz.

Olyan viharos számszerű növekedés, mint a háború éveiben, a párt egész történelmében nem fordult elő, és hozzá kell tennünk, hogy a felvételi kérények özöne akkor volt a legnagyobb, amikor a frontokon a legfeszültebb volt a helyzet. 1942 szeptemberétől-decemberéig, amikor Sztálingrád alatt folytak a harcok, közel félmillió szovjet harcos lépett be a pártba. Sok kommunista halt hősi halált a harcokban, de a párt létszáma a háború ideje alatt nem csökkent, hanem csaknem megkétszereződött. A XIX. kongresszus idején a pártnak több mint 6 800 000 tagja volt.

Pártunkat a legszorosabb szálak fűzik a dolgozókhoz. A párt egyesíti soraiban a szovjet társadalom élenjáró képviselőit.

Az SzKP Szervezeti Szabályzata szerint a Szovjetunió Kommunista Pártja az azonos elveket valló kommunistáknak a munkásosztály, a dolgozó parasztság és a dolgozó értelmiség tagjaiból szervezett önkéntes harci szövetsége. Ez a meghatározás tükrözi a Szovjetországban végbement hatalmas változásokat. A munkásosztály ideológiája — a marxizmus-leninizmus — uralkodóvá vált. Ezt az ideológiát a lakosság minden rétege magáévá tette. Országunkban a kommunizmus és a nép egybeforrt. A Kommunista Párt legyőzhetetlensége abban rejlik, hogy erős szálak fűzik a nagy tömegekhez, hogy valóban népi párt, melynek politikája teljes egészében megfelel a nép létérdekeinek.

A szovjet nép határtalan bizalma a Kommunista Párt iránt különös erővel jut kifejezésre a dolgozók küldöttjeinek a Szovjetekbe történő választásai idején. E választásokon a kommunisták közös blokkban lépnek fel a pártonkívüliekkel, közös jelölteket állítanak, és egyetértésben szavaznak rájuk. A választásokat országunkban mindenkor óriási politikai fellendülés kíséri. A kommunisták és pártonkívüliek blokkjának sorozatos ragyogó győzelmei a párt és a nép egységének erejét hirdetik, s azt bizonyítják, hogy a párt politikáját az egész nép támogatja.

A párt és a nép egysége a Szovjetállam minden győzelmének forrása. Ez az egység a záloga a kommunizmus felépítéséért folyó harc jövődő sikereinek.

Pártunk óriási tapasztalatának, amelyet a tömegek vezetése terén halmozott fel, nagy nemzetközi jelentősége van. Ez a tapasztalat tanítja meg a hata-

lomra jutott testvérpártokat arra, hogy miképp vezessék az új élet építésében a tömegeket. Ez a tapasztalat megkönnyíti a kapitalista elnyomás alatt működő kommunista, demokratikus vagy munkáspártoknak, hogy egyre nagyobb tömegeket hódítsanak meg.

A PÁRT NEMCSAK TANÍTJA A TÖMEGEKET, HANEM TANUL IS TŐLÜK

A néppel való szoros kapcsolat lehetővé teszi a pártnak, hogy minden dolgozót bevonjon a kommunizmus felépítéséért vívott aktív harcba, hogy ne csak tanítsa a tömegeket, hanem tanuljon is tőlük — politikájában és mindennapos irányító munkájában érvényesítse tapasztalataikat.

A párt abból indul ki, hogy a helyes irányításhoz nem elég csak a vezetők tapasztalata, azt ki kell egészíteni a tömegek tapasztalatával. A szovjet rendszer, amely a legdemokratikusabb a világon, határtalan lehetőséget nyújt arra, hogy a vezetők tapasztalatát egyesítsék azzal a tömegtapasztalattal, melyet a munkások, kolhozparasztok, értelmiségiek, egyszóval a kommunizmus valamennyi építője nap nap után felhalmoz.

A Kommunista Párt irányító munkájának hatalmas ereje abban rejlik, hogy mindenkor a tömegek tapasztalataira támaszkodik, s hogy bevonja a tömegeket a párt politikájának megvalósításáért folyó aktív harcba. „Helyesen vezetni — mondotta a nagy Sztálin — azt jelenti:

először, hogy megtaláljuk a kérdés helyes megoldását, a helyes megoldást pedig nem lehet megtalálni, ha nem vesszük figyelembe a tömegek tapasztalatát, — a tömegeket, amelyek saját bőrükön tapasztalják ki vezetésünk eredményeit;

másodszor, hogy megszervezzük a helyes megoldás kivitelezését, amit azonban nem lehet megtenni a tömegek közvetlen segítsége nélkül;

harmadszor, hogy megszervezzük e megoldás kivitelezésének ellenőrzését, amit megintcsak nem lehet megtenni a tömegek közvetlen segítsége nélkül”⁸.

A Kommunista Pártot mindig ezek az alapelvek vezetik. A párt határozataiban az emberek millióinak kollektív tapasztalatait tartják szem előtt, s ez a magyarázata annak, hogy a dolgozók a párthatározatokat a magukénak érzik.

Az olyan nagyfontosságú dokumentumokat, melyek a milliós tömegek tevékenységének meghatározására hivatottak, országunkban mindig széleskörű előzetes vita tárgyává teszik.

A mezőgazdasági artel Mintaalapszabályzatának kidolgozásában az Élenjáró Kolhozparasztok II. Országos Kongresszusán mintegy 1 500 élenjáró kolhoz képviselője vett részt. A küldötteket közvetlenül a kolhozgyűléseken választották. Az alapszabály tervezetének megszerkesztésére kijelölt bizottságban 167-en dolgoztak.

Öt és fél hónapig tartott a Szovjetunió 1936-ban elfogadott Alkotmánytervezetének össznépi megvitatása. A vitában a lakosság tízmilliói vettek részt. Nem volt a Szovjetországnak olyan eldugott zúga, ahol ne vitatták volna meg cikkelyről-cikkelyre korunk e nagy dokumentumát. A történelemben soha sem volt példa arra, hogy az állam alaptörvényének tervezetét az egész nép ilyen szabadon, ilyen sokoldalúan megvitatta volna. Országunk minden dolgozója alkotónak érezte magát, s a maga kis részével, a maga tapasztalatával hozzájárult a közös üggyhez.

⁸ *Lenin—Sztálin. Párt és pártépítés. Szikra 1950. 735—736. old.*

Az egész nép részvételével lefolyt vita számos módosítást és kiegészítést eredményezett, amelyeket a szovjet sajtó közzétett. A Szovjetek VIII., Rendkívüli Összszövetségi Kongresszusán I. V. Sztálin a „Szovjetunió Alkotmánytervezetéről” szóló előadói beszédében részletesen elemezte a nép kollektív alkotóképességének ezeket az eredményeit.

Ugyancsak tömegjellegű volt a párt XIX. kongresszusának a Szovjetunió fejlesztését szolgáló ötödik ötéves terv irányelvei tervezetének, továbbá a párt módosított Szervezeti Szabályzata tervezetének megvitatása. Ezeket a tervezeteket jóval a kongresszus előtt nyilvánosságra hozták, és a párt összes alapszervezeteiben, a pártaktíva-gyűléseken, a kerületi, városi, területi és határterületi pártkonferenciákon, a szövetségi köztársaságok kommunista pártjainak kongresszusain megvitták. A kommunistáknak a vitában kifejtett aktivitásáról tanúskodik például az, hogy a leningrádi pártszervezetben a kongresszusi anyagok tervezeteinek vitájában közel nyolcvanezer, a kazahsztáni pártszervezetekben pedig közel száz-ezer ember szólalt fel. A vorosilovgrádi terület alapszervezeteinek taggyűlésein közel 26 000 ember, vagyis a taggyűlések részvevőinek több mint 56 százaléka szólott hozzá.

A párt XIX. kongresszusának az ötéves tervre vonatkozó irányelvtervezetét nemcsak a pártszervezetekben, hanem a munkások, kolhozparasztok és értelmiségiek gyűlésein is megtárgyalták. Az egész sajtó, a *Pravda*-tól egészen a kerületi és gyári sajtóig, cikkeket, kisebb tudósításokat, leveleket közölt, melyek a párt XIX. kongresszusának az új ötéves terv irányelveit tartalmazó tervezetével és a párt módosított Szervezeti Szabályzatának tervezetével kapcsolatos javaslatokat és megjegyzéseket tartalmaztak.

Ebben a szabadonfolyó és gyakorlati vitában, a párt nagyfontosságú határozatainak a kidolgozásában a dolgozók valóban tömegesen vettek részt. A kongresszusi határozatok általánosították és elméletileg megvilágították mindazt, ami jó, haladó, amit a tömegek alkotása hozott létre.

Vegyük például a pártnak azt az irányelvét, hogy az iparban öt év alatt körülbelül 50 százalékkal kell emelni a munka termelékenységét. E nagyfontosságú gazdasági mutató így összegezve tükrözi a különböző vállalatoknak az új technika bevezetése, a technológiai folyamatok tökéletesítése és a munka megszervezésének jobbátétele terén végzett hatalmas munkáját. Az irányelvek realitása a dolgozók általános képzettségi és kulturális színvonalának növekedésére, ipari szakképzettségük fokozására, az újítók kezdeményezésének számtalan megnyilvánulására épül.

A párt XIX. kongresszusának irányelvei megállapítják, hogy az állandó öntözőcsatornák helyett az ideiglenes öntözőcsatornák új rendszerét kell alkalmazni. Ezt csakis azoknak a tapasztalatoknak általánosítása eredményezhette, melyeket az élenjáró kolhozok, szovhozok és tudományos kutató intézetek halmoztak fel. A párt az öntözés terén figyelmesen tanulmányozta azt az újat, amit maga az élet alkotott, amit sokezer élenjáró ember erőfeszítése és kezdeményezése hozott létre. S amikor a tapasztalat azt mutatta, hogy az új öntözőrendszernek országosmértű alkalmazásához szükséges feltételek adva vannak, akkor ez a tudományosan megalapozott élenjáró kezdeményezés pártirányelvvé vált.

A kongresszus határozatainak minden pontja végső fokon a milliók óriási tapasztalatait tükrözi, azokat rögzíti és megkönnyíti a tömegek kezdeményezéséből

született minden haladó munkamódszernek az elterjedését.

A kommunizmusért folytatott harcnak a kongresszuson elfogadott nagyszabású programja új munkahőstettekre lelkesíti az egész szovjet népet. Ilyen mozgósító ereje csak az olyan pártdokumentumoknak van, amelyek megfelelnek a párt bölcs követelményének: helyesen fejezik ki azt, aminek az igazságát a nép elismeri.

A párt abból indul ki, hogy egy helyes határozat végrehajtását csak a tömegek közvetlen támogatásával lehet megszervezni, és ezért a dolgozók állami és társadalmi szervezeteinek tevékenységét a Szovjetunió Kommunista Pártja XIX. Kongresszusa határozatainak megvalósítására irányítja. A kongresszus irányelveiben ez áll:

„Az ötéves tervben kitűzött feladatok nagy követelményeket támasztanak a párt- és szovjetszervezetekkel, a gazdasági szervezetekkel, a szakszervezetekkel és a komszomolszervezetekkel szemben. Arra kötelezik őket, hogy mozgósítsák a dolgozók nagy tömegeit az új ötéves terv teljesítésére és túlteljesítésére, fejlesszék ki a szervezeteink munkájában mutatkozó fogyatékoságok széleskörű bírálatát, e fogyatékoságok mielőbbi kiküszöbölése céljából”⁹.

A Kommunista Párt által kitűzött tervek realitását biztosítják a dolgozók milliói, akik szeretik munkájukat, s eltökélt szándékuk, hogy teljesítik a tervet. Ez az akarat és eltökéltség mindenekelőtt a szocialista versenyben jut kifejezésre.

A verseny résztvevői kötelezettségeket vállalnak, hogy többet és jobbat termelnek, mint amennyit a norma előír, és ezeket a kötelezettségeket becsület-

⁹ A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. Kongresszusa. Szikra 1953. 1113. old.

tel teljesítik. A szocialista verseny a rosszul dolgozókat arra ösztönzi, hogy utolérjék a jól dolgozókat, a jól dolgozókat viszont még nagyobb eredmények elérésére serkenti. A verseny tehát általános fellendülést biztosít.

A versenynek mint tömegmozgalomnak magából a jellegéből fakad, hogy nem tűr sablont, formalizmust. Ahol a versenyfeltételeket vita nélkül fogadják el, ahol üzemi értekezleteken nem vitatják meg az eredményeket, ahol a termelés elért színvonalának meg nem felelő csökkentett kötelezettségeket vállalnak, ott gúzsbakötik a munkások kezdeményezését, ott a követendő példák nem válnak közkinccsé. Ezért a Kommunista Párt kötelezi szervezeteit, hogy állandóan tartsák kezükben a szocialista verseny vezetését, harcoljanak a bürokratikus torzítások ellen, melyek gátolják a dolgozók aktivitásának növekedését.

A szocialista versenyben az egész nép részt vesz, s ez a legragyogóbb kifejezője annak az aktív segítségnek, amellyel a tömegek a XIX. pártkongresszuson hozott határozatok teljesítésének megszervezésében közreműködnek. A kongresszus azt a feladatot tűzte ki a párt-, szovjet-, gazdasági, szakszervezeti és komszomolszervezetek elé, hogy a szocialista építés minden területén még nagyobb arányokban fejlesszék ki a versenyt, hogy minden erővel támogassák a munkában elért kiemelkedő eredményeket, az élenjárók és újítok haladó kezdeményezését, hogy a dolgozók tömegei között terjesszék az élenjáró tapasztalatokat, és így segítségére legyenek az elmaradóknak abban, hogy felemelkedhessenek az élenjárók színvonalára.

A párt a határozatainak megvalósításáért folytatótt harcba bevonja a dolgozók nagy tömegeit, és se-

gítségükkel megszervezi e határozatok teljesítésének ellenőrzését is.

A párt helytelennek tartja azt a felfogást, hogy az embereket csak felülről lehet ellenőrizni olymódon, hogy a vezetők ellenőrzik beosztottaikat. Az ilyen ellenőrzés — nagy jelentősége ellenére — korántsem meríti ki a kérdést, mert van még ezen kívül — és ez rendkívül fontos — alulról jövő ellenőrzés is, amikor a tömegek, vagyis maguk a vezetettek ellenőrzik a vezetőket, megállapítják fogyatékoságaikat, és megmutatják a fogyatékoságok kijavításának módját.

Országunkban ilyen alulról jövő ellenőrzést valósítunk meg, és ragyogó eredményeket érünk el vele. A napi munkában, különböző gyűléseiken és nagylétszámú tanácskozásaikon ellenőrzik a dolgozók a szovjet, gazdasági, szakszervezeti, kolhoz és egyéb vezetőiket, meghallgatják azok beszámolóit, megbírálják a hiányosságokat, és megállapítják, hogyan kell elkerülni a jövőben ezek megismétlődését.

A pártutasítások végrehajtása és az emberek ellenőrzése terén a tömegek alulról jövő ellenőrzése a leghathatósabb eszközök egyike. A párt XIX. kongresszusa hangsúlyozta, hogy vezető szerveinknek a végrehajtás ellenőrzése terén kifejtett munkájukban a dolgozók nagy tömegeire, a párt- és a komszomolszervezetekre, a szakszervezetekre és a helyi Szovjetek aktívaira kell támaszkodniuk. Csak, ha a végrehajtás felülről jövő ellenőrzését az alulról, a párt és pártonkívüli tömegektől jövő ellenőrzéssel egészítjük ki, csak akkor tudjuk biztosítani, hogy szervezeteink és intézményeink munkájában a fennálló hiányosságokat idejében kiküszöböljük, s olyan légkört teremtsünk, melyben a határozatokat és utasításokat idejében és pontosan teljesítik.

Így tehát a párt egész irányító tevékenysége — a

határozatok kidolgozása, végrehajtásuk megszervezése és végül az elfogadott határozatok végrehajtásának ellenőrzése — a tömegek aktív támogatására és közvetlen segítségére épül.

Kádereinket minden munkaterületen és minden hatáskörben a dolgozók szervezőivé neveljük, akiknek egész működésükben a tömegekre kell támaszkodniuk. A párt azt követeli, hogy a vezető funkcionáriusok állandóan érintkezzenek az egyszerű emberekkel, tiszteljék őket, és használják fel tapasztalatukat.

Szovjet vezetőnek lenni annyit jelent, mint kiérdekelni a nagy megtiszteltetést, a nép bizalmát. A párt szigorúan megbünteti azokat, akik elszakadnak a tömegektől, s nem törődnek a dolgozók szükségleteivel.

Amikor 1937 október 29-én a párt és a kormány vezetői a kohászati és bányaipar vezetőit és sztahánovistáit fogadták a Kremlben, I. V. Sztálin a következőket mondotta: „Vezetők jönnek és mennek, de a nép marad. Csak a nép halhatatlan. Minden más — mulandó. Ezért meg kell becsülni a nép bizalmát”¹⁰.

A pártvezetés és a pártélet Lenin által kidolgozott alapelveit és szabályait a nép és élcsapata — a párttagság — alkotó aktivitásának hatalmas szerepét kifejező eszmék hatják át. Ezek az alapelvek és szabályok szem előtt tartják a párt Szervezeti Szabályzata követelményeinek szigorú betartását, a demokratikus centralizmus alapelveinek következetes alkalmazását, a kommunisták aktivitásának mindenirányú fejlesztését, a párt politikája kidolgozásában és megvalósításában való részvételüket, a pártélet nagyfontosságú kérdéseinek kollektív megvitatását.

A demokratikus centralizmus, melynek betartása

¹⁰ *Lenin—Sztálin. A munkáról. Szikra 1950. 405. old.*

fölött árgusszemmel örökdi a párt, azt jelenti, hogy a párt minden vezető szervét alulról felfelé választják; a pártszervek pártszervezeteik előtt rendszeres időközökben beszámolnak tevékenységükről; a pártban szigorú pártfegyelem van, s a kisebbség aláveti magát a többségnek; a felsőbb szervek határozatai feltétlenül kötelezőek az alsóbb szervekre nézve.

A párt a legszigorúbban megtiltja, hogy a vezető pártszervek tagjainak választását kooptációval helyettesítsék. A kooptálás nagy kárt okoz. Fékezi a párttagok aktivitását és öntevékenységet, mert megfosztja őket attól, hogy a kritika jogával éljenek és az elfogadhatatlan jelölést elvessek. Azt a funkcionáriust, akit nem választanak, hanem kooptálnak, tulajdonképpen a párttömegek ellenőrzésén kívül helyezik, ami összeegyeztethetetlen a pártvezetés alapelveivel és a pártélet szabályaival.

A pártonbelüli demokrácia egyik legfontosabb követelménye úgy hangzik, hogy a pártügyeket nem egyénileg, hanem kollektíven, a kommunistáknál és valamennyi dolgozónál felgyülemlett sokrétű tapasztalat számbavételével kell eldönteni. A helyes pártpolitika kidolgozása és annak sikeres megvalósítása a kollektivitás elvének betartásától függ.

Minden dolog sikere nagyon sokban függ a vezető tekintélyétől, s a tömegekkel együtt végzett alkotó munka folyamán kialakult egyéni tulajdonságaitól. A Kommunista Párt semmiképpen nem tagadja a vezetők tekintélyét. Viszont nem is hajlong a tekintély előtt, és szembenáll a személyiség szerepének túlbecsülésével. A személyi kultusz összeegyeztethetetlen a kollektív vezetés elvével, a párt szerepének és a tömegek alkotó aktivitásának lebecsüléséhez vezet, passzivitásra kárhoztatja a kommunistákat, arra, hogy mindenben felülről várjanak utasítást.

A személyi kultusznak semmi köze sincsen ahhoz, ahogyan a marxizmus-leninizmus a párt vezető szervei és vezetői szerepének nagy jelentőségét értelmezi.

A tudományos kommunizmus megalapítói mindig küzdöttek a tömegek alkotó erejének lebecsülése, a személyiség szerepének túlbecsülése ellen, az ellen, hogy a személyiséget felsőbbrendű tulajdonságokkal ruházzák fel. Arra tanítottak, hogy azok a tulajdonságok, melyek a valódi kommunista szerepét meghatározzák, a népnek, a munkásosztálynak odaadó szolgálatát jelentik. „Mi ketten egy lyukas garast sem adunk a népszerűsége — írta Marx magáról és Engelsről —. Például egy bizonyíték: minden személyi kultusszal szemben táplált ellenszenvemnél fogva az Internacionále fennállása idején, sohasem engedtem nyilvánosságra hozni azt a sok-sok üzenetet, amelyekben elismerték érdemeimet, és amelyekkel a különböző országokból untattak, sőt soha nem is válaszoltam rájuk, legfeljebb hébe-korba nyugtáztam őket. Amikor Engels és én először beléptünk a kommunisták titkos szövetségébe, az volt a kikötésünk, hogy az alapszabályzatból törölnek mindent, ami hozzájárul a tekintélyek előtti babonás hajbókoláshoz...”¹¹

Lenin és Sztálin ugyanilyen engesztelhetetlenül lépett fel a tekintély előtti hajbókolás ellen. A párt a legnagyobb határozottsággal küszöböli ki a marxizmus-leninizmus szellemével teljesen szembenálló személyi kultusz idealista elméletének minden megnyilvánulását, és arra kötelez, hogy szigorúan betartsák a pártvezetés legmagasabb elvét — a vezetés kollektivitását.

A párt a kommunistákat a kezdeményezés, az ön-

¹¹ *Marx—Engels Művei*. XXVI. köt. 487—488. old. (oroszul).

állóság szellemében neveli. Nem tűri a magasabb beosztásúak előtti alázatoskodást, a hivatalnoki passzivitást, nem tűri, hogy az utasításokat mechanikusan hajtsák végre.

V. Majakovszkij „Hivatalnok a javából” című szatirikus versében megsemmisítő képet fest a nyárspolgári elveknek engedelmeskedő tisztviselőről:

Mért nézzen messzebb az ember?

Úlj,

s az utasítást

lesd!

Mondván:

— Gondolkoznunk

nem kell,

vezéreink teszik

ezt.

Ha kommunista vagy — írja a költő ugyanebben a versben — akkor

kockáztass,

gondolj,

akarj,

merj!*

És a Kommunista Párt éppen ilyen embereket nevel. Arra törekszik, hogy minden tagja aktívan részt vegyen a párt életében, a pártvezetésben.

A vezetés helyességét csakis kollektív gondolkodással, valamennyi pártmunkás kezdeményezésének kifejlesztésével, továbbá azzal biztosíthatjuk, ha a hozott határozatokban a tömegek tapasztalatát juttatjuk kifejezésre. Ezt követi a párt napi munkájában. A pártszervezetekben valamennyi fontos kérdést közös vita alapján döntenek el. Így mindenkinek

* Radó György fordítása.

megvan a lehetősége, hogy közölje saját tapasztalatát, hogy elejét vegye a hibáknak. Ha a párthatározatot kollektíven hozzák, akkor mindenkiben, aki ennek a határozatnak kidolgozásában részt vett, fokozódik a felelősségérzet a vezetőszerző munkájáért, az elfogadott határozatok teljesítéséért.

A pártmunka gyakorlatában széleskörben felhasználják a különböző értekezleteket. Amikor például a moszkvai Kirov-kerületi pártbizottság a fémtakarékosságért folyó harccal kapcsolatos rendszabályokat dolgozta ki, összehívta a vállalatok igazgatóinak, főmérnökeinek, technológusainak és konstruktorainak értekezletét. A kerületi pártbizottság egybehívta a vállalatok főenergetikusait is, hogy kikérje tanácsukat, hogyan takarékoskodhatunk a villamosenergiával. Az értekezleten sok értékes megállapításra jutottak. A kerületi pártbizottság legfontosabb elvi határozatainak előkészítésében az emberek százai vesznek részt, s ez lehetővé teszi, hogy az egyik vagy másik kérdésben jobban eligazodjanak és jobban felhasználják az összegyűlt tapasztalatokat.

A párt megköveteli szervezeteitől: úgy vezessenek, hogy minden kommunistát bevonjanak az aktív munkába, hogy kifejlesszék a kommunisták öntevékenységet és kezdeményező készségét. A párt egész történelme folyamán ezt az elvet követte, s ennek köszönheti, hogy olyan kipróbált vezetőket nevelt, akik óriási és sokoldalú tapasztalatot szereztek a párt- és az állami munka terén.

A párt Központi Bizottságába, mely a párt bölcsességének és hatalmas kollektív tapasztalatának megtestesítője, a párt legjobb funkcionáriusait, az elméleti, a gazdasági, a kulturális és a katonai tevékenység különféle területeinek legjobb ismerőit választják be. A párt Központi Bizottsága a marxi-lenini elmé-

letre és a vezető káderek kezdeményezésére támaszkodva biztosítja a párt és az ország helyes vezetését, a párt sorainak egységét és egybeforrottságát, a kommunizmus építésének sikerét.

A párt Központi Bizottságának határozatait feltétlenül tekintélynek örvendenek a nép körében, mert e határozatok nem egy személy nézeteit juttatják kifejezésre, hanem kollektív munka eredményei.

A Kommunista Párt és Központi Bizottságának egész működése a nép odaadó szolgálatának, a tömegekkel való szoros kapcsolatnak példaképe. A párt Központi Bizottságát számtalan szál fűzi a néphez. Ide futnak be a jelentések arról, hogy mi történik beláthatatlan területű országunk minden egyes szögletében.

Az SzK(b)P Központi Revíziós Bizottságának a párt XIX. kongresszusán tartott beszámolójából tudjuk, hogy a Központi Bizottsághoz számos levél, javaslat és beadvány érkezik munkásoktól, kolhozparasztoktól, ipari és mezőgazdasági szakemberektől, tudósoktól, tanítóktól, orvosoktól, a Szovjet Hadsereg tisztjeitől és katonáitól, a munka és a háború rokkantjaitól, különféle tanintézetek hallgatóitól, melyek a legkülönbébb, sokszor állami és társadalmi jelentőségű kérdéseket érintenek. A szovjet emberek, attól az óhajtól vezettetve, hogy a pártot és az államot egyik vagy másik rendszabály megvalósításában, a párt- és államapparátus, a gazdasági és egyéb szervezetek egyes láncszemeinek munkájában tapasztalható torzítások kiküszöbölésében segítsék, a párt Központi Bizottságához fordulnak, mert tudják, hogy kéréseik és javaslataik a legnagyobb figyelemben részesülnek. És valóban. A Központi Bizottság apparátusának vezető munkatársai minden levelet gondosan átnéznek, és kiszállnak a helyszínre is, hogy a levelekben és

beadványokban foglaltakat ellenőrizték. Némely beadványt a Központi Bizottság megvitat.

Számos példa bizonyítja, hogy az első látásra kicsiny kérdésekből, gyakran rövid közlésekből, vagy levelekből nagy horderejű, igen fontos határozatok születtek. Így született meg 1931-ben a párt Központi Bizottságának az iskolákról hozott határozata, melynek kiemelkedő szerepe volt a népművelés fejlesztésében.

I. V. Sztálin a párt Központi Bizottsága teljes ülésén, 1937 márciusában a következő példát hozta fel. A Központi Bizottság tagjai a Donyec-medencében uralkodó helyzet megjavításának kérdését tárgyalták. A rendszabályokra vonatkozó tervezet, melyet előterjesztettek, nyilvánvalóan nem volt kielégítő. Háromszor adták vissza ezt a tervezetet, újakat kaptak, de egyik sem oldotta meg teljesen a kérdést. „Végül — mondotta I. V. Sztálin — elhatároztuk, hogy felhívunk a Donyec-medencéből néhány munkást és egyszerű gazdasági és szakszervezeti funkcionáriust. Három napig tanácskoztunk ezekkel az elvtársakkal. És mindannyiunknak, a Központi Bizottság tagjainak, el kellett ismernünk, hogy csak ők, ezek az egyszerű munkások, ezek a «kisemberek» tudták nekünk megmutatni a helyes megoldást”¹².

A párt Központi Bizottsága minden határozathozatalnál figyelembeveszi a tömegek tapasztalatát, gondosan tanulmányozza a gyakorlatot, s kikéri a hozzáértő emberek tanácsát. A Központi Bizottságban tartott értekezletekre meghívják a legkülönbözőbb szakmák élenjáró dolgozóit. Megjelennek itt kohászok és vasutasok, arató- és cséplőgépvezetők, tudósok, művészek és írók. A párt Központi Bizottsága

¹² *Lenin—Sztálin. Párt és pártépítés.* 736. old.

„V. Muragyelli «Nagy barátság» című operájáról” és a szovjet zene további fejlődési útjáról szóló határozatának meghozatala előtt értekezletre hívta a zenei élet kiválóságait. Néhány nap folyamán több mint hetven zeneszerző, karmester, zenekritikus, zenetörténész vitatta meg azokat a kérdéseket, melyek a „Nagy barátság” című opera kollektív megtekintésének eredményeként felmerültek. Az értekezlet munkájában részt vettek a Központi Bizottság titkárai.

A párt Központi Bizottsága és a szovjet kormány vezetői személyesen találkoznak a gazdaság és a kultúra különböző ágainak dolgozóival, a területek és köztársaságok képviselőivel, kikérlik tanácsaikat, és figyelemmel fogadnak minden hasznos javaslatot. Az ilyen találkozások részvevői mesélik, hogy a vita mindig baráti, tárgyilagos beszélgetéssé alakul. Senkit sem szakítanak félbe, mindenki tudja, hogy az esetben, ha téved, elvtársi módon, szemrehányás nélkül kiigazítják, ha pedig nincs igaza, igyekeznek meggyőzni nézete helytelenségéről.

A pártszerű munkastílusnak legjellemzőbb vonása a néppel való elszakíthatatlan kapcsolat, a tömegek tapasztalatainak tanulmányozása. A párt arra törekszik, hogy minden funkcionárius elsajátítsa ezt a stílust, hogy nagyszámú állami és társadalmi szervezeteink egész működése arra irányuljon, hogy a dolgozók nagy tömegeit bevonják az államigazgatásba.

A tömegek igényeivel szemben tanúsított figyelemesség pártunk legfőbb parancsolata. Ezt ragyogóan tükrözik a XIX. pártkongresszus határozatai, melyeket a párt és a dolgozók közötti kapcsolatok további erősítésének eszméje hat át. Ez pedig nagyon fontos feltétele annak, hogy a néptömegek még aktívabban vegyenek részt a kommunizmus építésében.

HOGYAN VALÓSÍTJA MEG A PÁRT A DOLGOZÓKKAL VALÓ KAPCSOLATAIT?

A PÁRTOT A TÖMEGEKKEL EGYBEKAPCSOLÓ
HAJTÓSZÍJAK

A párt XIX. kongresszusa a következő feladatot tűzte ki: minden módon erősítenünk kell a szovjet társadalmi és államrendet, tovább kell fejlesztenünk a szovjet emberek politikai aktivitását és hazafiságát, erősítenünk kell országunk népeinek erkölcsi-politikai egységét és barátságát.

A szovjet társadalmi rend valódi népi rend. A nép méhéből született és a nép hatalmas támogatását élvezi. A szovjet államrend a népek testvéri együttműködésére épülő soknemzetiségű állam mintaképe. A szovjet szocialista rend megingathatatlan erejének az a forrása, hogy megteremti a néptömegek aktív és alkotó tevékenységének minden feltételét. A szovjet emberek erőfeszítéseit a Kommunista Párt egyesíti és irányítja a közös cél felé.

A szovjet népnek a Kommunista Párthoz, azaz vezéréhez és irányítójához való viszonyát országunk Alaptörvénye rögzíti.

A Szovjetunió Alkotmánya megállapítja, hogy a munkásosztály, a dolgozó parasztság és a dolgozó

értelmiség soraiból származó legaktívabb és legöntudatosabb állampolgárok önkéntesen egyesülnek a Szovjetunió Kommunista Pártjában, mely a kommunista társadalom felépítéséért vívott harcban a dolgozók élcsapata és a dolgozók valamennyi, mind társadalmi, mind állami szervezetének vezető magva.

A szovjet Alkotmány hangsúlyozza, a Kommunista Párt a nép pártja, amely a dolgozók társadalmi és állami szervezetein keresztül szoros kapcsolatban áll a tömegekkel.

A szovjet állam bonyolult gépezet, melynek irányító ereje a Kommunista Párt, hajtószíjai pedig — azok a nagyszámú tömegszervezetek, amelyek biztosítják, hogy a párt politikájának megvalósításában az egész lakosság részt vegyen. Minél jobban kötik össze ezek a hajtószíjak a pártot a tömegekkel, annál jobban erősödik a szovjet társadalmi és államrend, annál aktívabb lesz a dolgozók részvétele a kommunizmus építésében.

A pártot a néppel a Dolgozók Küldötteinek Szovjetjei kötik össze, melyek a Szovjetunió politikai alapját alkotják. Országunkban minden hatalom a Szovjeteken keresztül a falu és város dolgozóinak birtokában van. Ezek a világ legdemokratikusabb alkotmánya alapján választott, igazi tömegszervezetek az állampolgárok millióit vonják be az állami ügyek intézésébe.

A helyi Szovjetekbe több mint másfélmillió küldöttet választanak be. Ezenkívül a Szovjetek köré nagy aktívahálózat csoportosul. A moszkvai városi és kerületi Szovjetek állandó bizottságainak munkájában például a küldötteken kívül közel tízezer aktivista vesz részt. A házközelőségek mellett működő társadalmi bizottságokban tizenhatezren, az iskolai és egyéb gyermek-intézmények szülői munkaközössé-

geiben több mint húszezren vesznek részt, soktízezer aktivista ellenőrzi az üzletek, vendéglők és közellátási üzemek munkáját.

És ez csak Moszkvára vonatkozik! Márpedig állandó bizottságok működnek a dolgozók küldöttei területi, városi, kerületi, községi és lakótelepi Szovjetjei mellett is. Ezeknek munkájában sokmillió szovjet ember vesz részt, akik állandó kapcsolatban állanak a lakossággal. Napról napra nagy országos jelentőségű munkát végeznek, valóraváltják a párt politikáját.

A Szovjetek ülészekain rendszeresen megvitatják az állami, gazdasági és kulturális építés legfontosabb kérdéseit, meghallgatják a Szovjeteknek alárendelt közigazgatási szervek beszámolóit.

A szovjet államapparátust elszakíthatatlan szálak fűzik a dolgozók sokmilliós tömegéhez. A szovjet államapparátus nem szigeteli el magát a néptől, hanem a tömegszervezetek sokaságán, a mindenféle bizottságon, szakosztályon és értekezleten keresztül egybeolvad vele.

A párt állandóan gondoskodik a Szovjetek munkájának javításáról, a szocialista demokratizmus elvének következetes betartásáról. Elszánt harcot folytat a szovjet apparátusban megnyilvánuló bürokratizmus ellen, s minden ellen, ami akadályozza a dolgozók kezdeményezésének és alkotóerejének kibontakozását. A párt XIX. kongresszusa után az államapparátus néhány azonos munkát végző intézményének a felszámolására irányuló intézkedések azt a célt tartották szem előtt, hogy megjavítsák a közigazgatást, s még közelebb hozzák az apparátust a tömegekhez.

A pártot a néppel a szakszervezetek is összekapcsolják. A szakszervezet Lenin meghatározása szerint, nevelő szervezet. Az igazgatás, a gazdálkodás, a kommunizmus iskolája. A szakszervezeteknek mint a párt

és a tömegek közötti legfontosabb hajtószíjnak a szerepe, rendkívül nagy.

„A szovjet szakszervezet — állapítja meg a Szovjetunió Szakszervezeteinek Szervezeti Szabályzata — pártonkívüli társadalmi tömegszervezet, mely valamennyi szakma munkásait és alkalmazottait, fajra, nemzetiségre, nemre és felekezetre való tekintet nélkül, önkéntesség alapján egyesíti.”

„A szovjet szakszervezetek egész munkájukat a Kommunista Párt vezetésével végzik, mely a szovjet társadalom szervező és irányító ereje.”

Országunk szakszervezetei közel 40 millió munkást és alkalmazottat egyesítenek. Harcolnak a szocialista társadalmi és államrendnek, a szovjet nép erkölcsi-politikai egységének, a Szovjetunió népei közötti barátságnak és testvéri együttműködésének állandó erősítéséért.

A szakszervezetek legfontosabb feladata, hogy megszervezzék a munkások és alkalmazottak harcát a népgazdaság állandó fejlesztéséért, s fokozzák az állami tervek teljesítéséért és túlteljesítéséért, a munka termelékenységének emeléséért, a minőség megjavításáért és az önköltség csökkentéséért folyó szocialista munkaversenyt.

A következő példa szemléltető képet ad arról, hogy a szakszervezetek miként vonják be a munkásokat a termelés irányításába: egy skót bányász, Harry Watson aziránt érdeklődött, vajjon a szovjet munkások részt vesznek-e a bánya irányításában. Watsonnak a *Trud* című lapban Ivan Taraszov érdeemes bányász, a Vorosilovgrádugol kombinát 1—2. számú aknájának szénkombájn-kezelője válaszolt. Közölte, hogy bányájának valamennyi vezetője a multban egyszerű munkás volt, aki azután bányászati főiskolát vagy technikumot végzett. „De nemcsak arról van szó,

hogy a bányá élén volt munkások állanak — írta tovább Taraszov elvtárs, hanem másról is, mégpedig arról, hogy a bányászok maguk közvetlenül is részt vesznek a termelés irányításában. Miként? Milyen módon?

Mindenekelőtt rá kell mutatnom a termelési értekezletekre és a munkások üzemi gyűléseire, amelyeken a bányászok megtárgyalják az évi, negyedévi és havi állami tervet. Javaslatokat tesznek a bánya vezetőinek, hogy milyen módon lehet a kitűzött feladatot határidő előtt teljesíteni. A termelési értekezletek olyan fontos kérdéseket tárgyalnak meg, mint például: a munkaszervezés a frontfejtésben, a szállítószalag gyors áthelyezése, a gépkapacitások fokozása stb. A gyűlésen elfogadott javaslatok végrehajtása kötelező.

A bánya egyes munkaterületein havonta hívunk össze gyűléseket, ahol megvitatjuk a munka eredményeit. Itt a bányászok megbírálják a fogyatékosságokat, bátran bírálják személyekre való tekintet nélkül, felderítik a rejtett tartalékokat, és tanácsokat adnak. A gyűlés határozatai kötelezőek a bányamezők, a bányauzemek vezetői és az egész kollektíva számára.

Minden évben kollektív szerződést kötünk a bányában. Ezek a szerződések a kollektíva kulturális és szociális ellátásának kötelezettségein kívül termelési kötelezettségeket is tartalmaznak. Amikor a szerződést összeállítják, az igazgatóság és a bánya szakszervezeti bizottsága figyelembeveszi a bányászok javaslatait, a kollektíva pedig állandóan figyelemmel kíséri a vállalt kötelezettségek teljesítését¹⁸.

A dolgozók milliói vesznek részt a vállalatoknál és

¹⁸ Trud. 1952 december 10.

intézményeknél tartott szakszervezeti termelési értekezleteken. 1952 folyamán 7 millió ilyen értekezletet tartottak. Ezeken több mint 10 millió olyan javaslatot fogadtak el, melyek a rendellenességek megszüntetésére, a gépállások felszámolására, a termékek minőségének javítására és az önköltség csökkentésére irányultak. Ezekből több mint 8 milliót megvalósítottak. Íme: ez a jelentősége annak a tömegmunkának, melyet a szakszervezetek a párt vezetésével végeznek.

A szakszervezetek hivatottak arra, hogy állandóan gondoskodjanak a dolgozók anyagi jóléte további emelkedéséről és kulturális igényeik mindenirányú kielégítéséről. A szakszervezetek hatáskörébe tartozik a társadalombiztosítási alap. Idetartoznak a nagyszámú üdülők és szanatóriumok, közel 9 000 klub, kultúrház és kultúrpalota, több mint 11 000 könyvtár, 95 000 „Vörös sarok”, közel 8 500 mozigép, közel 5 000 stadion, sportterem, vízisport- és sítelep. A klubok különböző tanulókörökben több mint 8 millió ember vesz részt.

A szakszervezetek tagjaikat a szovjet hazafiság szellemében, a munkához és a társadalmi tulajdonhoz való kommunista viszony szellemében nevelik, és kifejlesztik bennük a proletár internacionalizmus érzését. A szakszervezetek a nemzetközi munkásmozgalom egységéért, a tartós világbékeért és a demokráciáért harcolnak.

A szakszervezetek egész munkája a széleskörű öntevékenységre épül. A szakszervezetek aktívahálózata sokmillió munkást és alkalmazottat foglal magában. Hacsak a beteglátogatókat vesszük, azok száma is meghaladja az 1 600 000-et. Az aktivisták százezrei dolgoznak mint társadalmi felügyelők, mint kultúr-szervezők, dolgoznak a lakóbizottságokban, a gyár-

üzemi és hivatali szakszervezeti bizottság mellett létesített munkabér- és egyéb bizottságokban. Hatalmas erő ez, és ennek az erőnek a segítségével valósítjuk meg a még 1922-ben a párt XI. kongresszusán elfogadott tételt, mely így szól: „A tömegekkel, vagyis a munkások (majd az összes dolgozók) óriási többségével való kapcsolat minden néven nevezendő szakszervezeti tevékenység sikerének legfontosabb, legfőbb feltétele”¹⁴.

A párt XIX. kongresszusa azt a feladatot tűzte a szakszervezetek elé, hogy javítaniuk és tökéletesíteniük kell munkájukat, és ezzel még szorosabbra kell fűzniük a párt és a nép közötti kapcsolatot.

A pártot a tömegekkel összekötő hajtószíjak egyike a szövetkezet, főleg a szövetkezetek legmagasabb formája — a termelőszövetkezet. A párt a szövetkezetek segítségével kapcsolatokat teremt a nagy tömegekkel, elsősorban a paraszttömegekkel.

A termelőszövetkezet legelterjedtebb formája a kolhoz. A kolhozok révén a multban szétforgácsolt és egymástól elkülönült parasztság szervezett erővé vált. A Szovjetunióban 94 000 kolhoz van. A kolhozok vezetőségének s a kolhozok revíziós bizottságainak több mint egymillió tagja van. De ez nem meríti ki a kolhoz-aktivisták számát. A közösségi munka alapján emelkednek ki a jó szervezők, a brigádvezetők, a mezőgazdaság élenjáróinak százezerei, akik a pártszervezetek vezetésével a párt köré tömörítik a sokmilliós kolhozparasztságot.

A kolhozrendszernek a Szovjetunióban aratott győzelme révén a párt és a paraszttömegek között olyan közeledés, a közöttük lévő kapcsolatoknak olyan meg-

¹⁴ A Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak, konferenciáinak és központibizottsági plénumainak határozatai. I. köt. 611. old. (oroszul).

erősödése jött létre, melyről a kis, szétagolt gazdálkodás mellett csak álmodni lehetett.

A kolhozokat a széleskörű demokrácia alapján vezetik. A mezőgazdasági artel Mintaalapszabályzata értelmében a kolhoz minden ügyét a kolhozparasztok közgyűlése, a közgyűlések közötti időben pedig a közgyűlésen megválasztott vezetőség irányítja. A Kommunista Párt és a szovjet kormány éberrel vigyáz arra, hogy a kolhozdemokráciát meg ne sértsék, és harcol minden olyan tevékenység ellen, ami a kolhozparasztok aktivitásának fejlődését akadályozza. Amikor 1946-ban kiderült, hogy a kolhozdemokráciát több helyen megsértették, a szovjet kormány és a párt Központi Bizottsága külön határozatot hozott ebben a kérdésben, és a következő utasítást adta:

„Újra érvénybe kell léptetni azt a sok kolhozban megsértett, alapszabályban előírt demokratikus rendet, miszerint a kolhoz problémáinak megtárgyalására és eldöntésére egybe kell hívni a kolhozparasztok közgyűlését, a kolhoz vezetőségét és elnökét a közgyűléseken kell megválasztani; a vezetőség, valamint a kolhozelnök munkájukról kötelesek beszámolni a közgyűlés előtt és végül a revíziós bizottságoknak újra munkához kell látniuk”¹⁵. A kolhozdemokrácia szigorú betartása a párt és a nagy paraszttömegek közötti kapcsolat szilárdságának igen fontos feltétele.

A szovjet kisipari szövetkezeteknek közel kétmillió, a fogyasztási szövetkezeteknek pedig majdnem 33 millió tagja van. A párt a dolgozók egyesülésének e formáin keresztül is erősíti tömegkapcsolatait.

Az ifjúság tömegszervezete — pártonkívüli, de a párthoz szorosan felzárkózó és a pártot politikájának

¹⁵ Pravda. 1946 szeptember 20.

megvalósításában segítő szervezet — a Szovjetunió Lenini Kommunista Ifjúsági Szövetsége. A komszomolnak több mint 18 millió ifjú és leány a tagja. Fő feladata, hogy segítse a pártot az ifjú nemzedék kommunista nevelésében. A komszomol vezeti a pionir-szervezetet, mely közel 18 millió pionirt egyesít sorraiban.

A párt tartaléksapatából, a komszomolból egészíti ki sorait. Arra törekszik, hogy minden vállalatnál, minden intézménynél és kolhozban legyen komszomolszervezet, és hogy ezek az ifjúság nagy tömegeit egyesítsék.

A komszomol — a párt aktív segítője az egész állami és gazdasági építésben. A vállalatok, kolhozok, szovhozok, intézmények komszomolszervezeteinek nagy kezdeményezési joga van munkával kapcsolatos kérdések megvitatásában és e kérdéseknek az illetékes pártszervezet elé való terjesztésében.

A komszomol nagy munkát végez. Szervezi a szocialista munkaversenyt az ifjúság között, az ő érdeme sok értékes kezdeményezés a gazdasági és kulturális élet terén és az iskolák és főiskolák munkájában. A komszomol segítségére van a pártnak abban, hogy az ifjakat és leányokat bátor, munkaszerető emberekké nevelje, olyanokká, akik a végsőig hűek a kommunizmus nagy ügyéhez.

A komszomol Szervezeti Szabályzata megállapítja, hogy a lenini komszomol a Kommunista Párt vezetésével a szovjet hazafiság, a hősiesség szellemében olyan emberekké neveli a fiatalokat, akik nem félnek a nehézségektől, bíznak saját erejükben, és a kommunizmus győzelméért vívott harcban minden akadály leküzdésére készek.

A komszomolon keresztül a pártot szoros kapcsolatok fűzik az ifjúság legszélesebb rétegeihez. A párt

XIX. kongresszusa azt a feladatot tűzte ki, hogy minden tekintetben javítani és tökéletesíteni kell a kom-szomol munkáját. Ebben rejlik a párt és a nép közötti elszakíthatatlan kapcsolat további erősítésének egyik feltétele.

A Szovjetországban sok önkéntes társadalmi szervezet van és mindegyiknek megvan a maga szerepe a kommunizmus építésében. Ilyenek például a Politikai és Tudományos Ismereteket Terjesztő Összszövetségi Társaság, a Hadsereget, Légierőket és Flottát Segítő Összszövetségi Önkéntes Társaság, a sport- és egyéb önkéntes szervezetek. Mindezen szervezetek taglétszáma évről évre nő, a tömegek közötti tevékenységük állandóan bővül. A sportszervezetek taglétszáma például 1948-tól 1953-ig több mint 3 millió fővel növekedett. A Politikai és Tudományos Ismereteket Terjesztő Összszövetségi Társaság tagjai 1952-ben több mint egymillió előadást tartottak, melyet 90 millió ember hallgatott meg.

Jelentős helyet foglalnak el a szocialista társadalomban az értelmiség alkotó egyesülései — a Szovjet Írószövetség, a Szovjet Képzőművész Szövetség, a Szovjet Zeneszerző Szövetség és a különféle tudományos társaságok. Csupán a tudományos-technikai társaságaink száma huszonhat. E társaságok 170 000 tudóst, mérnököt, technikust és újítót egyesítenek soraikban, és több mint 5 000 vállalatnál, 2 000 intézetben és tervezőirodában vannak alapszerveik. Ezeken az egyesületeken keresztül a párt még szorosabbra fűzi kapcsolatait a szovjet értelmiség széles rétegeivel.

A Szovjetunió Kommunista Pártja Szervezeti Szabályzata értelmében a szovjet, szakszervezeti, szövetkezeti és egyéb tömegszervezetek kongresszusain, tanácskozásain és választott szerveiben, ahol leg-

alább három párttag van, pártcsoporthoz kell szervezni, amelyeknek feladata: a párt befolyásának mindenirányú erősítése és a párt politikájának érvényesítése a pártonkívüliek körében, a párt- és állami fegyelem megszilárdítása, harc a bürokratizmus ellen, a párt- és szovjetutasítások végrehajtásának ellenőrzése. A szovjetekben, a szakszervezetekben és más társadalmi szervezetekben dolgozó kommunisták a meggyőzés eszközével érik el, hogy olyan határozatokat hozzanak, melyek megfelelnek a párt politikájának. Így biztosítjuk a dolgozók valamennyi szervezetének egységes cselekvését és egyben a párt és a nép közötti szoros kapcsolatot.

Minden tömegszervezetben nagyszámú aktíva van. A párt ezek köréből merít új erőket, s arra törekszik, hogy állandóan bővítse a pártonkívüli aktívát, erre az aktívára támaszkodik, és napról napra hatalmas munkát végez körében.

A szovjet rendszer az állami és társadalmi szervezetek szerteágazó rendszere. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy országunknak nincs olyan polgára, aki ne lenne valamely társadalmi szervezetnek tagja. Mindegyik szervezetnek megvan a maga rendeltetése, mindegyik egy bizonyos munkát végez. Mindezek a szervezetek összefűzik a pártot a néppel, segítik abban, hogy bevonja a tömegeket a párt politikájának megvalósításaért vívott harcba.

A párt és a dolgozók közötti kapcsolat egyik igen fontos eszköze a sajtó. Jellegénél fogva nem tömegszervezet, de olyan kapcsolatot létesít a párt és a tömegek között, melynek ereje nem kisebb bármely tömegszervezet erejénél.

Országunkban több mint 8 000 lap közel 40 millió példányszámban, továbbá közel másfélezer folyóirat és egyéb időszak kiadvány jelenik meg. A sajtón ke-

resztül a párt naponta érintkezik a néppel, és megmagyarázza neki politikáját. Nincs olyan távoleső zuga az országnak, ahová ne hatolna el a kommunista nyomtatott szó, nem is szólva a rádióról, mert a rádióadásokat a szó szoros értelmében az egész nép hallgatja.

Az omszki területen 100 kolhozudvarra átlagosan 110 ujság és folyóirat-előfizetés esik. S ezek a számok nemcsak az omszki területre jellemzőek. A helyi lap minden kerületben a tömegek közötti politikai munka fontos központja. Állandó kapcsolata van a kolhozok széles rétegeivel, formálója a közvéleménynek.

A pártsajtó népi jellegének egyik kifejezője az a levéláradat, mely az olvasóktól a sajtószervek szerkesztőségébe özönlik. Csupán a központi, köztársasági, határterületi és területi ujságok havonta közel 300 000 levelet kapnak a dolgozóktól. És hány száz-ezer levelet kapnak a városi, kerületi és üzemi ujságok!

A dolgozók levelei ragyogó bizonyítékai a szovjet emberek nagyfokú aktivitásának, akik megszokták, hogy mindent, ami az országban történik, az igazi gazda szemével nézzenek. Az olvasók rámutatnak a hiányosságokra és javaslatokat tesznek, hogyan kell a hibákat kijavítani. Közlik tapasztalataikat és segítséget nyújtanak a jó tapasztalatok elterjesztésében.

A dolgozók levelei iránti figyelmesség, széleskörű munkatársi aktíva bevonása, erősíti a sajtó kapcsolatát a tömegekkel. A párt nagy figyelmet fordít az ujságok és folyóiratok tevékenységének erre a területére. Arra törekszik, hogy a sajtó napról napra tökéletesedjen mint igazi kollektív szervező, propagandista és agitátor.

A Kommunista Párt azzal, hogy javítja a társa-

dalmi szervezetek tevékenységét, hogy állandóan gondoskodik aktívájuk bővítéséről, hogy állandóan tökéletesíti sajtóját, egyre szilárdabbá teszi kapcsolatait a néppel.

AZ ALAPSZERVEZET A PÁRT TÖMEGMUNKÁJÁNAK KÖZPONTJA

A pártot a tömegekkel nemcsak a hajtósíjak kötik össze. Minden pártszervezet közvetlen munkát folytat a tömegek között. A XIX. kongresszus idején a párthoz 15 szövetségi köztársasági Kommunista Párt, 8 határterületi, 167 területi, 36 körzeti, 544 városi, és 4 886 kerületi pártszervezet tartozott.

A párt és a tömegek közötti kapcsolat megvalósításában rendkívül fontos szerepük van az alapszervezeteknek, melyek a párt bázisát alkotják. Legközelebb állnak a tömegekhez, s ott vannak a gyárakban, üzemekben, kolhozokban, szovhozokban, hivatalokban, tanintézetekben, vagyis mindenütt, ahol a szovjet emberek dolgoznak, s ahol közvetlenül valósítják meg a párt politikáját.

A párt már 1922-ben, XI. kongresszusán, amikor meghatározta az alapszervezetek feladatát a szocializmus építésének viszonyai között, hangsúlyozta, hogy „a pártsejtnak be kell töltenie rendeltetését, a pártszervezet élő alapsejtjének kell lennie, amely közvetlenül és napról napra egybekapcsolja a pártot a tömegekkel. A pártsejt belső munkájának közép-pontjába a napi politikával összefüggő és a tömegek életének anyagi létalapját közvetlenül érintő, mindennapos gyakorlati feladatokat kell állítani”¹⁶.

¹⁶ A Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak, konferenciáinak és központbizottsági plénumainak határozatai. I. kot. 645—646. old. (oroszul).

Az alapszervezet, mely a párt politikájának megvalósítója a tömegek között — amint a Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata megállapítja —, a munkások, parasztok és értelmiségiek tömegeit összekapcsolja a vezető pártszervekkel.

A párt XVIII. és XIX. kongresszusa közötti időszak alatt az alapszervezetek száma 237 245-tel gyarapodott, azaz több mint a háromszorosára nőtt.

Országunkban nincs olyan gyár, olyan üzem, olyan bánya vagy villanytelep, ahol ne lenne a pártnak alapszervezete. Az új, szocialista vállalatok felépítésével egyidejűleg jönnek létre az új alapszervezetek, melyek a munkásokat, a szakembereket és az alkalmazottakat a párt határozatainak végrehajtásáért folyó harcra tömörítik. A Mandátumvizsgáló Bizottságnak a párt XIX. kongresszusán elhangzott beszámolója említést tesz néhány nagy pártszervezetről, melyeket az utóbbi években üzembehelyezett ipari vállalatoknál létesítettek. Ilyenek például a Kujbisevi Állami Golyóscsapágy-gyár alapszervezete, melynek több mint 1 200 tagja van, a Moszkvai Kisfogyasztású Gépkocsik Gyárának, az Altáji Traktorgyár, az Urali Sztálin Autógyár alapszervezetei, melyek mindegyikének több mint ezer tagja van; a Lipceki, Minszki, Vlagyimiri Traktorgyár, a Tulai Magánjáró Kombájn-gyár, a Kutaiszi és a Minszki Autógyár és sok más üzem pártszervezetei.

Az ötödik ötéves terv hatalmas építkezéseinek nagylétszámú pártszervezeteket létesítettek. A Kujbisevi Vizierőmű építésén 2 550 kommunista dolgozik, a Sztálingrádi Vizierőmű építésén közel 2 000.

A pártnak az iparban, a közlekedésben, az építkezéseken működő alapszervezetei erős kötelékekkel fűzik egybe a pártot a munkásosztály és a műszaki értelmiség milliós tömegeivel.

Régebben, a mezőgazdaság kollektivizálásának győzelme előtt, a pártnak falun kevés alapszervezete volt, és ezeket még csak gyenge szálak fűzték a paraszttömegekhez. Most a Kommunista Párt falun az alapszervezetek évről évre növekvő hálózatával rendelkezik, melyeket nagy pártonkívüli aktíva vesz körül, és amelyek szoros kapcsolatban állanak a kolhozparasztok tömegeivel.

A kolhoz pártalapszervezeteinek tagjai a kolhoztermelés fontos területein élenjáró kommunista parasztok. Így például az Irkuck területi Gigant kolhoz pártszervezetében 42 kommunista van, akik közül 37-en dolgoznak a növénytermesztő brigádokban és az állattenyésztőtelepeken. A Herszon területi Lenin kolhoz pártszervezetében 24 kommunista van, akik közül 19-en dolgoznak közvetlenül a termelésben. A Kirgiz SzSzK Kalinyin kolhoza pártszervezetének 54 tagja van; a kommunistákat a legfontosabb szakaszokra állították: brigádokat, munkacsapatokat, állattenyésztőtelepeket vezetnek. A pártszervezet tagságának jelentős része egyszerű kolhozparaszt.

A párt XVIII. kongresszusa utáni időszakban a kolhozalapszervezetek száma több mint hatszorosára nőtt. Jelenleg a pártnak már a kolhozok többségében van alapszervezete. A XIX. pártkongresszus idején a krasznodari határterület 608 kolhoza közül 601-ben volt erős, harcképes pártszervezet. Tadzsikisztán kolhozainak több mint 80 százalékának volt ilyen szervezete. Az egész országban a pártnak 76 000 kolhozalapszervezete van, a falusi kommunisták száma pedig meghaladja az egymilliót.

Erősen megnövekedett a pártszervezetek száma a különféle intézményeknél. A tanintézetekben például ez a szám a XVIII. kongresszus után majdnem a hétszeresére emelkedett.

Annak érdekében, hogy a pártszervezetek még közelebb kerüljenek az emberekhez, olyan vállalatokban, intézményekben, kolhozokban stb., ahol több mint 100 párttag, illetve tagjelölt van, az alapszervezet keretein belül műhelyenként, részlegenként, osztályonként stb. pártszervezeteket lehet alakítani. A műhelyalapszervezetekben, úgyszintén a 100-nál kevesebb párttagot és tagjelöltet számláló alapszervezetekben pártcsoportok létesíthetők.

A pártalapszervezetek ilyen felépítése lehetővé teszi, hogy ezek a szervezetek közvetlen kapcsolatban álljanak a munkásokkal, alkalmazottakkal, kolhozparasztokkal, s hogy naponta tájékozva legyenek arról, mi történik a termelésben.

Itt van például a moszkvai II. Állami Golyócsapágy-gyár csiszoló üzeme precíziós osztályának részlegében létesített pártcsoport. Mind a nyolc kommunistának, akik ebbe a pártcsoportba tartoznak, van pártmegbízatása, valamennyien végeznek agitációs munkát, és bevonják a munkásokat a szocialista versenybe. A csoport legalább havonta kétszer-háromszor tart ülést, sőt voltak olyan esetek, amikor a kommunisták naponta összejöttek — sőt mi több: kétszer is napjában — rövid időre, hogy megállapodjanak abban, kinek mit és mikorra kell elvégeznie. A pártcsoport operatív tevékenysége folytán a részleg ütemesen, grafikon szerint dolgozik, teljesítménye emelkedik, a selejt következtében előálló veszteségek pedig csökkennek.

Az üzemrészek pártszervezeteinek és pártcsoportjainak a szerepe folyvást nő. Elegendő, ha elmondjuk, hogy a leningrádi pártszervezetben az elmúlt három és fél év alatt a pártcsoportok száma megkétszereződött. Jelenleg számuk több mint 10 000. Az Ukrán Kommunista Pártban összesen több mint

80 000 alapszervezeti vezetőségi tag és pártcsoport-bizalmi van. Nagy erő ez, amely politikai munkát tud végezni a nagy tömegek között. Még nem is olyan régen Üzbekisztán kolhozaiban csak elvétve voltak pártcsoportok, most pedig a brigádokban és az állattenyésztőtelepeken több mint másfélezer pártcsoport működik, amely a kolhozparasztnak között minden-napos tömegmunkát végez.

Az alapszervezetek figyelmének középpontjában az emberek állanak, mert hiszen ők valósítják meg a párt politikáját. Ezért a Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata az alapszervezetek előtt álló fő feladatok meghatározásánál első helyen említi, hogy az alapszervezet feladata az „agitációs és szervezőmunka a tömegek között a párt felhívásának és határozatainak megvalósítása céljából, biztosítva az alsófokú pártsajtó (sokszorosított ujságok, faliujságok stb.) irányítását”¹⁷.

Bármilyen nagylétszámú is a pártalapszervezet, a kommunisták az üzemek dolgozói között mégis kisebbségben vannak, a kolhozparasztnak között pedig a párttagok és tagjelöltek számaránya még alacsonyabb, mint a munkások között. A kommunisták ereje azonban az akarat és a cselekvés egységében rejlik, abban, hogy szoros kapcsolatban állnak a pártonkívüliekkel, s magukkal tudják őket ragadni.

A párt alapszervezete a szakszervezetben dolgozó kommunistákon keresztül irányítja a munkások és alkalmazottak legnagyobb tömegszervezetét. Nagy jelentősége van a komszomolszervezet állandó párt-irányításának, mert a komszomolszervezettől függ az ifjúság eredményes nevelése. A párt alapszervezete

¹⁷ A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. kongresszusa. 1131. old.

irányítja az önkéntes társadalmi szervezetek munkáját.

A szóbeli agitáció egyike az alapszervezet hatásos eszközeinek. Az alapszervezetek irányítása mellett dolgoznak a népnevelők az üzemekben, brigádokban, az osztályokon és a lakosság között lakóhelyek szerint. Az agitációs csoportok kommunistákból és párttonkíüliekből állanak, akikre az a feladat hárul, hogy beszélgessenek a dolgozókkal, és megszervezzék az ujságok felolvasását. A népnevelők a pártalapszervezet kezében nagy erőt jelentenek. A leningrádi pártszervezetben egymagában több mint 5 100 agitációs csoport működik, melyekhez több mint 90 000 népnevelő tartozik, Moszkvában 230 000, Ukrajnában több mint 900 000 népnevelő van.

A párt agitációs és propagandamunkájában, továbbá a tömegek megszervezésére irányuló egész tevékenységében fontos szerepe van az alsófokú sajtónak. Ezért hangsúlyozza a Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata külön a pártszervezeteknek azt a kötelezettségét, hogy biztosítsák az alsófokú sajtó irányítását. Minden alapszervezetnek meg kell hogy legyen a maga ujságja — akár nyomtatott ujság —, mint ahogyan ez rendszerint a nagy vállalatoknál van —, akár faliujság formájában. Az Sz. M. Kirovról elnevezett Dinamógyárban például 40, a moszkvai Sarló és Kalapács gyárban 80 faliujság van, amelyeket az üzemrészekben függesztenek ki. Ezeknél a vállalatoknál a nyomtatott üzemi ujság nagy példányszámban jelenik meg.

A sokszorosított lapokban és faliujságokon főleg helyi anyagot — a munkások, mérnökök, alkalmazottak, kolhozparasztok leveleit és tudósításait teszik közzé, melyek megvilágítják az élenjárók tapasztalatait, a szocialista verseny menetét, megmagyaráz-

zák a kollektíva előtt álló feladatokat, bírálják a fogyasztékokat, a hanyag munkásokat. Amikor a moszkvai Vlagyimir Iljics Gyár *Harcos ütemben* című lapjának szerkesztősége azzal a kéréssel fordult a gyár munkásaihoz és mérnökeihez, hogy közöljék tapasztalataikat és adjanak tanácsot, mit kell tenni a termelési ciklus megrövidítése érdekében, rövid idő alatt több mint 100 választ kaptak. A lap, aktívájának segítségével kampányt indított a termelési terv határidő előtti teljesítéséért.

Nagyon elterjedtek a faliujságok a kolhozokban. Az ujságok szerkesztőbizottságának munkáját széleskörű aktívahálózat segíti. Így például a Harkov terület Cskálov kolhozában megjelenő *Előre a kommunizmus felé* című lapot a pártszervezet vezetése alatt 70 kolhozaktivista csinálja. A lap munkájában összesen több mint 200 ember vesz részt.

A Rosztov területi csertkovi kerület Molotov kolhozában a faliujság naponta megjelenik. Az ujság szerkesztőbizottsága 32 főből áll, akiket hat csoportra osztottak, s ezek mindegyike egy számot ad ki hetenként. A félév alatt megjelent 148 számban 715 cikk és tudósítás látott napvilágot, melyet a kolhozparasztok írtak. A pártszervezet több mint 30 faliujságcikket vitatott meg, és a kolhoz vezetőségi ülése 49 cikket tárgyalt meg. Az élenjárók tapasztalatairól szóló cikkeknek brigádgyűléseket szenteltek, gyakran foglalkoztak ezzel a témával a népnevelők is. A szerkesztőbizottság naponta 10—12 cikket és levelet kap. A faliujság szerkesztőbizottsága által összehívott olvasókonferencia javaslatának megfelelően a faliujságot 12 példányban jelentetik meg, s a kolhozparasztok munkahelyén — az állattenyésztőtelepeken és a mezei munkák idejére létesített szállásokon függesztik ki.

Százezrével jelennek meg a nyomtatott újságok és a faliújságok, a harci röplapok, a „Villámok”, melyek napvilágot látnak mindenütt, ahol szovjet emberek dolgoznak.

A munkások, alkalmazottak és kolhozparasztok kulturális viszonyainak és életkörülményeinek megjavítására irányuló állandó gondoskodás egyike azoknak az alapvető feladatoknak, melyekkel a Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata a párt alapszervezeteit megbízza. A pártszervezetek a dolgozók aktivitásának és kezdeményezésének fejlesztésével, azzal, hogy ellenőrzik, helyesen használják-e fel azokat a nagy összegeket, melyeket a szovjet állam a mindennapi élet kényelmesebbé tételére és a kultúra fejlesztésére előírányoz, sokat tehetnek a dolgozók életszínvonalának emeléséért és azért, hogy hogy még szorosabbra fűzzék kapcsolataikat a tömegekkel.

A moszkvai Sztálin Autógyár kovácműhelyének dolgozói állandóan érzik a műhely pártszervezetének gondoskodását. A pártszervezet kezdeményezésének és állhatatosságának köszönhető, hogy a műhely számára új ebédlőt, öltözőt és zuhanyozót építettek. A pártszervezet nagy figyelemmel kísérte e helyiségek szerelési munkálatait. Az építők állandóan érezték, hogy rajtuk van a gazda szeme, és a műhely e helyiségeit kiváló minőségben építették meg és szeretettel rendezték be.

A pártszervezet nagy gondot fordított a műhely „Vörös sarká”-nak megteremtésére. Ma ez a legjobb „vörös sarkok” egyike az üzemben, s a munkások az ebédszünetben vagy munka után szívesen látogatnak el ide, ahol mindig friss lapokat, érdekes könyveket találnak, ahol játszhatnak egy sakkipartit, vagy megnézhetnek egy filmet. A pártszervezet segítségére

volt a műhelynek, hogy filmvetítő gépet szerezhessen, az ifjúság soraiból pedig mozigépészeket képeztek.

A pártszervezetek vezetőségi üléseinek napirendjén gyakran szerepelnek a dolgozók jóléti problémái. Amikor nyáron a műhely étkezőjében nem adtak friss főzelékeket és salátákat, a pártvezetőség napirendre tűzte ezt a kérdést, az étkező dolgozóit megbíráltta és kellő segítségben részesítette. Az ellátás ezután érezhetően megjavult. Az étkezők tatarozása, higiéniája, a menü változatossága, mindez állandóan érdekli a pártszervezetet. Az étkező dolgozói között a kommunisták nagy politikai nevelőmunkát végeznek.

Ugyanilyen gondoskodásban részesíti a pártszervezet a műhely két munkásszállóját. A munkásszállók rendelkezésére álló pénzeszközök észszerű felhasználása, s a lakók közötti tömegmunka lehetővé tette, hogy a szobákat nagyszerűen rendezzék be, s hogy a területet szépen rendbehozzák.

Amikor az Autógyár kovácműhelyének pártszervezete megvitatta a téli munka előkészítésének kérdéseit, szóbakerült nemcsak a termelési, hanem a szociális célokat szolgáló helyiségek kérdése is. A pártvezetőség figyelmét nem kerülik el az olyan kérdések sem, mint a munkások szórakozásának a megszervezése. A pártszervezet többek között sokat tett annak érdekében, hogy a szabadnapókon szervezzenek tömeges kirándulásokat. Nagy figyelmet fordítanak a munkások gyermekeire és a munkásifjúság iskoláiban tanuló fiatalokra stb. A munkások kulturális viszonyainak és életkörülményeinek a megjavításáról való gondoskodást a' műhely pártszervezete politikai tömegmunkája elválaszthatatlan részének tekinti.

A politikai tömegmunka az alapszervezetek elsőrendű kötelessége. A mindennapos tömegmunka bő-

víti és erősíti a pártonkívüliekkel való kapcsolatokat. Az Adigei Autonóm Terület Sztálin kolhozának párt-szervezetében például 150 tagból álló aktív működik. A pártszervezet nagy munkát folytat a pártonkívüli aktivisták között, összehívja őket, tanácskozik velük és megbízásokat ad nekik.

A párt alapszervezete köré milliós aktív csoportosul. A pártonkívüliek közül kitűnnek az olyan emberek, akik a legközelebb állnak a párthoz, akik tettekkel bizonyították be: érdemesek arra, hogy a párt tagjai legyenek. Az alapszervezet feladata, hogy új tagokat vonjon be a pártba, és politikailag nevelje őket.

A párt Szervezeti Szabályzata az alapszervezetekre nagy kötelességeket ró a pártmunka területén, amelynek mindenkori célja, hogy fokozza a pártszervezeteknek — a dolgozók vezetőjének — harcképességét. Az alapszervezet pártmunkájának megszervezésétől nagymértékben függ az alapszervezet és a pártonkívüliek kapcsolatainak szilárdsága, az alapszervezet befolyásának ereje. Nagyrészt e befolyás ereje határozza meg, hogy milyen sikerrel tudja megoldani az alapszervezet a Szovjetunió Kommunista Pártja Szervezeti Szabályzatában eléje kitűzött feladatot, vagyis azt, hogy a gyárakban, szovhozokban, kolhozokban stb. miképpen tudja mozgósítani a tömegeket a termelési terv teljesítésére, miképpen segíti elő a munkafegyelem megszilárdulását és a szocialista verseny fejlődését.

Az alapszervezet legfelsőbb szerve a taggyűlés. Hagyománnyá vált a pártban, hogy a pártpolitika minden fontos kérdését az alapszervezetekben megtárgyalják. 1924-ben a párt XIII. konferenciája határozatot hozott, melyben a következők állottak: „A pártpolitika minden lényeges kérdését, amennyiben ezt

valami rendkívüli körülmény nem akadályozza, feltétlenül vitára kell bocsátani a pártsejteken és az egész párttagság körében”¹⁸.

A pártszervezetek napi munkájukban ezt a határozatot követik. A Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata megállapítja, hogy taggyűlést legalább havonként egyszer hívnak össze. Ez biztosítja a párton belüli demokrácia fejlődését, a bírálat és önbírálat kibontakozását, továbbá azt, hogy minden kommunista aktív részese lehessen a pártélet irányításának, aktívan részt vehessen a pártmunka valamennyi kérdésének eldöntésében. A taggyűlések a kommunista nevelés kitűnő iskolái, s ugyanakkor a pártszervezetek és a tömegek közötti kapcsolat erősítésének eszközei is. Itt, ezeken a taggyűléseken hozzák a kommunisták a pártvezetőség tudomására a dolgozók millióinak gondolatait, a nép gondolatait, mindazt, amit a tömegek közötti napi munkájuk során látnak és hallanak.

Az alapszervezetek a zárt taggyűléseken kívül, ahol főleg párton belüli kérdések felett döntenek, időnként nyilvános pártgyűléseket, vagyis pártnapokat hívnak össze, s arra meghívják a pártonkívülieket. Az ilyen gyűlés minden részvevője, függetlenül attól, tagja-e a pártnak, vagy sem, elmondhatja véleményét és javaslatokat tehet. A pártnapok még közelebb hozzák egymáshoz a pártszervezetet és a tömegeket, és elősegítik, hogy a pártszervezet köré pártonkívüli aktíva tömörüljön. A pártnapokon sokszáz-ezer, sőt több millió pártonkívüli munkás, kolhoz-paraszt, szakember, tudományos munkás és alkalmazott vesz részt.

¹⁸ A Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak, konferenciáinak és központibizottsági plénumainak határozatai. I. köt. 775. o. ld. (oroszul).

Rendkívüli jelentősége van annak az ellenőrzésnek, melyet a termelő és kereskedelmi vállalatok pártszervezetei az igazgatás felett gyakorolnak. Miben különbözik ez az ellenőrzés a felső szovjet- vagy pártszervek részéről gyakorolt ellenőrzéstől?

A gyárigazgató tevékenységét a minisztérium ellenőrzi. Munkáját ugyancsak ellenőrizhetik a párt kerületi, városi vagy területi bizottságai. Ez azonban felülről való ellenőrzés. Az alapszervezet ellenőrzése viszont alulról jövő, méghozzá a tömegek részéről gyakorolt ellenőrzés. Ebben részt vesznek a vállalatoknál dolgozó kommunisták, a pártonkívüli aktíva, vagyis lényegében az egész gyári együttes, melynek közvéleményét az alapszervezet juttatja kifejezésre.

Az alapszervezet tagjai — újítkók, mérnökök, technikusok, gazdasági szakértők — olyan emberek, akik kitűnően ismerik a termelés különböző területeit és tapasztalataikkal, tudásukkal, hozzáértő tanácsaikkal előmozdíthatják a vállalat vezetésének megjavítását. Az igazgatás ellenőrzését az alapszervezet nem az aktivisták szűk körével végezteti el, mert ez a kommunisták egész kollektívájának feladata. E feladat megoldásának legbiztosabb útja, ha a legfontosabb termelési kérdéseket a taggyűléseken megtárgyalják, ha rendszeresen hívnak egybe termelési, valamint aktívaértekezleteket, és ha figyelmesen hallgatnak az alulról jövő javaslatokra.

A pártszervezet nem elégszik meg azzal, hogy megbírálja a fogyatékoságokat és ilyen vagy amolyan határozatot hoz, hanem a megállapított hiányosságok kiküszöbölése érdekében az egész kollektívát mozgósítja. A pártszervezet ellenőrzi az igazgatás munkáját, a gazdasági vezetők intézkedéseit tömegmunkával támasztja alá, s így felhasználja a munkások tapasztalatait, vagyis a vezetők tapasztalatait kiegészíti a tö-

megek tapasztalataival, és kifejleszti a kollektívában a vállalatuk iránti ragaszkodást.

A Sztálinugol kombinát 5. számú Trudovszkaja bányájának pártszervezete az igazgatás tevékenységének ellenőrzése során a termelési tartalékok felhasználását szolgáló terv megteremtését kezdeményezte. Ez a terv az élenjáró munkások javaslatait és tapasztalatait tükrözte. A tervet nyilvános pártnapon, a részlegek és az egyes műszakok gyűlésein és a termelési értekezleteken megvitatták. Megvalósítása lehetővé tette, hogy a bánya egy hónappal a kitűzött határidő előtt teljesítette évi tervét.

A voronyezsi Elektroszignál-gyár egyik műhelye munkájának megjavításában nagy szerepe volt annak a nyilvános pártgyűlésnek, melyre meghívták a szomszédos műhelyek vezetőit is. A gyűlés résztvevőit a termékek rossz minőségének kérdése foglalkoztatta. A hibák éles bírálata elősegítette, hogy feltárták a műhely nem kielégítő munkájának okait. A gyűlés olyan intézkedéseket javasolt, amelyek elősegítették, hogy már a következő hónapban a selejt erősen csökkent, és a termékek minősége javult.

A pártszervezeteknek számos eszközük van ahhoz, hogy a dolgozókat befolyásolják és a párthatározatok végrehajtására mozgósítsák. A pártszervezetek szerepének és harcképességének fokozása döntő feltétele a párt XIX. kongresszusa irányelveinek megvalósításáért, a párt tömegkapcsolatainak erősítéséért folyó harc sikerének.

A párt azzal, hogy a néppel való kapcsolatait a dolgozók számos állami és társadalmi szervezete, a sajtó, valamint saját szervezeteinek szerteágazó hálózata útján biztosítja, a legnagyobb tömegeket mozgósítja politikájának megvalósítására, és megteremti valamennyi szovjet ember cselekvési egységét.

A KOMMUNISTA SZEMÉLYES
PÉLDAMUTATÁSÁNAK SZEREPE
A TÖMEGKAPCSOLATOK ERŐSÍTÉSÉBEN

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzatát a párt elszakíthatatlan tömegkapcsolatainak eszméje hatja át. A Szovjetunió Kommunista Pártja Szervezeti Szabályzatának értelmében a párttag kötelessége, hogy állandóan erősítse kapcsolatát a tömegekkel, idejében reagáljon a dolgozók igényeire és szükségleteire, megmagyarázza a pártonkívüli tömegeknek a párt politikáját és határozatait, szem előtt tartva, hogy pártunk ereje és legyőzhetetlensége a néppel való bensőséges és szétválaszthatatlan kapcsolatában rejlik.

A Szervezeti Szabályzatnak ez a követelménye annak a pártnak hatalmas történelmi tapasztalatát tükrözi, melynek tagjai mindig közvetlenül a néptömegek sűrűjében működtek és egyéni munkájukkal összekapcsolták a pártot a dolgozókkal. Az Októberi Szocialista Forradalom után, vagyis akkor, amikor a párt a nagy Szovjetállam vezető erejévé vált, különösen megnőtt a jelentősége annak, hogy minden kommunista részt vegyen a tömegmunkában.

1922-ben a párt XI. kongresszusán a szakszervezetek feladatairól hozott határozat megállapította, hogy a tömegszervezetek számára olyan funkcionáriusokat

kell kiválogatni, „akik a munkástömegek életét élik, töviről-hegyire ismerik a munkások életét, bármely kérdésben, bármely pillanatban csálhatatlanul fel tudják ismerni a tömegek hangulatát, igazi törekvéseit, szükségleteit, gondolatait, a hamis idealizálás legkisebb árnyalata nélkül meg tudják állapítani tudatosságuk fokát és azt, hogy milyen mértékben gyakorolnak rájuk befolyást a régi világ ilyen vagy amolyan előítéletei és csökevényei, elvtársias magatartásukkal, szükségleteik gondos kielégítésével meg tudják nyerni a tömegek határtalan bizalmát”¹⁹.

Ez a megállapítás természetesen nemcsak a szakszervezeti funkcionáriusokra, hanem valamennyi kommunistára is vonatkozik. A párt arra kötelezi tagjait, hogy a dolgozók érdekeiről való állandó gondoskodással, a pártonkívüliekkel való állandó kapcsolattal és a párt politikájának megmagyarázásával megnyerjék a tömegek bizalmát. Amikor a polgárháború befejezése és a külföldi intervenció szétzúzása után a párt a dolgozókat a népgazdaság helyreállításával kapcsolatos nehézségek leküzdésére mozgósította, a Központi Bizottság hangsúlyozta: „Nem kommunista az, aki nem tudott maga köré csoportosítani néhány becsületes pártonkívüli munkást, aki nem tudott velük mindennapi érintkezést fenntartani, nem tudott el-ellátogatni otthonukba, segíteni nekik a napi élet kérdéseiben, nem tudta ellátni őket újsággal és nem tudott kiemelni körükből funkcionáriusokat a szakszervezetek és a szovjet szervek számára stb.”

A párt azóta hatalmas utat tett meg. A néppel való kapcsolatai mérhetetlenül bővültek, megnövekedett

¹⁹ A Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak, konferenciáinak és központibizottsági plénumainak határozatai. I. köt. 611. old. (oroszul).

a dolgozók öntudata. Megváltoztak a kommunisták tömegmunkájának formái is. De akárhogy is változnak ezek a formák, céljuk mindenkor ugyanaz marad: még közelebb hozni a kommunistákat és a pártönkíülieket egymáshoz, erősíteni a párttagok munkáját a dolgozók körében.

A tömegek közötti pártmunkának legfőbb feladata mindenkor az volt és az lesz, hogy a dolgozókat a párt határozatainak végrehajtására mozgósítsa. A párt viszont legfontosabb kötelességének a nép jólétéről való gondoskodást tartja. Összes határozatai végeredményben erre irányulnak.

A szocialista termelés célja nem a profitszerzés, hanem az ember, s szükségletei, vagyis az ember anyagi és kulturális szükségleteinek kielégítése. A szocialista társadalom fejlődését irányító párt ezért éppen ennek a célnak rendeli alá mindennapi tevékenységét, vagyis annak, hogy biztosítsa az egész társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségleteinek maximális kielégítését.

A párt fáradhatatlanul gondoskodik a nép jólétéről, figyelmes magatartást követel a kommunistáktól a dolgozók szükségletei iránt. Ez minden kommunistának a Szervezeti Szabályzatba foglalt kötelessége, függetlenül attól, hogy milyen hivatali állást tölt be. Ha a párttag vezető helyen van, akkor kötelessége, hogy törődjön alárendeltjeivel. Sok kommunista dolgozik olyan intézményeknél és vállalatoknál, melyek közvetlenül a lakosság kulturális és szociális szükségleteit elégítik ki. Ők különösen sokat tehetnek a párt ama követelményének megvalósítása érdekében, amely a dolgozók életkörülményeinek megjavításáról való gondoskodást írja elő. De még akinek nem tartozik közvetlen munkakörébe a lakosság szükségleteinek kielégítése, az sem mehet el

közömbösen az üzletekben, a vendéglőkben, a szállásokon észlelt hibák mellett, a dolgozók jogos panaszait a vezetők tudomására kell hoznia, mindenütt és mindenkor nagy figyelmet kell tanúsítania a szovjet emberek szükségletei iránt.

Így cselekedni azonban korántsem azt jelenti, hogy mindenkinek helyeselni kell, vagy hogy az elmaradt emberek uszályába kell kerülni. M. I. Kalinyin annakidején kifejező módon magyarázta meg, hogy milyennek kell lennie a kommunista tömegkapcsolatnak. 1942-ben, amikor az ország nagy, háborúokozta nehézségekkel küszködött, a következőket mondotta a moszkvai vállalatok pártfunkcionáriusainak:

„A tömegek uszályába sodródni — ez is «kapcsolat» a tömegekkel. Neked erre-arra panaszkodnak, te pedig bólogatsz és sírsz velük egy sort. Neked fúj-ják, te pedig magad is rázendítesz: «Bizony nincs világitás. Hideg van. Tényleg kevés az élelmiszer». Ha aztán valami rendellenesség történik a vállalatnál, vagy az intézménynél, akkor ott járkálsz és a magadét fújod: «Hej, az ördög vigye el, micsoda bürokraták! Lám, milyen zsákutcába juttattak!» Téged pedig hallgatnak és ez talán eleinte egyiknek-másiknak még tetszik is.

De vajjon mi, bolsevikok ilyen tömegkapcsolatokra gondolunk-e? Természetesen nem. Arra menni a tömegekkel, amerre az olykor elmaradt elemek által vonszolt tömegek mennek — ez mensevik vonal. A mi bolsevik vonalunk az, hogy vezetni kell a tömeget. Nem gyámkodni kell felette, hanem előre kell vinni a tudatos élcsapat után.”

Ahhoz, hogy a kommunisták a tömegeket vezetni tudják, nap nap után meg kell magyarázniuk a párttonkízülieknek a párt politikáját. A pártszervezetek

az agitációs és propagandamunkát a legképzettebb kommunistákra bízák. Ez azonban nem menti fel a többi párttagokat és tagjelölteket attól a kötelességtől, hogy rendszeresen megmagyarázzák a tömegeknek a párt politikájának és a párthatározatoknak az értelmét, mégpedig nemcsak gyűléseken, vagy külön e célra összehívott megbeszéléseken, hanem a műhelyben, az étkezőben vagy a klubban folytatott mindennapi beszélgetések során is.

Amikor magyarázatra szoruló kérdés kerül fel, a kommunistának nem szabad visszavonulnia. Ha azt látja, hogy az emberek valamit nem értenek, vagy helytelenül értelmeznek, köteles magyarázatot adni. Ha az élesen felvetett aktuális kérdést nem tudja megmagyarázni, kérje ki a képzettebb elvtársak tanácsát, de sohase térjen ki a magyarázat elől.

A párt XIII. kongresszusának (1924) határozata a következőket állapítja meg: „Arra kell törekedni, hogy minden egyszerű párttagból — munkás és munkásnőből — a párt tevékeny agitátora váljék. Ezeknek az elvtársaknak — munkaszünetekben, a munkapad mellett, otthon stb. — csoportos és egyéni beszélgetéseket kell folytatniuk a munkásokkal a legfontosabb politikai eseményekről és mindazokról a kérdésekről, amelyek a munkásokat leginkább foglalkoztatják”²⁰.

A kommunistát, a vezető párt tagját a helyzete már önmagában is arra kötelezi, hogy vezesse a párttonkízülieket, hogy példaképül szolgáljon nekik, és hogy mindig az élen járjon. A sikeres vezetéshez nemcsak az kell, hogy megmagyarázza a párt politikáját, de személyes példát is kell mutatnia e poli-

²⁰ A Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak, konferenciáinak és központibizottsági plénumainak határozatai. I. köt. 871—872. old. (oroszul).

tika,¹ vagyis a vezető szerep megvalósításában. A párt erejének rendkívül fontos forrása, hogy tagjai élharcos szerepet töltenek be. A Szovjetunió Hőse címmel kitüntetett 11 000 harcos közül több mint 7 500 kommunista. A Szocialista Munka Hőseinek jelentős része párttag és tagjelölt, akik kiemelkedő munkájukkal kivívták az egész nép elismerését. A kommunisták számos haladó kezdeményezés elindítói.

A párt azon van, hogy a szocialista építés döntő szakaszain kommunisták álljanak és mindenütt élenjáró szerepet játsszanak. A leningrádi pártszervezet tagjainak például több mint 49 százaléka az iparban, a közlekedésben, az építkezéseken; közel 17 százaléka a tanintézetekben és tudományos kutatóintézetekben dolgozik. A pártkáderek ilyen elosztása megfelel Leningrád ama sajátosságának, hogy az ország egyik nagy ipari és tudományos-műszaki központja.

Sztálin területen a kommunistáknak majdnem egyötödrésze a bányaiparban, 13 százaléka a kohászatban, közel 6 százaléka a gépiparban és több mint 8 százaléka a vasútnál dolgozik. A bányákban közel 6 000 párttag és tagjelölt dolgozik a föld alatt.

Amikor a párt valamilyen új feladatot tűz a dolgozók elé, egyidejűleg arról is gondoskodik, hogy a feladatnak megfelelően osszák el a kommunistákat. Az SzKP Központi Bizottsága 1953 szeptemberi teljes ülése meghatározta a Szovjetunió mezőgazdasága továbbfejlesztésének programját, és különös figyelmet szentelt az állattenyésztés gyors fellendítése feladatának, mint olyan feladatnak, mely halaszthatatlan és létfontosságú az ország szempontjából. Tekintettel azonban arra, hogy a közös állattenyésztés a mezőgazdaság legbonyolultabb ága, mely mindennapos gondoskodást, figyelmet és hozzáértést igényel, a teljes ülés megállapította: „Helyesen kell elosztani

a párt- és komszomolszervezetek erőit a célból, hogy az állattenyésztés dolgozóinak sorait a kommunisták és komszomolisták újabb ezreivel egészítsük ki.” Személyes példamutatásuk sokban segíti az állattenyésztés fellendítéséért folytatott sikeres harcot.

A párt határozatai ismételten hangsúlyozták, hogy a kommunisták élenjáró szerepe a pártszervezetek és a tömegek közötti kapcsolat erősítésének nagyfontosságú feltétele.

A szovjet hatalom évei alatt népünk szellemi arculata teljesen megváltozott. A szovjet társadalmi rend a pártonkívülieket és a kommunistákat a szovjet hazafiak egységes közösségévé kovácsolta. Mind a kommunisták, mind a pártonkívüliek közös ügyért — a kommunizmusért dolgoznak. Ebből világos, hogy ez a fogalom: „a kommunista vezető szerepe”, évről évre mind nagyobb jelentőségre tesz szert, a párttagok kötelességei pedig egyre felelősségteljesebbé válnak.

Most, amikor az egész nép a hősiesség csodáit mutatja, amikor a szovjet hazafiság embereink húsává és vérévé válik, a munkához való tudatos viszony pedig, aminek óriási társadalmi fontossága van, általánossá vált — a kommunista már nem elégedhetik meg a kötelességek lelkiismeretes teljesítésével, ami minden szovjet emberre jellemző. Minél nagyobb a szovjet emberek öntudata és aktivitása, annál nagyobb követelményeket kell a kommunisták elé állítani.

Az SzKP XIX. kongresszusán elfogadott Szervezeti Szabályzat magában foglalja azokat a követelményeket, melyeket a párt a szovjet társadalom mai fejlődési szakaszán tagjaival szemben támaszt. A Szervezeti Szabályzatban lefektetett követelmények a kommunista tevékenységének és erkölcsi-politikai arculatának különböző oldalait érintik, de elsősorban

élenjáró szerepét hangsúlyozzák, azt, hogy ő a dolgozók vezetője.

A Szervezeti Szabályzat szerint a kommunista első kötelessége, hogy minden módon őrkdjék a párt egységén, mint a párt erejének, hatalmának és a tömegekkel való kapcsolata szilárdságának legfőbb feltételén. Csakis maguknak a kommunistáknak az egysége biztosíthatja a dolgozók egységét és párt körüli felzárkózását.

A nép ellenségei a szocialista állam elleni harcukban mindig azon mesterkedtek, hogy mindenekelőtt a párt sorainak egységét bontsák meg. A párt azonban idejekorán felismerte ezeket az aljas cselszövéseket. Nemcsak a kommunisták, de a nagy pártonkívüli tömegek is legelszántabban verték vissza a párt egységének aláaknázására irányuló kísérleteket.

A nép érdekeiért folytatott harc során alakult ki szoros kapcsolat a Kommunista Párt és a dolgozók között. Ennek egyik megnyilvánulása, hogy a tömegek mindig nagy gondot fordítottak szeretett pártjuk erősítésére. A pártonkívüliek sohasem tekintették kizárólag párton belüli ügynek azt, ami a párt sorai-ban történik. A szovjet emberek a párt ellenségeit, mindazokat, akik megkísérelték, vagy megkísérlik a párt egységének aláásását, a nép ellenségeinek tekintik.

A párt egysége a Szovjetunió győzelmeinek mindenkor fontos forrása volt és az is marad. A párt a legnehezebb megpróbáltatások napjaiban is mint egybekovácsolt harci szervezet cselekedett. A párt történelmi tapasztalatainak fényénél különösen világossá válik annak az engesztelhetetlen harcnak a jelentősége, melyet a párt a marxizmus mindenféle ellenségei, a kapitulánsok és árulók ellen — a trockisták, buharinisták, nacionalista elhajlók ellen vívott, akik

megpróbálták letéríteni a pártot a lenini útról, s megakarták bontani sorainak egységét.

Pártunk erejének és legyőzhetetlenségének alapja egybeforrottsága. Ez biztosítja a párt által követett helyes politika sikerét, biztosítja a párt és a tömegek elszakíthatatlan kapcsolatát, melynek érdekeit ez a politika kifejezésre juttatja. Erősíteni a párt egységét annyit jelent, mint erősíteni a szovjet társadalom hatalmának és erejének forrását — a párt és a nép egységét.

A párt egységét nemcsak az biztosítja, hogy tagjai egy nézetet vallanak, de az is, hogy aktívan harcolnak a párthatározatok megvalósításáért.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata minden párttagot arra kötelez, hogy tevékenyen harcoljon a párthatározatok végrehajtásáért. A kommunisták passzív és formális magatartása a párthatározatok iránt gyengíti a párt harcképességét és ezért összeegyeztethetetlen a párthoz tartozással. Nem elég, ha a párttag csupán egyetért a párt határozataival, a párttag köteles harcolni e határozatok megvalósításáért. A Szervezeti Szabályzatnak ez a követelménye közvetlenül összefügg a párt és a tömegek kapcsolatának kérdésével. Következetes végrehajtása megmutatja a kommunistáknak azt a képességét, hogy magukkal tudják vinni a pártonkívülieket.

A Kommunista Párt politikája országunk állami és társadalmi életének minden területét felöleli, és a szovjet rend létfontosságú alapja. A párt politikájának ereje, szigorúan tudományosan véve, abban rejlik, hogy a társadalmi fejlődés objektív törvényeire támaszkodik. A Kommunista Párt — a társadalom bátor forradalmi átalakítóinak pártja, s politikája mindenkor aktív. E politika megvalósítása a nagy töme-

gek mozgósítását követeli. Igazi kommunista csak az, aki a párt határozatainak megvalósításáért folyó harcba minden erejét beleadja, és becsülettel tölti be a dolgozók vezetőjének megtisztelő szerepét.

A szovjet társadalom erkölcsi-politikai egységének feltételei között a párt minden határozata a nép általános támogatására talál. Határozatainak helyeslését egymagábanvéve a párt sohasem tartotta a pártszerűség ismervének. Aki csak arra szorítkozik, hogy csupán egyetért a párt határozataival, anélkül, hogy aktívan harcolna azok megvalósításáért — az a nép vezetésére hivatott párton, az élcsapaton kívül helyezi magát.

Az a párttag, aki a párthatározatok iránt csak formális, passzív magatartást tanúsít, természetesen nem lehet példakép a dolgozók számára. Csakis az a kommunista tudja maga után vonni a pártonkívülieket, aki teljesen a pártpolitika megvalósításáért vívott harc szolgálatába áll. Az ilyen kommunista mindenkor példaképül fog szolgálni. A pozitív példának a szocializmus viszonyai között nagy szervező ereje van. A pozitív tapasztalatok terjesztése a dolgozók vezetésének egyik leghathatósabb módszerévé válik. A szocialista társadalomban a példa ereje egyre nagyobb és nagyobb tömeghatást tud elérni.

A Kommunista Párt állandóan gondoskodik arról, hogy tagjai példaképül szolgáljanak a dolgozóknak. A párt a szocializmus egész fronton kibontakozó támadásának előkészítése során azt követelte, hogy a kommunistáknak a tömegek befolyásolására irányuló módszerei mindenekelőtt maguknak a párttagoknak példamutató és mintaszerű munkájában jussanak kifejezésre. Az SzKP Szervezeti Szabályzata előírja, hogy a párttag mutasson példát a munkában, sajátítsa el munkájának technikáját, szüntelenül emelje

szakmai képzettségét, minden módon óvja és szilárdítja a szocialista társadalmi tulajdont, mint a szovjet rend szent és sérthetetlen alapját.

A munka — amint ez államunk alaptörvényében, a Szovjet Alkotmányban le van fektetve — a Szovjetunióban minden munkaképes polgárnak kötelessége és becsületbeli ügye. Az állam mindenkitől kivétel nélkül megköveteli a munka- és állami fegyelem következetes betartását. De a kommunistát a párt ennél többre is kötelezi; arra, hogy környezetének az önfeláldozó munka példáját mutassa. A párt mindenkor azokból az útmutatásokból indult ki, melyeket még 1920-ban, IX. kongresszusának határozatai közé iktatott: „A gyárüzemi vállalatok kommunistái nem rendelkeznek semmiféle előnyökkel a többi munkásokkal szemben. Csak a kötelezettségeik nagyobbak, s vállalatuk mindennapi életében mindegyiküknek a munkájukról való számadás, a megbízhatóság s a szerénység példájának kell maradnia.”

A párt azt követeli a kommunistáktól, hogy ne csak azt teljesítsék, ami „elő van irányozva”, hanem hogy alkotóan nyúljanak a dologhoz, és szívvel-lélekkel teljesítsék a rájuk bízott feladatokat. Az igazi párttag nem „ettől eddig” dolgozik, hanem igyekszik, hogy mindent lehetőleg jobban csináljon és mindenben kezdeményező legyen. Mindig tudatában kell lennie annak a felelősségnek, mellyel a pártnak tartozik mindazért, ami körülötte történik.

A környezet mindig látja, hogyan dolgozik valaki, hogy vajjon valóban szívügye-e a munkája, erejének és lehetőségeinek teljes latbavetésével harcol-e a fogyatékoságok ellen. A jó példa mindig követőkre talál, a termelési siker pedig a legjobb, tettekkel alátámasztott propaganda. Ezért van az, hogy az a kommunista, aki szívvel-lélekkel végzi munkáját, tekin-

télynek és tiszteletnek örvend, és környezetére gyakorolt befolyása állandóan nő.

Jellemző ebből a szempontból a Vlagyimir területi Lákin szövőgyár kommunistáinak tevékenysége. Ez a vállalat kiváló minőséget termel és munkájának termelékenysége magas. Amikor a gyár kollektívája a párt XIX. kongresszusának határozatait tárgyalta, sokan azt mondták, hogy a vállalatnál nehéz rejtett tartalékokra találni, mert állítólag mindent kihasználtak már, amit csak lehetett. Az egyik élenjáró munkarészleg kommunistái azonban, akik a gyár szocialista versenyében előljártak, elhatározták, hogy be fogják bizonyítani az ilyen elképzelések helytelenségét. Nagy munkát végeztek, amely újabb tartalékok feltárását segítette elő. A szövönők a normában előirányzott hat szövőgép helyett tíz szövőgép kezelésére tértek át, fokozták a szövőgépek sebességét, és csökkentették az egyes műveletek elvégzéséhez szükséges időt. Egy hónappal később kiderült, hogy a munkarészleg már majdnem kétszeresére emelte a munka termelékenységét, a termékek 99,89 százaléka pedig elsőosztályú minőségű volt. A munkarészleg tapasztalatát a vállalat valamennyi munkása átvette, s rövid idő múlva az egész gyár jelentősen emelte a munka termelékenységét.

Ez a példa azt bizonyítja, a kiváló munkához nem elég a pusztá kívánság. Hozzáértésre is szükség van. Ez pedig tudást követel. A Lákin-gyárban a kommunisták tanulnak és állandóan tökéletesítik mesterségbeli tudásukat.

A technika elsajátítása, a szakképzettség állandó fokozása fontos pártkötelesség. Milyen óriásiak lennének eredményeink, ha nemcsak egyes csoportok, hanem a munkások többsége a műszaki dolgozók színvonalára emelné kulturális-műszaki színvonalát! Ipa-

runk elérhetetlen magaslatokra emelkedne. Ugyanez vonatkozik a mezőgazdaságra is. Az SzKP KB szeptemberi teljes ülése komolyan felhívta a figyelmet arra, hogy a kolhozparasztnak között szélesebb körben kell terjeszteni a mezőgazdasági ismereteket, hogy meg kell ismertetni velük a tudomány és az élenjáró tapasztalatok eredményeit, és ezzel elő kell segíteni a kolhoztermelés valamennyi ágának további hatalmas fellendülését.

A párt azt a célt tűzte maga elé, hogy minden munkást és minden parasztnak kulturálttá és művelté tegyen. Ebben rejlik a kommunizmusba való fokozatos átmenet előkészítésének egyik alapvető feltétele. Természetes, hogy az a kommunista, aki a kulturális fejlődésben példát mutat, aki emeli szakképzettségét, az a kommunizmusért küzdő élharcos szerepét eredményesebben tudja betölteni.

A pártonkívüliek azt is szem előtt tartják a kommunista megítélésénél, hogy miként viszonylik a szocialista tulajdonhoz. A társadalmi tulajdon a szocializmus szent és sérthetetlen alapja. Ezért a szocialista rend további erősödésében mélyen érdekelt szovjet népnek az a véleménye, hogy a tolvaj, aki a nép tulajdonát fosztogatja, a szovjet társadalom alapját ássa alá.

Persze, semmiféle bizalomra nem tarthat számot a dolgozók körében az olyan ember, aki nem viseli szíven a szovjet rend érdekeit. Ott, ahol egyes vezetők rosszul harcolnak a szocialista tulajdon épségeért és erősítéséért, ott csökken a dolgozóknak az ilyen funkcionáriusok iránti bizalma, és ennek folytán gyengülnek a tömegkapcsolatok is.

A Szovjetországban az emberek szellemi fejlődése rendkívüli gyorsasággal halad. A kommunisták nem maradhatnak el az általános növekedés mögött. Ne-

kik meg kell azt előzniük, többet kell tanulniuk, többet kell tudniuk, a párt politikájában jobban kell tájékozódniuk, hogy környezetüknek mindenkor példaképként szolgálhassanak.

A párt egész politikája és minden egyes intézkedése szilárd marxista-leninista elméleti alapra épül. Minél alaposabban sajátította el a kommunista a marxizmus-leninizmus lényegét, annál tudatosabb végrehajtója a párt irányelveinek, annál jobban ért hozzá, miként kell megmagyarázni a párt politikáját a pártonkívülieknek, és hogyan kell az élet minden területén sikeresen megvalósítani vezető szerepét. Ezért a tömegekkel való kapcsolat erősítésének nagyfontosságú feltétele, hogy minden kommunista teljesítse a párt Szervezeti Szabályzatának követelését: fejlessze öntudatát, sajátítsa el a marxizmus-leninizmus alapjait.

A pártnak arra van szüksége, hogy a kommunisták ne mechanikusan hajtsák végre utasításait, hanem világosan megértsék, hogy ezt vagy amazt a követelményt mi váltotta ki, és mi a jelentősége a pártutasítások láncolatában. A párt arra törekszik, hogy a kommunisták mindenkor világosan lássák az ország előtt álló legközelebbi és távolabbi célokat, és ezeket hozzáértéssel magyarázzák meg a pártonkívülieknek. Ám el lehet-e ezt várni olyan embertől, aki a marx-lenini elméletet nem tanulmányozza, nem gondol az előrehaladásunk perspektíváival kapcsolatos nagyfontosságú kérdésekre?

Természetesen nem. Az ilyen emberek látóköre csak arra a területre korlátozódik, amelyen közvetlenül dolgoznak, ez pedig szűk prakticismusra vezet. Az ilyen emberek nem tudják összefüggésbe hozni az időszerű gyakorlati ügyeket a párt alapvető politikai feladataival, a nép jólétéért folytatott harcával. A

szűk praktikizmus nemcsak a gyakorlati munka kudarcához vezet, de a funkcionáriust is szürke nyárspolgárrá változtatja.

A nyárspolgár az egyéni érdekek szűk kis világában él. Semmi köze sincs a társadalmi eszményekhez, és nem is gondol a nép iránti kötelességeire. A nyárspolgári magatartás összeegyeztethetetlen a párttagsággal.

A marxizmus-leninizmus elméletének tanulmányozása fokozza a kommunista eszmei szilárdságát. Ha valaki nem érti, hogy miért merült fel ez vagy az a nehézség, ha nem képes arra, hogy előretekintsen a jövőbe, bármilyen kis bonyodalom könnyen elcsüggeszti, leveri. Aki viszont mélyrehatóan megérti a párt politikáját, azt semmiféle akadály sem tartóztatja fel, az bátran szembenéz a nehézségekkel, hogy leküzdje őket, és a nehézségek elleni harcban magával tudja ragadni azokat, akikkel nap nap után együtt dolgozik.

A kommunizmus építéséért vívott harc egyre nagyobb tudást és nagyobb politikai előrelátást követel a kommunistáktól. A kommunistának azért van szüksége politikai tudásra, hogy azt a társadalmi életben való részvétele, a tömegek között végzett munkája során a gyakorlatban aktívan alkalmazza.

A politikai öntudattól nagymértékben függ a fegyelmezettség is, a dolgozók élharcosának eme elengedhetetlen tulajdonsága. A Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata az öntudat fokozásának követelményével együtt minden párttagot arra kötelez, hogy a minden kommunista számára egyformán kötelező párt- és állami fegyelmet tartsa be. A párt- és állami fegyelem megszegése súlyos hiba, amely kárt okoz a pártnak, s ezért összeegyeztethetetlen a párttagsággal.

A pártban egységes fegyelemnek kell lennie, amely minden kommunistára egyformán kötelező, függetlenül attól, hogy milyen állást tölt be. A pártban nincs helye olyan megkülönböztetésnek, mely szerint vannak „kiválasztottak”, akikre nézve nem kötelező a fegyelem és „nem kiválasztottak”, akik kötelesek alávetni magukat a fegyelemnek. Sem magas állás, sem pedig múltbeli érdemek nem mentik fel a kommunistát attól a kötelességtől, hogy a párthatározatnak alávesse magát. A párt ingadozás nélkül leváltja a vezető állásokból azokat, akik — bár bizonyos múltbeli érdemekkel rendelkeznek — elbáráz magukat, uraskodnak és azt kezdik hinni magukról, hogy a párthatározatokat nem az ő számukra írják.

Azok a funkcionáriusok, akik úgy viselkednek, mint akiknek minden szabad és akiknek az állam által megszabott rendet és a pártfegyelmet nem kell szem előtt tartani, szembehelyezkednek az egyszerű szovjet emberekkel és elszakadnak a tömegektől. Arra a kérdésre, hogy mi tartja fenn a Kommunista Párt fegyelmét, hogyan teszik azt próbára és mivel támasztják alá, V. I. Lenin azt felelte, hogy a pártnak egyik legfontosabb alapja az a képessége, „hogy a dolgozók legszélesebb tömegeivel, elsősorban a proletártömegekkel, *de a nem-proletár* dolgozó tömegekkel is felvegye a kapcsolatot, közelkerüljön hozzájuk s bizonyos mértékig, mondhatnók, egybeolvadjon velük”²¹.

A Szervezeti Szabályzatnak a legszigorúbb pártfegyelemről szóló tétele tehát a tömegkapcsolatok követelményét is magában foglalja. A párt sorainak megbonthatatlan fegyelméért vívott harc a néphez való még nagyobb közeledést is jelenti.

²¹ *Lenin Művei*. 31. köt. Szikra 1951. 9. old.

A kommunisták fegyelmezettségének próbaköve tudvalévően a gyakorlati tevékenység, a párt határozatainak megvalósításában megnyilvánuló aktivitás, az a készség, hogy nem szavakkal, hanem tettekkel harcol a munkában előforduló fogyatékoságok kiküszöböléséért. A párt azt követeli, hogy a kommunista ne csak egymaga derítsen fényt a hiányosságokra, hanem minél nagyobb tömegeket vonjon be ebbe, fejlessze az alulról jövő bírálatot és harcoljon a hivalkodó „minden rendben van” hangulat ellen.

Az SzKP Központi Bizottságának a párt XIX. kongresszusán elhangzott beszámolója megállapította, hogy a párt- és állami fegyelem megszegésének egyik legveszedelmesebb megnyilvánulása az, amikor egyes funkcionáriusok eltitkolják az igazságot a dolgok való helyzetéről, és szépítgetik a munka eredményeit. A párt Szervezeti Szabályzata ezért kötelezi a kommunistát, hogy legyen őszinte és becsületes a párthoz, ne titkolja el és ne ferdítse el az igazságot. Az a párttag, aki nem őszinte a párthoz és megtéveszti a pártot, súlyosan vétkezik, s ez összeférhetetlen a párthoz tartozással.

Aki a pártot becsapja, az a népet csapja be, mert a párt a nép érdekeit juttatja kifejezésre. Aki a pártot becsapja, az megfosztja magát a dolgozók bizalmától. Az őszinteség és a becsületesség nélkülözhetetlen feltétele annak, hogy az ember másokra hatni tudjon, tanítani és vezetni tudja őket. Sztálin 1920-ban az ellenőrzésre és a fogyatékoságok feltárására hivatott Munkás-Paraszt Felügyelet munkatársai feladatának megmagyarázása alkalmával rámutatott arra, hogy azoknak az embereknek, akik ezt a megbízást kapták, becsületeseknek, feddhetetleneknek és saját igazuk védelmében kérlelhetetlennek kell lenniük,

mert csak így lesz nemcsak formális, de erkölcsi joguk is, hogy másokat ellenőrizzenek és tanítsanak.

Ez nemcsak olyan funkcionáriusokra kötelező, akik hivataluknál fogva ellenőriznek másokat, hanem minden kommunistára, aki pártkötelezettségénél fogva hivatott arra, hogy a dolgozók tanítója, a fogyatékosok ellen vívott küzdelem engesztelhetetlen harcosa legyen. A kommunistát körülvevő szovjet emberek hamarosan rájönnek, hogy a kommunista őszinté-e pártja iránt, vagy csak tetteti magát, hogy szíven viseli-e a nép érdekeit, vagy pedig csak a saját boldogulásával törődik és ravaszkodik az állammal. Csak a kifogástalanul becsületes kommunista lehet a tömegek igazi nevelője, olyan ember, akit a dolgozók tisztelete övez.

A párt megköveteli, hogy a kommunista állandó munkát végezzen a tömegek között, hogy közvetlen és barátkozó ember legyen, aki figyelmes a szovjet emberek szükségletei iránt. Ám az a képesség, hogy valaki szerteágazó kapcsolatokat tud teremteni a dolgozókkal, egyáltalában nem azonos sem azzal, hogy valaki válogatás nélkül köti ismeretségeit, sem pedig a hiszékenységgel, és az óvatosság hiányával. A XIX. kongresszuson megállapítást nyert, hogy a pártszervezetek egyik-másikában bizonyos könnyelmű hangulat lett úrrá, hogy az éberség eltompulásának, a szájtátiságnak, a párt- és államtitkok kifecsegésének esetei fordultak elő. Egyes funkcionáriusok, akiket a gazdasági munka és a sikerek magukkal ragádnak, megfélelkeznek a kapitalista környezetről és arról, hogy a szovjet állam ellenségei ügynökségüket igyekeznek hozzánk becsempészni, és az országunkon belüli ingatag elemeket iparkodnak piszkos céljaikra felhasználni.

Az ilyen funkcionáriusok csupa olcsó tekintélyhaj-

házásból az első eljük kerülő embernek gátlás nélkül kifecsegni mindent. Tájékozottságukkal kérkedve az ilyenek még nyilvános felszólalásokban is képesek titkos adatokat kifecsegni, s hozzá még azt tartják, hogy ilyenkor mint a tömegeket igazán jól ismerő emberek járnak el. Az ilyen „tömegnevelő” kapóra jön az ellenségnek.

Nem szabad megfeledkezni arról, hogy az éberség hiánya és a szájtátiság kedvező talajt teremt a kártevők és kémek számára, s megkönnyíti aljas tevékenységüket, melyet az imperialista államok megbízásából folytatnak. A Kommunista Párthoz, mint olyan vezető párthoz, mely monopolhelyzetet foglal el az országban, különböző karrieristák törleszkednek. Nem szabad sohasem szem elől téveszteni, hogy a nemzetközi imperializmus ügynökei a nép elfajult, burzsoá ellenségei, akik ügyesen kommunistáknak álcázzák magukat, s mindenkor azon mesterkednek, hogy ellenséges aknamunka céljából befurakodjanak a párt soraiba. A kommunistának ezért szent kötelessége, hogy a forradalmi éberség példaképe legyen, hogy fokozza a dolgozók éberségét és leleplezze az osztályellenség cselvetéseit.

Az SzKP Szervezeti Szabályzata arra kötelezi a kommunistát, hogy őrizze meg a párt- és államtitkot, legyen politikailag éber, szemelőtt tartva, hogy a kommunisták éberségére szükség van minden területen és minden körülmények közt. A párt- és államtitkok kifecsegeése büntett a párttal szemben, s összeférhetetlen a párthoztartozással.

A politikai éberség az, amely legjobban megmutatja a kommunista nép előtti felelősségérzetét, azt, hogy a kommunista méltóan tölti-e be élenjáró szerepét.

Hogy mennyire érti meg a kommunista a tömegek

iránti kötelességeit, abban is kifejezésre jut, hogy hogyan foglalkozik a káderek kiválasztásával. A Szovjetunióban sokszázezer ipari és mezőgazdasági üzem, tudományos és kulturális intézmény és kolhoz van. Valamennyinek szüksége van különféle vezető káderekre. A Szovjetunió legyőzhetetlenségének záloga, hogy nagyszámú és tapasztalt káderei legyenek az iparban, a mezőgazdaságban, a közlekedésben és a hadseregben. A párt fáradhatatlanul gondoskodik arról, hogy ne legyen hiány káderekben, s hogy ezek felkészültség és politikai képzettség dolgában meg tudjanak felelni az ország előtt álló feladatoknak.

A dolgozók nagy tömegének kulturális színvonala annyira megnövekedett, a szovjet nép olyan gazdag tehetséges emberekben, hogy minden lehetőségünk megvan arra, hogy a vezető állásokba kulturált, komoly szakmai felkészültséggel rendelkező embereket állítsunk. akik a munkába friss légáramlatot tudnak belevinni. s akik felkarolják és alkotó módon továbbfejlesztik mindazt, ami élenjáró. Országunk kimeríthetetlen tartalékokkal rendelkezik ahhoz, hogy olyan vezető kádereket találjunk és válogassunk ki, akik e követelményeknek meg tudnak felelni. Ehhez azonban állandó tömegmunkára van szükség, arra, hogy tanulmányozzuk az embereket, hogy megtaláljuk és kiemeljük a tehetséges és kezdeményező dolgozókat.

A párt azt követeli, hogy a kádereket politikai és szakmai ismérvek szerint válogassuk ki, ami azt jelenti, hogy minden egyes esetben el kell dönteni, vajjon megérdemli-e az illető a politikai bizalmat, s képességei, tudása és tapasztalatai alkalmassá teszik-e a meghatározott, konkrét munkakörre.

Ahhoz, hogy megállapíthassuk, vajjon rászolgált-e egy ember a politikai bizalomra, meg kell győződ-nünk becsületességéről, a párt és a nép iránti hűségé-

ről, éberségéről, arról a készségéről, hogy végrehajtja a párt politikáját és harcol azok ellen, akik azt eltorzítják. Minderről viszont csakis az illető dolgozó cselekedetei, munkája alapján lehet meggyőződni. Ezért tartja a párt szükségesnek, hogy a kádereket állandóan tevékenységük eredménye alapján tanulmányozza, hogy alaposan megismerje az emberek munkamódszerét, s érdeklődjön, vajjon elvhű, meggyőződéses emberek-e, akik a legkisebb államellenes megnyilvánulással szemben is engesztelhetetlenek.

A politikai ismerv a legfontosabb a káderek kiválasztásánál. De egymagában ez mégsem elegendő. Lehet valaki a párthoz hű, és ezen vagy azon a területen mégsem elég megfelelő. Az a jó funkcionárius, aki kétségtelenül kiérdemli a politikai bizalmat, de egyidejűleg szilárd szaktudással, a szükséges ismeretekkel is rendelkezik, olyan gyakorlati tulajdonságokkal, amelyek a betöltendő tisztségre alkalmassá teszik.

A funkcionáriusok szakmai képességei iránti követelmények állandóan fokozódnak. Vegyük például a gép- és traktorállomások kádereit. Amikor a gép- és traktorállomások technikailag még nem voltak ilyen gazdagon felszerelve, mint most, akkor még ki lehetett békülni azzal, hogy egyfelől az igazgatóknak nem volt főiskolai szakképzettségük, másfelől a gépkezelő káderek kiképzését rövidlejáratú tanfolyamokra korlátozták, most azonban, amikor a gép- és traktorállomások műszaki ellátottsága magas színvonalat ért el, s amikor ezek az állomások nagy állami vállalatokká lettek, a káderekkel szemben szakmai téren támasztott túl alacsony követelmények a mezőgazdaság további fejlődésének útján komoly akadállyá válnak.

Az SzKP Központi Bizottsága szeptemberi teljes ülése ezért úgy intézkedett, hogy a gép- és traktor-

állomásokon az igazgatói tisztséget általában főiskolát végzett szakemberek töltsék be. Azokat az igazgatókat pedig, akiknek nincs ugyan szakképzettségük, de a gyakorlatban jól kitanulták ezt a szakmát, és hozzáértéssel vezetik a gép- és traktorállomást, meg kell hagyni tisztségükben, és segítséget kell nekik nyújtani szakképzettségük emelésében.

Országunk jól felkészült káderekkel rendelkezik a gazdasági és kulturális építés minden területén. Ez lehetővé teszi, hogy a dolgozók szakképzettségét illetően magas követelményeket támasszunk.

A politikai és szakmai ismérvek egyesítése döntő feltétele a káderek helyes kiválasztásának és elosztásának. A káderek ilyen alapon történő kiválasztása érdekében a párt arra kötelez, hogy ismerjük az embereket, idejekorán vegyük észre a tehetséges és fejlődőképes dolgozókat, hogy képesek legyünk minden ember érdemeinek és fogyatékosságainak tárgyi-lagos, tehát nem személyes rokonszenv vagy ellenszenv alapján való megítélésére. Ha nem végzünk munkát a tömegek között, ha nem teremtünk szilárd kapcsolatot a dolgozókkal, ha nem hallgatunk a dolgozókra, akkor a káderek helyes kiválasztása és elosztása lehetetlen.

A párt XIX. kongresszusán szó volt olyan esetekről, amikor az emberekkel való közvetlen érintkezést, az emberek alapos tanulmányozását a kérdőívek tanulmányozásával helyettesítették. Egyes funkcionáriusok, ahelyett hogy politikai és szakmai ismérvek alapján válogatnák ki a kádereket, családi, baráti kapcsolatok, egy vidékről származás és az egyéni lekötelezettség elve alapján válogatják ki őket. Az a vezető, aki „saját embereivel” veszi körül magát, olyanokkal, akik magasztalják „főnöküket”, — az eltorlaszolja magát a tömegek bírálata elől. Ahová vi-

szont nem hatol be az önbírálat friss levegője, ott elkerülhetetlen a bomlás és a rothadás.

Az a funkcionárius, aki vezető káderek kiválasztásánál a tömegbázist nem veszi tekintetbe, kudarcra ítéli a rábízott feladatot. Az emberek kiválasztásában megnyilvánuló elvtelenségével kárt okoz a párt és a nép közötti kapcsolatnak is. A párt ezért harcol a káderek kiválasztásánál olyan elszántan a családiasság, az összejátszás és az elvtelenség legkisebb megnyilvánulása ellen.

Az SzKP Szervezeti Szabályzata megköveteli, hogy a kommunista bármely helyen, ahová a párt állította, következetesen hajtsa végre a pártnak a káderek politikai és szakmai képzettségük szerinti helyes kiválasztására vonatkozó utasításait. Ezeknek az utasításoknak megszegése, a funkcionáriusok baráti kapcsolatok, egyéni lekötöttség, egy vidékről származás és rokon kötelek alapján történő kiválasztása összeférhetetlen a párthoz tartozással.

Azok a kötelességek, melyeket az SzKP Szervezeti Szabályzata a kommunistáktól megkövetel, a pártnak azt a lankadatlan törekvését tükrözik, hogy tagjainak élharcos szerepét fokozza, s ezzel megteremtse a döntő feltételét annak, hogy tömegkapcsolatai megszilárduljanak és a dolgozók pártvezetése erősödjön.

A Szervezeti Szabályzat követelményein kívül azonban vannak még íratlan törvények és hagyományok is, melyek a pártnak a dolgozók érdekében folytatott évtizedes önfeláldozó harcában alakultak ki. Ez az, ami magától értetődően minden kommunistára nézve kötelező.

A párt Szervezeti Szabályzata például nem szabja meg a kommunista magatartását a magánéletben, ami azonban nem jelenti azt, hogy a párt számára közömbös tagjainak viselkedése. Az elvhű ember — hatá-

rozott, egységes jellem. Az ilyen ember nem viselkedhetik a munkahelyén, az emberek között kommunistaként, otthon pedig a magánéletében, nyárspolgár módjára. Ha az életben olykor még találkozunk ilyen kettősséggel, ez azt jelenti, hogy az ilyen ember magatartása nem őszinte, s hogy elvhűsége csak látszat.

A párt egyik legfontosabb hagyománya, hogy a karrierizmus, a talpnyalás semmiféle megnyilvánulását nem tűri, nem engedi meg, hogy valaki egyéni célokra használja fel hivatali helyzetét. A párt a tömegek támogatására támaszkodik, figyelmesen hallgat a dolgozók szavára, és megtisztítja sorait az érdemtelen, kétes, sodródó emberektől, s ezzel a nép szemében még magasabbra emeli a kommunisták tekintélyét.

A Szovjetunió Kommunista Pártja éberén ügyel arra, hogy csak olyan emberek kerüljenek vezető állásba, akik igazán hűek a nép iránt és önfeláldozóan harcolnak érdekeiért. A Központi Bizottság azt követeli, hogy minden dolgozó, függetlenül elfoglalt állásától, a párt lankadatlan ellenőrzése alatt álljon, hogy a pártszervezetek minden vezető funkcionárius, minden kommunista tevékenységét ellenőrizzék. Ennek az ellenőrzésnek legfontosabb feladata — annak megállapítása, hogy a párttag miképp teljesíti a néppel szemben vállalt kötelességét.

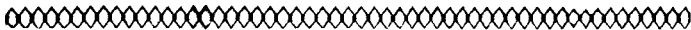
A pártnak a nép boldogságáért folytatott önfeláldozó harca fejlesztette ki azokat a kiváló tulajdonságokat, melyek a kommunistákra, mint harcosokra, mint korunk leghaladóbb embereire jellemzők.

A Kommunista Párt dicső története nagyszerű forradalmárok száz- és százezreinek nevét örökítette meg. Mindegyikük kimagasló egyéniség, de valamennyiükben megvannak azok a vonások, amelyek-

ből együttvéve kialakul a tömegekkel szorosan összeforrott, igazi népi hős alakja.

A párt egész története során állandóan arra törekedett, hogy a kommunisták a párttag dicső címét ragyogó tisztaságában megőrizték, és egyre magasabbra emeljék. Ez a követelmény különös erővel hangzik ma, amikor a párt a kommunista építés általa kidolgozott tervének hatalmas munkáját valósítja meg.

A párt azzal, hogy gondoskodik a párttag címének és jelentőségének fokozásáról, gondoskodik a nagy tömegek vezetésének, a párt és a nép közötti kapcsolatoknak további erősítéséről is.

POLITIKAI NEVELŐMUNKA A TÖMEGEK KÖZT

A szovjet állam megszületésének másnapján, 1917 november 8-án a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek II. Összoroszországi Kongresszusa szószékéről a nagy Lenin a következő kijelentést tette: „Szerintünk az állam ereje a tömegek tudatosságában rejlik. Az állam akkor erős, ha a tömegek mindent tudnak, mindenről véleményt tudnak alkotni és mindent tudatosan tesznek”²².

A Kommunista Párt tántoríthatatlanul követi ezt az irányelvet. Arra törekszik, hogy a szovjet emberek megértsék a párt politikáját, és ezt a politikát tudatosan valósítsák meg.

A dolgozók tudatosságának jelentősége különösen megnő a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet időszakában. A párt ezért rendkívül nagy figyelmet szentel a tömegek kommunista nevelésének, az ideológiai munka fokozásának, melynek egyik legfontosabb feladata, hogy nagy mozgósító erejének teljes érvényesítésével terjessze a tömegek közt a marxizmus-leninizmus eszméit.

A szocialista társadalomban a burzsoá ideológia uralmának ugyan nincsen meg az osztálybázisa, a mult csökevényei azonban — amelyek még élnek az

²² *Lenin Művei*. 26. köt. Szikra 1952. 255. old.

emberek tudatában — akadályozhatják előrehaladásunkat. A régi társadalomból átöröklődött szokások és előítéletek a szocializmus igen veszedelmes ellenségei.

A burzsoá ideológia csökevényei különféle módon, a munkához és a társadalmi tulajdonhoz való lelkiismeretlen viszonyban, az állami fegyelem megszegésében, a burzsoá reakciós kultúra előtti hajbókolásban, nacionalista és kozmopolita torzításokban, az apolitikusságban és eszmeietlenségben jutnak kifejezésre. A mult szégyenteljes csökevényei szívósak, s ez az oka, hogy még a szocialista társadalomban is, amikor a marxi-lenini ideológia az uralkodó, teljes egészében megőrzi jelentőségüket azok a megállapítások, amelyeket V. I. Lenin több mint ötven évvel ezelőtt tett: „... a szocialista ideológia *mindennemű* lekicsinylése, *mindennemű* mellőzése egyszersmind a burzsoá ideológia erősítését jelenti”²³.

Az ideológiai munka fokozását szükségessé teszik azok a külső körülmények is, melyek között a szovjet társadalom a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenetet megvalósítja. Közismert dolog, hogy a szocializmusért harcoló erők és a kapitalista rendszer elkerülhetetlen pusztulását feltartóztatni igyekvő burzsoázia között az osztályharc három alapvető formában megy végbe: politikai, gazdasági és ideológiai formában. Minél nagyobb vereségeket szenved a kapitalizmus a politikai és a gazdasági harcban, annál elkeseredettebben fokozza ideológiai harcát.

A szocializmus erőinek állandó növekedése és a kapitalista tábor erőinek gyengülése nagyon nyugtalanítja az imperialistákat. Lázasan igyekezettel próbál-

²³ Lenin Művei. 5. köt. Szikra 1953. 397. old.

ják aláásni a Szovjetunió hatalmát, aktivizálják ügynökségük aknamunkáját, és dühödt rágalomhadjáratot folytatnak a szocializmus és demokrácia tábora ellen. Az imperialisták arra törekszenek, hogy becsapják a néptömegeket, hogy a dolgozók tudatát romlott burzsoá ideológiával mérgezzék meg, és hogy a dolgozókat új világháborúba sodorják.

Nincsen semmi biztosítékunk arra — amint az SzK(b)P Központi Bizottságának a XIX. kongresszuson tartott beszámolója megállapítja —, hogy nem hatolnak be hozzánk idegen nézetek, eszmék, hangulatok, egyrészt kívülről, a kapitalista országokból, másrészt belülről, a Szovjethatalommal szemben ellenséges csoportok maradványai felől, amelyeket a párt még nem semmisített meg teljesen. Ne feledjük, hogy a Szovjetunió ellenségei mindenféle egészségtelen hangulatokat igyekeznek kelteni, szítani és terjeszteni, megkísérlik, hogy ideológiailag lezüllesszék a szovjet társadalom ingatag elemeit. Nem szabad egy pillanatra sem megfeledkezni arról, hogy országunkban a burzsoá nézeteknek és a burzsoá erkölcsnek még akadnak hordozói — élő emberek, népünk rejtett ellenségei.

A párt éppen ezért fáradhatatlanul tanítja a népet, hogyan kell leleplezni az ellenséget, hogyan kell harcolni a szájtátiság ellen és hogyan kell fokozni a politikai éberséget. A párt könnyörtelenül leleplezi a burzsoá ideológiát, elszánt támadást intéz a szovjet emberek tudatában még meglévő kapitalista csökevények ellen, s fokozza a dolgozók kommunista nevelését.

Ugyanakkor azonban — amint ezt a XIX. kongresszus megállapította — sok pártszervezetben lebecsülik az ideológiai munkát. Nem mindig fordítanak kellő figyelmet a tömegmunkára. A pártpoliti-

kai munka színvonala még mindig elmarad a párt által kitűzött feladatok mögött.

A párt XIX. kongresszusa elítélte az ideológiai munka lebecsülését, s az ideológiai hibák és ferdítésekkel szembeni liberalizmus és nemtörődömség elleni kérlelhetetlen harcra, a marxizmussal szemben ellenséges ideológia mindennemű megnyilvánulásának fátorgásot nem ismerő leleplezésére szólította fel a kommunistákat. A kongresszus rámutatott annak szükségességére, hogy fejlesszük és tökéletesítsük a szocialista kultúrát, tudományt, irodalmat, művészetet, hogy felhasználjuk a kommunisták ideológiai képzésének megjavítására, a munkások, parasztok és értelmiségiek politikai éberségének és öntudatának növelésére az eszmei-politikai nevelés minden eszközét, propagandánkat, agitációnkat, sajtónkat.

Az ideológiai munka hivatott arra, hogy továbbfejllessze a tömegekben a társadalmi kötelesség magasított tudatát, hogy a szovjet hazafiság és az állam érdekeiről való gondoskodás szellemében nevelje a dolgozókat, hogy tökéletesítse a szovjet ember legjobb tulajdonságait: az ügyünk győzelmébe vetett hitet, a készséget és a képességet bármely nehézség legyőzésére. A párt szent kötelességének tekinti a Szovjetunió népei közötti megbonthatatlan barátság további szilárdítását, soknemzetiségű szocialista államunk erősítését, a szovjet embereket a proletár internacionalizmus szellemében arra neveli, hogy kérlelhetetlen harcot folytassanak a burzsoá nacionalizmus minden megnyilvánulása ellen.

Az ideológiai munkában rendkívül fontos helyet foglal el a marxizmus-leninizmus propagandája. Ez a Kommunista Párt állandó feladata. A párt propagandamunkája egyre nagyobb méreteket ölt.

1919-ben, a párt új programjának elfogadása kapcsán Lenin a következőket mondta:

„Mi marxista program alapján neveltük a proletariátus pártját és ugyanúgy kell nevelni a nálunk levő tíz- meg tízmillió dolgozót”²⁴.

A szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet viszonyai között az elmélet egyre inkább a néptömegek közkincsévé válik. A marxizmus-leninizmus klasszikus műveinek a Szovjetunióban megjelenő példányszámai azt tanúsítják, hogy a forradalmi elmélet kérdéseiről szóló műveket a dolgozók milliói olvassák és tanulmányozzák. Csupán a párt XVIII. kongresszusa utáni időszakban Marx, Engels, Lenin és Sztálin művei a Szovjetunió népeinek különböző nyelvén összesen 511 millió példányban, a szovjet hatalom fennállásának egész időszaka alatt pedig több mint egymilliárdnyi példányszámban jelentek meg. Ez azt jelenti, hogy a marxizmus-leninizmus propagandája az egész népre kiterjed, hogy nemcsak a vezető káderek, hanem a munkások, a kolhozparasztok és az értelmiségiek egyre szélesebb rétegei is tanulmányozzák a marxi-lenini elméletet.

A Kommunista Párt a marxizmus-leninizmus tanulmányozására politikai iskolákat, tanulóköröket, szemináriumokat, esti egyetemeket szervez, ahol a kommunisták és a pártonkívüliek milliói fejlesztik elméleti képzettségüket, és tanulmányozzák a marxizmus-leninizmus klasszikusainak műveit. Országunkban sokszázezer előadást tartanak a párt elméletének, történetének és politikájának kérdéseiről, és a pártszervezetek előadói sokmilliónyi hallgatóság előtt tartják ezeket az előadásokat.

Több mint hatszázezer párttag működik propagan-

²⁴ *Lenin Művei*. 29. köt. Szikra 1953. 188. old.

dista, konzultáns és előadói minőségben. Ez a hatalmas hadsereg viszi a forradalmi elméletet a nép közé, fokozza a dolgozók kommunista öntudatát, elősegíti a párt és a nép közötti egység további erősödését.

A párt azt követeli, hogy a propagandamunka harcos legyen, hogy ne legyen elvont, hanem szorosan egybe legyen hangolva a szovjet nép előtt álló gyakorlati feladatok megoldásáért folyó harccal. A párt arra törekszik, hogy a propagandamunka mind nagyobb lendületre tegyen szert, a dolgozók pedig egyre alaposabban sajátítsák el a marxizmus-leninizmus nagyfontosságú elméleti tételeit, mert a funkcionáriusok munkájának sikere eszmei-politikai felkészültségüktől függ.

Minden pártszervezet állandó kötelessége a marxizmus-leninizmus eszméinek megmagyarázása. 1919 decemberében a Földművelő Kommunák és a Mezőgazdasági Artelek I. Kongresszusán V. I. Lenin azt mondta, hogy némelyek talán azt gondolják, hogy a közös földművelésre való áttérés szükségszerűsége propagandájának és elméleti megindokolásának túl nagy helyet adnak. „Propagandára, — mutatott rá Lenin — persze, szükség van és nem kell félnünk az ismétlésektől sem, mert amit mi ismétlésnek gondolunk, az sok száz és ezer paraszt számára, alkalmassint, nem ismétlés, hanem olyan igazság, amely először tárul fel előtte. És ha az a gondolatunk támad, hogy túl sok figyelmet fordítunk a propagandára, ki kell jelentenünk, hogy százszor annyi figyelmet kell rá fordítanunk”²⁵.

Amit Lenin a nagyüzemű szocialista mezőgazdaság-előnyjeinek elméleti megalapozásáról és propagandájáról mondott, nem kisebb mértékben vonatkozik

²⁵ *Lenin Művei*. 30. köt. Szikra 1953. 186. old.

azoknak az igen nagy társadalmi átalakulásoknak elméleti megalapozására és propagandájára, melyek a kommunizmusba való fokozatos átmenet feltételeinek előkészítésével kapcsolatosak.

A pártpropaganda művészete abban van, hogy a mindennapi élet nyújtotta tények és gazdag anyag alapján magyarázza meg a marxizmus-leninizmus eszméit. Az elméleti tételeket össze kell kapcsolni a kommunista építés gyakorlatával, meg kell érteni és általánosítani kell korunk jelenségeit.

A marxizmus nem ismer el minden korra és időszakra egyformán kötelező változtathatatlan következtetéseket és formulákat, a marxizmus — a dogmatizmus minden fajtájának ellensége. Ezzel szemben a propagandamunka gyakorlatában, amint erre a párt XIX. kongresszusa rámutatott, a marxizmus-leninizmus elméleti tételeit és következtetéseit olykor betűragó módon, dogmatikusan fejtegetik, ami nagy kárt okozhat a tömegek politikai nevelésében.

Aki a marxizmus betűit, nem pedig forradalmi szellemét tartja szem előtt, aki betanult formulákból él, rendszerint képtelennek bizonyul arra, hogy a területén fennálló helyzetben önállóan tájékozódjon. Az ilyen ember a marxizmus-leninizmus klasszikusainak műveiből az élet minden eshetőségére kész feleleteket és idézeteket keres.

Ez a dogmatizmus és a betűragás elleni harc azonos azzal a törekvéssel, hogy a szovjet emberek mindennapi gyakorlati munkájukban megtanuljanak a marxista-leninista elméletre támaszkodni, össze tudják kapcsolni a folyó gyakorlati ügyeket a párt alapvető politikai feladataival, a kommunizmus győzelméért vívott harcával.

A marxizmus-leninizmus alkotó elsajátítása szempontjából nagy jelentősége van a legfontosabb párt-

dokumentumok mélyreható tanulmányozásának. A párt kongresszusainak, konferenciáinak, központi-bizottsági plénumainak határozatai a párt kollektív bölcsességének s annak a ragyogó képességének kifejezői, hogy a forradalmi elméletet a konkrét feladatok megoldásánál alkalmazni tudja.

Az SzKP Központi Bizottsága szeptemberi teljes ülésének „A Szovjetunió mezőgazdaságának továbbfejlesztését szolgáló intézkedésekről” szóló határozata nagyszerű példája annak, hogy a párt miként vonja le a gyakorlati következtetéseket az élet jelenségeinek elméleti elemzése alapján. Ez a határozat a lakosság élelmezési cikkekkel, továbbá a könnyűipar nyersanyagokkal való bőséges ellátásának nagyszabású programja. A párt minden határozatára jellemző — a részletesen kidolgozott gyakorlati intézkedések mélyreható eszmei-elméleti megalapozottsága, és éppen ez az, amit a pártszervezetek propagandamunkájuk során megmagyaráznak.

Így például a moszkvai pártszervezetben a propagandisták részletesen megmagyarázták a munkásosztály és parasztság szövetségének jelentőségét a kommunista társadalom felépítéséért folyó harcban. Régebben a foglalkozásokon a munkás-paraszt szövetség kérdését sokszor nagyon elvontan tárgyalták, és inkább a régmultból merített példákkal illusztrálták. Azoknak a beszélgetéseknek a során azonban, amelyek az SzKP Központi Bizottsága szeptemberi teljes ülésének határozatával foglalkoztak, rámutattak arra, hogyan erősíti a párt napról napra országunk két alapvető osztályának szövetségét és melyek a kommunisták kötelességei ezzel kapcsolatosan. Az ilyen alkotó propaganda lehetővé teszi, hogy az olyan üzemek munkásai, melyek a falunak gyártanak gépeket, műtrágyát, építőanyagokat, jobban megértsék

munkájuk politikai jelentőségét, s azok a munkások és szakemberek, akik saját kérésükre a kolhozokba, a gép- és traktorállomásokra mennek állandó munkára, könnyebben felismerjék, hogy nekik, mint a szocialista város küldötteinek mi a szerepük a kolhozfaluban.

A párt propagandamunkája arra törekszik, hogy fejlessze a tömegek kezdeményezését, hogy megtanítsa a szovjet embereket az események megértésére és arra, hogy a forradalmi elmélet szellemében önállóan megtalálják a gyakorlati kérdések helyes megoldását. A propaganda feladata, hogy a Kommunista Párt és a szovjet nép megdönthetetlen erejét feltárja, hogy a dolgozókat a kommunizmus nagy ügyének legyőzhetetlenségébe vetett hit, a párt és a szocialista haza iránti odaadó hűség, a népek közötti barátság és a proletárinternacionalizmus szellemében nevelje, s hogy konkrét példákon szemléltetően megmagyarázza a szovjet szocialista rendszer előnyét és annak szükségességét, hogy minden téren erősítsük a szovjet államot.

A tömegek kommunista nevelésének, a dolgozók vezetésének, a párt és a nép közötti kapcsolatok további szélesítésének és erősítésének leghathatósabb eszköze a politikai agitáció. Azzal, hogy a párt a tömegeknek megmagyarázza bel- és külpolitikáját, hogy a tömegeket politikája megvalósítására mozgósítja, szorosabbra fűzi kapcsolatait a dolgozókkal, és lehetősége nyílik arra, hogy idejekorán megismerje és kielégítse igényeiket.

Az agitáció, akárcsak a propaganda, a marxizmus-leninizmus elméletének alapzatára épül. De a propagandistától eltérően, aki főleg következtetéseknek és tudományos általánosításoknak a magyarázatát adja, az agitátor a környező valóság konkrét tényeit ma-

gyarazza meg marxista-leninista módon, az időszerű kérdésekre reagál, és a napi eseményeket és jelenségeket a párt alapvető céljaiért folytatott harc megvilágításában tárgyalja.

A kommunista agitáció nagy ereje igazságában rejlik, abban, hogy világos célokat tűz ki a nép elé, segítségére van, hogy a végbemenő eseményekkel kapcsolatban tudatosan foglaljon állást, nem titkolja el a nehézségeket, megmagyarázza azok okát és rámutat leküzdésük módjára. Az agitáció igazsága a marx-lenini elmélet igazsága, mely tudományos magyarázatát adja a társadalmi élet minden jelenségének, ez az igazság a kommunizmus nagy ügyének igazsága: ennek az ügynek a diadaláért harcol. A párt nagy igazságának a nagy néptömegek tudatáig való eljuttatása a politikai agitáció igen nagyfontosságú feladata.

Mikor V. I. Lenin meghatározta annak az agitációnak és propagandának a tartalmát, melyet azért kell folytatni, hogy egyre nagyobb tömegeket vonhassunk be a kommunista építésbe, a következőket írta: „... több figyelmet a kommunista építés legegyszerűbb, de eleven, az életből vett, az életben kipróbált tényeire — ezt a jelszót fáradszótlanul ismételni kell mindannyiunknak, íróinknak, agitátorainknak, propagandistáinknak, szervezőinknek stb.”²⁶

Az agitáció feladata, hogy segítségére legyen a dolgozóknak erőik helyes felmérésében, s abbeli meggyőződésük megerősítésében, hogy a bölcs és tapasztalt Kommunista Párt vezette nép meg tudja oldani az előtte álló feladatokat, s le tud küzdeni minden nehézséget. Az agitátorok magyarázzák meg, hogy a kommunizmus legyőzhetetlenségének forrása egy-

²⁶ *Lenin Művei*. 29. köt. 426. old.

részt a párt és a nép elszakíthatatlan egysége, másrészt az, hogy a dolgozók harcát olyan párt irányítja, amely határtalanul odaadó a nép iránt, és amely a nép felvirágzásáról gondoskodik.

Jelenleg a politikai agitáció fő feladata: a párt XIX. kongresszusa, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje V. ülészsaka, az SzKP KB szeptemberi teljes ülése történelmi határozatainak megmagyarázása és a dolgozók mozgósítása az ötödik ötéves terv határidő előtti teljesítésére.

Az agitátor kötelessége segíteni hallgatóit, hogy minél jobban megértsék a párt politikáját, hogy olyan következtetéseket tudjanak belőle levonni, melyek az adott vállalat, kolhoz vagy intézmény feladatait közvetlenül érintik. Mutassák meg nekik, hogy az állami és közérdekű feladatok megoldásában hol a helyük és mi a szerepük. Amikor megmagyarázzák, hogy mi az ötödik ötéves terv, a Legfelsőbb Szovjet ülészsaka és az SzKP KB teljes ülése határozatainak jelentősége hazánk gazdasági hatalmának erősítése, a nép anyagi jólétének emelése és kulturális színvonalának fokozása szempontjából, fontos hangsúlyozniuk, hogy az állami terv határidő előtti teljesítése minden gyár, minden üzemrész, minden kolhoz, minden brigád részlettervének teljesítésétől és túlteljesítésétől függ, tehát annak a netán kis kollektívának a jóminőségű munkájától is, melyben az agitátor beszélget.

Az agitációs munka során az agitátorok állandó figyelmet fordítanak a lakosság kulturális és szociális szükségleteire. Az agitátornak lehetősége van konkrét példákkal és tényekkel bizonyítani, miként gondoskodik a párt és a kormány a szovjet emberekről, miként növekszik a dolgozók anyagi jóléte és miként emelkedik kulturális színvonala.

A párt arra kötelezi az agitátorokat, hogy ne kerüljék e kényes kérdéseket, ne hallgassák el a termelőmunkában és a lakosság kulturális és szociális ellátásában felmerülő hiányosságokat, hanem érzékeny füllel figyeljenek az alulról jövő bírálatra, és az illetékes szerveken keresztül érvélik el a fogyatékoságok kiküszöbölését. A politikai agitációnak elő kell segítenie az alulról jövő kritika kibontakozását, a dolgozók forradalmi éberségének fokozódását, aktivitásuk növekedését.

A párt a politikai agitációt mindenkor a tömegek öntudatáért vívott harcnak tekintette. Az agitáció a szovjet emberek legjobb tulajdonságainak tökéletesítése során tekintse feladatának azt is, hogy fejlessze a népben a mult maradványaival szembeni gyűlöletet, ébressze fel harcos aktivitását minden ellen, ami akadályozza a kommunizmus építését. A politikai agitáció fontos feladata, hogy leleplezzon mindent, ami elmaradott, ami túlhaladott, s karoljon fel mindent, ami új, ami élenjáró.

A kommunisták és a pártonkívüliek milliói a párt-szervezetek megbízásából mindennapos politikai agitációt folytatnak a tömegek közt. Az agitátorok megmagyarázzák a párt politikáját, előharcosai a szocialista munkaversenynek, széles körben terjesztik a termelés élenjáróinak tapasztalatait, feltárják a hiányosságokat, a közvéleményt a hanyag és lusta dolgozók ellen fordítják, s leleplezik az állami és munkafegyelem megszegőit.

Az ilyen agitáció hathatós eredményeket hoz. A magnytogorszki kohászati kombinát 20-as kohója acélöntőinek hazafias kezdeményezése, az ötödik öt-éves tervben kitűzött feladatok határidőelőtti teljesítéséért indított szocialista verseny, annak a nagy agi-

tációs munkának az eredménye, melyet a 3-as számú Martin-üzem pártszervezete folytat.

Az agitáció hatásáról meggyőzően tanúskodnak a jenakievi kohászati üzem pártszervezetének tapasztalatai. Ezt a gyárat a XIX. kongresszuson megbírálták, hogy rosszul használja ki a nagyolvasztók kapacitását. A kohászok helyesen fogadták ezt a bírálatot, és komoly tanulságokat vontak le belőle. A gyár lemaradásának behozására irányuló intézkedések között komoly helyet foglalt el a politikai agitáció, a tömegmunka fokozása.

A nagyolvasztó 125 agitátora hozzálátott, hogy a brigádokkal rendszeres beszélgetéseket folytasson. A témákat maga az élet, a termelés szükségletei szolgáltatták: „Mi az oka, hogy a nyersvas- és salaktermelés grafikonját megszegettük?” Vagy: — „A fegyelem és a munka megszervezése a terv teljesítésének biztosítója”, „A termelés kultúrája az eredményes munka záloga”, „A vaskohászat az ötödik ötéves tervben” stb. E tervszerűen lefolytatott beszélgetések mellett, melyek termelési témákon kívül általános politikai témákat is felöleltek, az üzemben rendszeressé váltak a napi eseményekről szóló agitációs beszélgetések is. Ha valamelyik brigádban, műhelyben, vagy az egész üzemben valamilyen érdekes kezdeményezés született, vagy ellenkezőleg, fennakadás volt a munkában — az agitátor agitációs beszélgetést kezdett.

Az agitátorok gyorsan reagálnak a napi eseményekre, s a történetekkel kapcsolatosan megfelelő közvéleményt alakítanak ki. Amikor az egyik nagyolvasztó emelőszerkezete a gépész hibájából 50 percen át üresen járt, az agitátor beszélgetés közben felvetette a termelési fegyelem e durva megsértését, és ez a hiba elkövetőjére nagyobb hatással volt, mint

az a megrovás, melyben a műhely vezetője részesítette.

Az egyik tekercselő maga javított meg egy villanymotort, melyet javításra rendesen más gyárba szoktak küldeni. Az agitátorok útján ennek a kezdeményezésnek a híre gyorsan elterjedt, és az újítónak ma már százával vannak követői.

Az ilyen nagyarányú tömegagitációs munkának a megszervezése jelentősen növelte a Jenakievi Kohászati Üzem kohói kapacitásának határfokát is.

Az agitációs beszélgetések — nagyon elterjedt és közérthető, de távolról sem egyetlen formái a tömegek közötti politikai munkának. A politikai tömegmunka kipróbált formái a politikai és termelési kérdések megvitatására rendszeresen egybehívott gyűlések, a kollektív ujságolvasás, az előadások, felolvasások, a legfontosabb eseményeknek szentelt röpgyűlések, a szemléltető agitáció.

Ha a pártszervezet rendszeresen végzi ezt a munkát, befolyása alá vonja a dolgozók széles rétegeit, s ezzel komoly eredményeket ér el a gazdasági és kulturális építőmunkában. A Moszkva-terület luhovicki kerület Sztálin kolhozában, melyet az SzKP KB szeptemberi teljes ülésének határozata élenjáró kolhozként emelt ki, ügyesen használják fel az agitáció legkülönbözőbb eszközeit. A mezőgazdasági munka leglázasabb napjaiban a mezőkön nagy táblákat állítanak fel, melyeken felhívást intéznek a kolhozparasztokhoz és a gépkezelőkhöz. A pártszervezet gondoskodik róla, hogy a termelési tervek legfontosabb adatait ne csak az aktíva, hanem valamennyi kolhoztag ismerje. A szemléltető agitációt kiegészítik a hetenként háromszor megrendezett beszélgetések. A brigádokban minden hétfőn úgynevezett „brigádnap”-ot tartanak, amely rendszerint az agitátor fel-

szólalásával kezdődik, aki elmondja a hét eseményeit. Utána a brigádvezető beszámol arról, hogyan ment a munka a hét folyamán és mi a további teendő. A vita során a kolhozparasztok rámutatnak a termelési fogyatékokra, és javaslatokat tesznek. Végül kihirdetik a kolhozvezetőség arra vonatkozó határozatát, hogy az élenjárók közül kinek a nevét írják ki a dísztablára, s hogy kinek ítélik oda a vörös vándorzászlót.

A kolhozban naponta jelennek meg röplapok — „Villámok”. Közlik, hogy ki van aznap az élen és ki maradt le. Öt-hét naponként egyszer megjelenik a *Harcos Kisujság*, mely részletesen leírja a verseny menetét. A kolhoz rádióállomása is rendszeres közleményeket ad a versenyről.

E tömegmunka következtében a verseny sikeresen fejlődik. A kolhoz évről évre magas eredményeket ér el.

A párt rendkívül nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a politikai agitációban a vezető párt-, szövet- és gazdasági funkcionáriusok közvetlenül részt vegyenek. A funkcionárius mindennapos személyes érintkezése a dolgozókkal, az a képessége, hogy szükségleteikre érzékenyen reagál, hogy meg tudja magyarázni a párt politikáját — pontosan megmutatja, hogy a vezető funkcionárius mennyire érti meg a tömegek szerepét és saját kötelességeit a tömegekkel szemben. A belorusz pártszervezetben a köztársasági, területi és kerületi vezető funkcionáriusok politikai előadások tartása céljából rendszeresen kijárnak a kolhozokba. Az előadók a helyszínen már jóelőre megismerkednek a dolgok állásával, beszélgetnek az aktívával, a kolhozparasztokkal, aztán felszólalásaikban ennek vagy annak a mezőgazdasági artelnek a feladataival szoros összefüggésben magyarázzák meg

a párt és a kormány határozatait. Az ilyen előadások mindig nagy érdeklődést keltenek a dolgozók körében. A breszti terület ivacevicsi kerületének három kolhozában több mint ezer ember gyűlt össze, hogy megvitassa a Belorusz KP Központi Bizottsága funkcionáriusának a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje V. ülészakának eredményeiről tartott előadását. A vitában huszonkét kolhozparaszt vett részt, s a gyűlésen az ülészak határozataival kapcsolatban konkrét határozatot hoztak a kolhoz feladatairól.

Az SzKP Központi Bizottsága szeptemberi teljes ülése anyagának ismertetésénél nagy szerepük volt azoknak az előadásoknak, melyeket vezető funkcionáriusok közvetlenül a kolhozokban, a gép- és traktorállomásokon, a szovhozokban, az üzemekben tartottak. A moszkvai pártszervezet 300, a leningrádi pártszervezet — 200, a sztalinabadi 180 párt- és szovjetfunkcionáriust küldött ki a kolhozokba előadások tartására. Az előadók a politikai munka megjavítása terén nagy segítségére voltak a falusi pártszervezeteknek.

A párt politikájának ismertetése és megmagyarázása, valamint a tömegeknek e politika megvalósítása érdekében történő mozgósítása a gazdasági építőmunka tartós eredményeinek fontos alapja. Még a legelőnyösebb anyagi feltételek és lehetőségek mellett sem érhető el a várt eredmény, ha a dolgozók közt nem folytatunk megfelelő szervezési és politikai nevelőmunkát. A politikai-nevelőmunka viszont csak az esetben ér célt, ha a gazdasági építőmunkától nem elszakítva, hanem a gyakorlati feladatok megoldásával szoros kapcsolatban végezzük. A párt arra törekszik, hogy a pártpolitikai munka szorosan kapcsolódjék a gazdasági munkához, és hogy a termelési intézkedéseket a dolgozók tömeges támogatása támassza alá.

A párt Központi Bizottságának szeptemberi teljes ülése elfogadta a Szovjetunió mezőgazdaságának továbbfejlesztését szolgáló programot, s nagyszabású szervezeti és gazdasági intézkedéseket tett a mezőgazdaság elmaradott ágainak, az elmaradt kolhozoknak, szovhozoknak és kerületeknek az élenjárók színvonalára való emelése érdekében, ugyanakkor rendszabályokat dolgozott ki a falun végzendő pártpolitikai munka jelentős fokozására. A teljes ülés keményen megbírált a pártszervezeteket, amiért a politikai tömegmunka sok kolhozban nagyon alacsony színvonalú, a dolgozók politikai nevelésére nem fordítanak kellő figyelmet, s mert sok kolhozban, gép- és traktorállomáson és szovhozban a kulturális és szociális ellátás rosszul van megszervezve.

A pártszervezetek feladatául tűzték ki, hogy jelentősen fokozzák a politikai tömegmunka irányítását falun, hogy biztosítsák az SzKP Központi Bizottsága szeptemberi teljes ülése határozatainak ismertetését a kolhozparasztok, a gép- és traktorállomások és a szovhozok munkásai előtt, hogy indítsanak széleskörű szocialista versenyt a mezőgazdaság minden ágának továbbfejlesztéséért, hogy emeljék a kulturális felvilágosító intézmények munkájának színvonalát falun, hogy élénkítsék fel a klubok és könyvtárak tevékenységét, hogy biztosítsák a rendszeres filmvetítéseket, a falu rádióhálózatának kibővítését, s emeljék a rádióadások színvonalát.

Az SzKP KB szeptemberi teljes ülésének határozata példája annak, hogy miként kell egybehangolni a gazdasági és politikai munkát, hogyan kell állandóan gondoskodni arról, hogy a dolgozók világosan megértsék az előttük álló feladatokat, azokat tudatosan valósítsák meg, és a párt politikáját legbensőbb szívügyüknek tekintsék.

A párt XIX. kongresszusa megállapította, hogy az ideológiai nevelés minden eszközét fel kell használnunk a szovjet emberek kommunista nevelésére. E feladat eredményes teljesítésének elengedhetetlen feltétele, hogy a párt és a tömegek közötti kapcsolatokat még jobban megszilárdítsuk, s hogy a dolgozókat a párt útmutatásainak végrehajtására mozgósítsuk.

AZ ALULRÓL JÖVŐ BÍRÁLAT —
FONTOS ESZKÖZ
A TÖMEGEK KEZDEMÉNYEZÉSÉNEK
FELLENDÍTÉSÉRE

A Kommunista Párt állandó törekvése, hogy összekozza a nagy néptömegek aktivitát, hogy fejlessze a dolgozóknak annak a tudatát, hogy ők az ország gazdái, hogy erősítse bennük a hibák kijavításáért és a munka megjavításáért való felelősségérzetet.

A tömegek öntevékenysége fellendítésének egyik leghathatósabb módszere — a bírálat és önbírálat fejlesztése.

„A dolgozó tömegek tevékeny részvétele a munka fogyatékoságai és társadalmunk életének negatív jelenségei ellen irányuló harcban — a szovjet rend igazi demokratizmusának és a szovjet emberek magas politikai öntudatosságának fényes bizonyítéka. Az alulról jövő bírálatban fejeződik ki a dolgozó milliók alkotó kezdeményezése és öntevékenysége, a szovjet állam megszilárdításáról való gondoskodása. Minél szélesebben bontakozik ki az önbírálat és az alulról jövő bírálat, annál teljesebben érvényesül majd népünk alkotóereje és energiája, annál erősebben fejlőd-

dik és erősödik majd a tömegekben az az érzés, hogy övék az ország”²⁷.

Az elért eredményekkel szembeni kritikus magatartás, az előrehaladást gátló körülményekkel szembeni kérlelhetetlenség, a munkában előforduló fogyatékok és hibák határozott leküzdése — mindezek a Kommunista Párt tevékenységének fontos alapelvei, melyek forradalmi szelleméből következnek.

Amikor a párt még csak kialakulóban volt, Lenin a következőket írta: „... az önkritika elengedhetetlenül szükséges minden eleven és életrevaló párt számára. Nincs ízetlenebb valami az önelégült optimizmusnál”²⁸. Ezt a lenini tételt a párt egész története során következetesen szemelőtt tartja.

Még akkor is, amikor a párt illegalitásban volt, minden lehetőséget felhasznált a munkásmozgalom gyengéinek és a pártmunka fogyatékoságának feltárására. Sohasem kerülte meg a fájó kérdéseket, nem kente el a hibákat, s ez elősegítette a tömegek helyes nevelését, a párt tömegkapcsolatainak megerősödését.

A bírálat és az önbírálat különös jelentőségre tett szert, amikor a párt uralkodó párttá vált. A mi országunkat egy párt irányítja és természetes, hogy ez a párt a legnagyobb határozottsággal tárja fel és javítja ki a hibákat és fogyatékokat.

Az ellenséges osztályokra, a kizsákmányolókra és kizsákmányoltakra osztott társadalom mozgóóereje az osztályharc. Az ilyen társadalomban az uralkodó osztály abbéli törekvésében, hogy megtartsa helyze-

²⁷ G. M. Malenkov. A Központi Bizottság beszámolója az SzK(b)P XIX. kongresszusának. Lásd: A Szovjetunió Kommunista Pártja XIX. kongresszusa. 100. old.

²⁸ Lenin Művei. 8. köt. Szikra 1954. 457. old.

tét és megőrizze a régi rendet, ellenszegül azon gazdasági törvények hatásának, amelyek a társadalom elhaló erőinek érdekeit érintik. Ezért van az új, az élenjáró és a régi közötti harcnak az ilyen társadalomban osztályharc jellege, s ezért fokozódik ez a harc éles összetűzésekkel, forradalmi megrázkódtatásokká.

A szocialista társadalomban viszont nincsenek olyan elhaló osztályok, amelyek ellenállást szervezhetnek a gazdasági törvényekkel szemben. A szocialista társadalom baráti osztályokból áll. A szovjet nép érdeke, hogy az új, az élenjáró gyorsabban fejlődjön, a régi, az elhaló pedig minél előbb eltűnjön az életből.

A szovjet társadalom fejlődését a megismert gazdasági törvények alapján *az újnak támogatásával* és minden, az előrehaladást zavaró *elavultnak a kiküszöbölésével* tudatosan irányítják. Az önbírálatnak éppen az a célja, hogy feltárja a munkában mutatkozó fogyatékoságokat, hibákat, hiányosságokat.

A szocializmusban az önbírálat, a társadalom nagyfontosságú mozgatóerejévé válik. Minthogy fejlődésünk alapja a régi és az új, az elhaló és a születő közötti harc, magunk előtt zárnánk el az előrehaladás útját, ha nem tárnánk fel nyíltan és becsületesen a munkában előforduló hiányosságokat és a hibákat. Ezért a párt arra törekszik, hogy országunk minden dolgozója feltárja a fogyatékoságokat, megjelölje azok felszámolásának útját, és tevékeny részt vegyen egész munkánk megjavításában.

A párt különös jelentőséget tulajdonít az alulról jövő bírálat fejlesztésének. Más az, amikor csak a vezető funkcionáriusok vesznek észre fogyatékoságokat munkánkban, a nagy tömegek azonban nem vesznek részt a fogyatékoságok elleni harcban. Ilyen

esetben az a veszély fenyeget, hogy nem mindent veszünk észre. És ismét más az, amikor a vezető funkcionáriusokkal karöltve a dolgozók milliói tárják fel a fogyatékosságokat.

A dolgozók milliós tömegei napról napra hatalmas tapasztalatot gyűjtenek. A munkások, kolhozparasztok, értelmiségiek alkotómunkájuk során utat törnek az újnak, az élenjárónak. Leküzdik a nehézségeket, feltárják és kiküszöbölik a fogyatékosságokat. A kollektív tapasztalat rendkívül nagy érték. Az alulról jövő bírálat lehetővé teszi a milliós tömegek tapasztalatának teljesebb kihasználását, éppen ezért mindig hatékony, konkrét jellegű. Az ilyen bírálat során a fogyatékosságokat nemcsak feltárják, de azonnal ki is javítják. Az alulról jövő bírálat gyakorlati jellegének óriási jelentősége van országunk sikeres előrehaladásában.

A szovjet társadalom fejlődésének története nagyon gazdag az alulról jövő bírálat rendkívüli hatásának bizonyítékaiban. Amikor a Kommunista Párt felhívta a dolgozókat az első ötéves terv teljesítésére, a munkások és kolhozparasztok sok vállalatnál, kolhozban és szovhozban ellenterveket készítettek! Ez azonban nem volt semmi egyéb, mint azon tervek bírálata, melyek nem vetettek teljességgel számot minden egyes vállalat, szovhoz és kolhoz lehetőségeivel.

A népgazdaság tervszerű fejlődésének a termelési eszközök társadalmasítása alapján létrejött törvénye lehetővé teszi a vezető szerveknek, hogy helyesen tervezzék a társadalmi termelést. A lehetőség és a valóság azonban — két különböző dolog. Meg kell tanulni a törvénynek a terület teljes ismeretében való alkalmazását, olyan tervek összeállítását, melyek teljesen visszatükrözik a törvény követelményeit.

Természetes, hogy az első ötéves terv összeállításánál a tervezéssel megbízott szervek korántsem tükrözték teljességgel a népgazdaság tervszerű fejlődése gazdasági törvényének követelményeit. Az ellentervek, a tervező szervek tevékenységének nélkülözhetetlen hibaigazítói voltak. Ez alulról jövő bíráló, tetekben megnyilvánuló bíráló volt, amely a dolgozó milliók tapasztalatára támaszkodott és tudvalevően rendkívül hathatósan bizonyult: az első ötéves tervet négy év és három hónap alatt, néhány iparágban pedig még ennél is előbb teljesítettük.

Az ellentervek a szovjet népgazdaság bizonyos fejlődési szakaszában helyesek voltak. Ahogyan az éves és ötéves tervek egyre teljesebben tükrözték a népgazdaság tervszerű arányos fejlődése gazdasági törvényének követelményeit, úgy változtak a szocialista verseny formái is. A verseny lényege azonban változatlan maradt. Ezt a lényegét pontosan meghatározzák a párt határozatai, többek között az SzK(b)P 1929-ben tartott XVI. pártkonferenciájának „A Szovjetunió valamennyi munkásához és dolgozó parasztjához” szóló felhívása, amelyben a következő áll:

„A szocialista verseny — hatalmas eszköze annak, hogy az ötéves terv teljesítése érdekében felkeltsük és megszervezzük a tömegek kezdeményezését és egyben hatalmas eszköze az alulról jövő önbírálat kifejlesztésének”²⁹.

Amikor a verseny során a régi műszaki normákat megdöntik és új munkamódszereket terjesztenek el — ez nem egyéb, mint a régi normák és az elavult munkamódszerek bírálata. Az újító minden termelési

²⁹ A Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusainak, konferenciáinak és központibizottsági plénumainak határozatai. II. köt. 499. old. (oroszul).

eredménye — az ő tetteiben kifejezésre juttatott önbírálata, melynek segítségével teljesebben használja ki a technikát, és tegnap még kihasználatlan tartalékokat hoz mozgásba.

Tudvalevő, hogy az új hajtásai a rutin és a maradiság elleni harcban törnek utat. Az alulról jövő bírálat elsöpri azokat, akik a tömegek alkotó kezdeményezését szándékosan vagy akaratlanul megbénítják. Az alulról jövő bírálat mindent félredob, ami az előrehaladást akadályozza. Éle az ellen irányul, ami gúzsbaköti a tömegek energiáját és öntevékenységét, a bürokratizmus és minden olyan kísérlet ellen, amely a szovjet nép óriási alkotó lehetőségeit véka alá rejti.

Az alulról jövő bírálat legyőzhetetlen erejének fényes példája a Sztahanov-mozgalom megszületése. Kezdeményezőinek az elavult műszaki normák ellen, olyan emberek ellen kellett harcolniuk, akik ezekhez a normákhoz makacsul ragaszkodtak. A Sztahanov-mozgalom önként, alulról indult ki és a jelenkor életképes, legyőzhetetlen mozgalmává vált.

E mozgalom létrejöttének és elterjedésének története nemcsak azt bizonyítja, hogy milyen rendkívüli ereje van a tömegek alkotó kezdeményezésének, amely a szocialista építés folyamán kelt életre. A szocialista verseny irányításának példáján világosan le lehet mérni, hogy milyen figyelmet fordít a Kommunista Párt az alulról jövő bírálatra, milyen határozottsággal távolít el mindent, ami akadályozza az új, az élenjáró fejlődését, ami hátráltatja a tömegek kezdeményezését. A párt az újítók sikereiben felismerte, hogy ők a jövő. Megbírálta az újjal szembeszegült gazdasági s műszaki funkcionáriusokat, és segítségére volt az újító mozgalom elterjedésének.

A Sztahanovisták I. Összszövetségi Tanácskozása után egy hónappal tartották meg a párt Központi Bizottságának teljes ülését. Az ipar és a közlekedés kérdéseiről elfogadott határozatban a Központi Bizottság teljes ülése általánosította a termelés újítoinak javaslatait és bírálatát, amelyet azokhoz a gazdasági vezetőkhez intéztek, akik a régi, túlalacsony normák uszályába kerültek és nemcsak, hogy nem tudtak a szocialista verseny élére állani, de még hátráltatták is azt.

A párt irányításának köszönhető, hogy a szocialista verseny minden téren gyorsan terjed. Az újíto e mozgalma megszületésének és fejlődésének egész története bizonyítja, hogy milyen hatalmas az alulról jövő tömegbírálat alkotóereje, hogy a kommunizmus építése érdekében milyen fontos a tömegektől kiinduló javaslatok megvalósítása. A Kommunista Párt aratta összes győzelmek egyik legfontosabb forrása a dolgozók alkotó tapasztalatainak figyelmes tanulmányozása, s mindannak határozott kiküszöbölése, ami e tapasztalatok elterjedését hátráltatja.

A párt mindenkor biztosította és biztosítja az alulról jövő bírálat fejlesztéséhez szükséges feltételeket. Kérlelhetetlenül leleplezi azokat a bürokratikus elemeket, akik a tömegek bírálatától úgy félnek, mint a tűztől, és ezzel akadályozzák a fogyatékoságok kiküszöbölését.

A pártnak a szocializmus építése során elért legnagyobb sikerei mindenkor összefüggtek az alulról jövő bírálat és önbírálat fejlesztésével, a tömegeknek a fogyatékoságok feltárásába és kiküszöbölésébe való bevonásával. Amikor a párt kidolgozta a szocializmus egész fronton való támadása megszer-

vezésére irányuló intézkedéseit, a tömegeket első sorban széleskörű önbírálatra hívta fel.

A párt mindenekelőtt előmozdította az önkritika széleskörű kibontakozását, s a dolgozók figyelmét építésünk, szervezeteink és intézményeink fogyatékoságaira összpontosította. Tudvalevő, hogy a párt-nak az önkritika széleskörű megindítására vonatkozó felhívása élénk visszhangra talált a tömegekben. Ez volt országunk nagy győzelmeinek egyik forrása.

Nincs és nem is lehet olyan statisztika, mely a fogyatékoságok kijavítására irányuló alulról jövő tömegbírálat megszámlálhatatlan jótékonyhatású eredményét össze tudná foglalni.

A bírálat és az önbírálat nagy arányokat öltött a könnyű- és élelmiszeripari üzemekben azután, hogy a párt kitűzte a feladatot: gyors fellendülést kell elérni a közszükségleti cikkek termelésében, és e cikkeket olyan kiváló minőségben kell előállítani, hogy azok megfeleljenek a szovjet fogyasztó követelményeinek és ízlésének.

A Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje V. ülészakájának eredményeit népes gyűlésen beszélték meg a moszkvai Trjohgornaja Manufaktúra Textilkombinátban. Az üzem dolgozói főleg azt bírálták, ami akadályozza a termelés további emelését, a termékek választékának kibővítését, minőségük javítását és az önköltség csökkentését. E bírálat eredményeként a dolgozók vállalták, hogy a tervet határidő előtt teljesítik, hogy változatosabb szöveteket állítanak elő, melyek nemcsak tartósságukkal, de kitűnő kikészítésükkel is ki fognak tűnni.

A kievi Szmirnov—Lasztocskin Ruhagyárban kibontakozott kritikának az volt az eredménye, hogy sikerült feltárni a termelés kibővítésének és a ruhák minősége megjavításának kihasználatlan tartalékait.

Igy tudta a gyár kollektívája azt a kötelezettséget vállalni, hogy az 1955-re előirányzott termelési színvonalat már 1954-ben eléri, az előállított ruhák pedig csinosabbak, kényelmesebbek és tartósabbak lesznek.

Sajtónk napról napra közöl tudósításokat, melyek beszámolnak arról, hogy a bíráló következtében az elmaradt munkaterületek miként javítják meg eredményeiket, miként küzdik le hibáikat és fogyatékoságukat, miként váltanak le állásukból hanyag vezetőket, és miként tárják fel a termelés emelésének újabb tartalékait. Az ilyen tények jelentősége abban rejlik, hogy nem egyedülállóak, hanem tízezerrel vannak és hogy a szovjet valóságnak, a kommunizmust építő dolgozók eleven tevékenységének elidegeníthetetlen vonásai.

Minél nagyobbak a párt sikerei, minél hatalmasabbak a feladatok, melyeket kitűz a nép elé, annál szélesebb körben indítja meg az alulról jövő bírálatot és önbírálatot.

A Kommunista Párt XIX. kongresszusa megvonta a szovjet nép újabb nagy eredményeinek mérlegét. A háború utáni éveket az iparban, a közlekedésben, a mezőgazdaságban, a tudomány, kultúra és művészet valamennyi területén elért kiemelkedő eredmények teszik emlékezetessé. Az SzK(b)P Központi Bizottságának a XIX. kongresszuson elhangzott beszámolója ragyogó képet festett a győzelmet aratott szocializmus hazájának állandóan növekvő erejéről, a szovjet rend további megszilárdulásáról, a szocialista társadalom erkölcsi-politikai egységének erősödéséről. Ezek a sikerek örömmel, jogos büszkeséggel töltik el a szovjet emberek szívét. De éppen azért, mert a Kommunista Párt vezette nép által kivívott győzelmek ilyen nagyok és jelentőségteljesek, el-

engedhetetlen a bíráló és önbírálat még szélesebbkörű kifejlesztése.

Nem szabad megfélekezni arról, hogy a sikerek nemcsak büszkeséget szülnek, nemcsak erősítik a dolgozóknak saját erejükbe vetett hitét. A sikereknek árnyoldaluk is van: egykedvőséget, önelégültséget, beképzeltséget szülhetnek, és ez az oka, hogy a párt kádereinket fáradhatatlanul a bíráló és az önbírálat szellemében neveli.

Az SzK(b)P Központi Bizottságának a XIX. kongresszuson tartott beszámolója megállapította, hogy a Szovjetunióknak a Nagy Honvédő Háborúban aratott fényes győzelme és a népgazdaság háború utáni gyors helyreállítása és fejlesztése hatására a párt soraiban kritikátlan magatartás fejlődött ki a munkában észlelt fogyatékokkal és hibákkal szemben. A sikerek néhány funkcionáriusban az önelégültség hangulatát, a látszateredményekkel való hivatkozás és a nyárspolgári megnyugvás hangulatát szülték. Az ilyen funkcionáriusok az aktívaértekezleteket, a teljes üléseket, a konferenciákat, melyek pedig a tömegbírálat szószékei, az öntömjénezés és multbeli érdemeik dicsőítésének színhelyévé igyekeztek változtatni. Az ilyen emberek hajlandók beérni az elért eredményekkel, és meg akarnak pihenni babérjaikon. Az ilyen önelégültség veszélyes és összeegyeztethetetlen az előrehaladással. Ahhoz pedig, hogy országunk egyre újabb és újabb sikereket érhessen el, önbírálatra van szükség.

Csak ha az egész nép részt vesz a fogyatékok és hibák feltárásában és kijavításában, csak akkor válthatjuk valóra sikeresen országunk kommunizmus felé való haladásának a párt XIX. kongresszusán kitűzött hatalmas programját. Az ötödik ötéves tervben kitűzött feladatok a dolgozók nagy

tömegeinek mozgósítását követelik. Az SzKP XIX. kongresszusa ezért a párt és minden szovjet ember figyelmét felhívta a munkában felmerülő fogyatékoknak az önbírálat és az alulról jövő bírálat útján történő kiküszöbölésére.

Az önbírálat és az alulról jövő bírálat a tömegek eleven és éber ellenőrzése, melynek hangjára minden vezető funkcionáriusnak fel kell figyelnie, ha meg akarja őrizni a párt és a nép bizalmát.

Az alulról jövő bírálat — a tömegek nevelésének kommunista módszere, alkotó aktivitásuk kifejlesztésének módszere. Az a dolgozó, aki nyíltan és egyenesen bírálja a hiányosságokat, a munka megjavítására törekszik, s ezzel az ország vezetésének aktív részesévé válik. Erősödik benne az az érzés, hogy övé az ország, s egyre inkább felelősnek érzi magát a nép közös ügyéért.

Az alulról jövő bírálat azonban nem fejlődhet önmagától, ösztönösen, hanem meg kell szervezni és irányítani kell. Ez minden vezető funkcionáriusra, gazdasági, szovjet- vagy szakszervezeti funkcionáriusra, komoly kötelezettségeket ró. De különösen komoly kötelezettségeket ró a pártfunkcionáriusra.

Mit jelent az alulról jövő bírálat fejlesztése? Mindenekelőtt azt jelenti, hogy személyes példát kell mutatnunk a fogyatékokkal szembeni kérlelhetetlenségben. A bírálat és az önbírálat azt jelenti, hogy a funkcionárius úgy tekint saját tevékenységének eredményeire és mások munkájára, hogy nem huny szemet a fogyatékok és hibák felett, hanem igyekszik a dolog lényegének mélyére hatolni, tisztázni a fogyatékok okát és megtalálni kiküszöbölésük hathatós módját.

Aki fél a bírálattól, az megvetésre méltó, gyáva ember. Az ilyen embernek közömbös, előrejutunk-e

vagy sem, kijavítjuk-e a fogyatékoságokat, vagy elkenjük azokat.

A párt, egyik-másik funkcionáriusa nyugalma kedvéért, nem mondhat le az önbírálatról. Ez végzetes lenne nagy ügyünkre nézve, ezért a párt azt követeli, hogy a funkcionáriusok egymás előtt ne hallgassák el a hibákat. Ne családi alapon oldják meg a kérdéseket, hanem mutassanak példát a bátor és elvi bírálat és önbírálat terén. Maguk tárják fel a munkájukban mutatkozó fogyatékoságokat, és gyorsan küszöböljék ki azokat.

A tények arról tanúskodnak, hogy ott, ahol a vezető funkcionáriusok csak a bírálatról szóló felhívásokra korlátozzák tevékenységüket, ahol az önbírálat hasznosságáról csak beszédeket tartanak, de szemethunynak a fogyatékoságok felett és megkerülik a kényes kérdéseket — ott rendszerint semmiféle alulról jövő bírálat nem bontakozik ki.

A párt XIX. kongresszusán a következő példát hozták fel: A Kiev területen levő belocerkovi városi pártszervezet vezetői megteremtették a bírálat látogatását, de a valóságban bírálatról szó sem volt. A városi pártbizottság teljes ülésén, a városi pártaktíva értekezletén nem tárták fel a városi pártbizottságnak, a városi Szovjet végrehajtó bizottságának munkájában rejlő hibákat, s a pártbizottság titkára zárszavában a következő kijelentést tette: „A városi pártbizottsággal kapcsolatosan elhangzott bírálat helyes volt. A városi pártbizottság a maga részéről meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket. A bírálat segítségünkre volt. A városi pártbizottság levonja a bírálat tanulságait...”

A végrehajtó bizottság elnöke utánaszajkózta: „Az egész bírálat, amely a városi pártbizottsággal kap-

csolatosan elhangzott, ugyanolyan mértékben vonatkozik a végrehajtó bizottságra is”.

Természetes, hogy a vezetők ilyen felszólalásai nem segítik elő a bírálathoz való hozzáállást. A bírálathoz hiányát úgy beállítani, mint a fogyatékosok elleni harcban nyert segítséget — lényegében annyit jelent, mint az alulról jövő bírálatot elfojtani.

A bírálathoz hozzáállásának elősegítése nemcsak azt jelenti, hogy a hibák feltárásában és elkövetőik pellengérre állításában személyes példát kell mutatni. A párt azt is megköveteli, hogy az alulról jövő bírálatot, ahogy mondani szokás: ne eresszük el a fülünk mellett, hanem törekedjünk arra, hogy annak meglegyen a gyakorlati eredménye is. Ha a bíráló azt látja, hogy helyes megállapításaira nem reagálnak, elmegy a kedve attól, hogy a fogyatékosokra rámutasson. A bürokraták — a párt gonosz ellenségei — nem ritkán éppen ezt a fogást alkalmazzák a tömegek aktivitásának elfojtására. Amikor aztán a bíráló hozzászólásokat mégis kénytelenek tudomásulvenni, készséggel elismerik az elkövetett hibákat, megbánják bűneiket, de utána minden marad a régiben. A fogyatékosoknak ilyen tettekkel alá nem támasztott elismerése csak azt a célt szolgálhatja, hogy elvegyék az emberek kedvét a bírálatról.

Azt, hogy a vezető valóban akarja-e a bírálathoz és önbírálat kifejtését, legjobban azzal lehet ellenőrizni, ha megnézzük, hogyan küszöböli ki a feltárt fogyatékosokat.

Az alulról jövő bírálat elősegítése annyit jelent, hogy minden helyesen bíráló emberben felkeltjük azt a biztonságérzetet, hogy a vezetők részéről mindig aktív támogatásra fog találni, hogy a bírálatért való bosszúállásnak minden kísérletét kérlelhetetlenül le fogják leplezni, a bűnösöket pedig szigorúan meg

fogják büntetni. A bírálattal miatti való üldözés — burzsoá csökevény, semmi más.

A bírálattal olykor burkolt formában üldözik. Némely rossz vezető minden lehetőséget felhasznál, hogy megrövidítse a bírálót, alkalmat és lehetőséget keres, hogy leszámoljon vele. Az ilyen emberek nem érdeklik meg, hogy vezető állásban maradjanak. A párt XIX. kongresszusa a párt leggonoszabb ellenségeinek nyilvánította azokat, akik a fogyatékoságok bírálattal fejlődését akadályozzák, akik elfojtják a bírálattal és elnézik a bírálattal való üldözést és hajszát, s kérlelhetetlen harcot indított ellenük.

A bírálattal elfojtói olykor belekapaszkodnak a bíráló felszólalásának valamilyen pontatlan megfogalmazásába, hogy így diszkreditálják azt, ami a felszólalásban helyes és igazságos volt. Az ilyen próbálkozásokat a párt a leghatározottabban visszaveri.

Az alulról jövő bírálattal csak az segíti elő, aki a dolgok megjavítását célzó minden bíráló felszólalást ösztönöz, s olyan légkört teremt, melyben senki se fél kimondani az igazat, ha hibákról van szó, s senki sem tart attól, hogy a nem tökéletes bírálattal esetleg megbüntetik és kinevetik.

A bírálattal fejlesztésének irányítása egyúttal azt is jelenti: nem szabad megengedni, hogy ezt az éles fegyvert különböző karrieristák és demagógok egyéni önző céljaikra használják fel. Könnyörtelenül harcolni kell az ellen a próbálkozás ellen, hogy a bírálattal szovjet emberek megrágalmazására és a fegyelem aláadására használják fel. A párt rámutat arra, hogy a bírálathoz nem a bírálattal kedvéért kell ragaszkodni, hogy a bírálattalból nem szabad szenzációhajászó sportot csinálni. Az ilyen „bírálattal” visszaszítató benyomást tesz a becsületes emberekre, lé-

nyegében elfojtja a valódi bírálatot, melynek a fogatékosságok kiküszöbölése a célja.

A párt arra kötelezi szervezeteit, hogy tegyék alapos bírálat tárgyává, hol van szó igazi bírálatról, s hol becsstelen emberek olyan kísérletéről, hogy a kritika látszata alatt funkcionáriusokat megrágalmazzanak. Az ilyen emberek rendszerint nem lépnek fel nyíltan, hanem névtelen levelek útján cselekszenek.

Országunkban megvan minden feltétele annak, hogy mindenki félelem nélkül megbírálhassa valamely intézmény, szervezet vagy funkcionárius működésében tapasztalt hibákat. Minden bírálat, amely a Szovjetállam erősítésére irányul, mindenkor támogatásra talál. A párt és a kormány senkinek sem engedi meg az egészséges bírálat üldözését. Éppen ezért semmi szükség sincsen arra, hogy valaki névtelen levelekhez folyamodjon.

A néptömegek tapasztalatát, aktivitását, a kommunizmus építésében való közvetlen érdekelttségét kifejezésre juttató igazi bírálatnak mindig a fegyelem megszilárdítása, a munka megjavítása, a vezetés megerősítése a célja. A szovjet nép gyorsan növekvő aktivitásának feltételei között a tömegeket vezetni, a tömegkapcsolatokat erősíteni csak úgy lehet, ha az alulról jövő bírálatot, a nép kezdeményezése hathatós megnyilvánulását állandóan ösztönözzük.

A XIX. kongresszuson a párt Központi Bizottságának munkájáról szóló beszámoló megállapítja, hogy az olyan funkcionáriusok, akik nem segítik elő a bírálat és önbírálat kibontakozását, előrehaladásunk akadályozói, nem érettek még meg arra, hogy vezetők legyenek, és nem számíthatnak a párt bizalmára.

Ha a pártszervezet az alulról jövő bírálatot nem fejleszti eléggé, gyengíti tömegkapcsolatait. Ezzel

szemben a bíráló felszólalások határozott támogatása, a bírálat hatékonyságáért vívott harc a pártszervezet mögé felzárkóztatja az aktivisták széles rétegeit, s emeli a párt tekintélyét a dolgozók szemében. A bírálat és az önbírálat egybeforrasztja a vezetőket és az egyszerű dolgozókat a dolgok megjavítására és előbbrevitelére irányuló közös törekvésükben.

A Kommunista Párt Szervezeti Szabályzatában kifejezésre jut, hogy az alulról jövő bírálat és önbírálat egyre növekvő szerepet tölt be a szovjet társadalom egész életében. A Szervezeti Szabályzat általánosította a pártépítés hatalmas tapasztalatát, melyet a párt a XVIII. kongresszus után felhalmozott. A párt törvényerőre emelte azt az újat, amit az utolsó években tevékenysége során kifejlesztett, és ami az új eredményekért folytatott sikeres harc szempontjából nagy jelentőségre tett szert.

A pártnak egyik legfontosabb követelménye, melyet a kommunistával, a szovjet társadalom élenjáró emberével, a tömegek vezetőjével szemben támaszt, a bírálat és önbírálat fejlődésének elősegítése. A párttag kötelessége — állapítja meg az SzKP Szervezeti Szabályzata —, hogy fejlessze az önbírálatot és az alulról jövő bírálatot, hogy feltárja és igyekezzék kiküszöbölni a munkában mutatkozó fogyatékokat, harcoljon a munkában a hivalkodó „minden rendben van” hangulat és a munkasikerektől való megrészegedés ellen. A bírálat elfojtása nagy bűn. Aki elfojtja és öntömjénezéssel meg magasztalással helyettesíti a bírálatot, annak nincs helye a párt soraiban.

A párttagnak a kommunizmus építésében betöltött szerepét nagymértékben az határozza meg, hogy milyen aktívan harcol a fogyatékok, az önelégültség, a hivalkodó „minden rendben van”-hangulat,

a nyárspolgári békülékenység ellen. Minél bátrabban segíti elő a kommunista az alulról jövő bírálatot, annál szorosabbra fűzi kapcsolatait a tömegekkel és annál nagyobb a tekintélye.

A fogyatékokkal szembeni kérlelhetetlenség a szovjet ember egyik jellemző vonása. Ez arról tanúskodik, hogy a szovjet ember teljességgel tudatában van a társadalmi érdek fontosságának. Természetes, hogy a kommunistánál, a szovjet társadalom élharcosánál, ennek a jellemvonásnak különös erővel kell kidomborodnia. A párt a fogyatékok elleni harcot a kommunisták közvetlen kötelességének tartja.

Az SzKP Szervezeti Szabályzata arra kötelezi a párttagot, hogy közölje személyekre való tekintet nélkül a párt vezető szerveivel, egészen a Központi Bizottságig, a munkában észlelt fogyatékokat. A pártagnak nincs joga ahhoz, hogy eltitkolja a dolgok kedvezőtlen állását, és szemet húnyjon a párt és az állam érdekeit sértő, helytelen cselekedetek fölött. Azt, aki a párttagot a kötelessége teljesítésében gátolja, szigorú büntetéssel kell sújtani, mint a párt akaratának megszegőjét.

Az alulról jövő bírálat a tömegek öntevékenysége fellendítésének kipróbált kommunista módszere, a nép alkotó erői mozgósításának hatékony eszköze. A párt szerint az önbírálat és az alulról jövő bírálat fejlesztése a kommunizmus építése további eredményeinek, a párt és a nép közötti kapcsolat további erősítésének elengedhetetlen feltétele.

A Kommunista Párt, a XIX. kongresszus határozataival felvértézve, a kommunizmus építésének legfontosabb feladataira összpontosítja erőfeszítéseit.

Arra törekszik, hogy még jobban megszilárdítsa a soknemzetiségű szocialista Szovjetállamot, és állandóan emelje a szovjet emberek anyagi és kulturális életszínvonalát.

A párt egész tevékenysége a nép aktív támogatására épül. A párt azt mondja a szovjet embereknek: mindenünk megvan ahhoz, hogy a teljes kommunista társadalmat felépítsük. A kimeríthetetlen természeti kincsek, a hatalmas szocialista nehézipar — a szocialista gazdaság létalapja — a könnyű- és élelmiszeripar, mely ki tudja elégíteni a dolgozók állandóan növekvő szükségleteit, a korszerű technikával felszerelt szovhozok és kolhozok — mindez szilárd alapot teremt a nemzeti gazdaság szüntelen gyarapításához.

Egynéhány halaszthatatlan kérdést azonban mindmáig sem oldottunk meg, s a párt, a kommunisták sajátos nyíltságával, a nehézségeket nem titkolja a nép előtt. Az országban vannak elmaradó vállalatok, sőt egyes elmaradott iparágak is. Még sok az olyan kolhoz, sőt egész kerület, ahol a mezőgazdaság elhanyagolt állapotban van. A párt felhívja a népet, hogy harcoljon a népgazdaság további fellendüléseért, azért, hogy az ipar és a mezőgazdaság rejtett tartalékait és lehetőségeit felhasználhassuk az SzKP XIX. kongresszusán kitűzött feladatok eredményes teljesítése érdekében, s annak érdekében, hogy a legközelebbi két-három év alatt a lakosság számára élelmiszerbőséget, a könnyűipar számára pedig nyersanyagbőséget teremtsünk.

A Kommunista Párt azért erős és legyőzhetetlen, mert szoros és elszakíthatatlan kapcsolatban áll a tömegekkel, a néppel. De a párt nem elégszik meg ezzel, nem mámorosodik meg erejétől. A párt abban látja feladatát, hogy a továbbiakban még fokozot-

tabban erősítse és bővítse kapcsolatait a néppel, még figyelmesebb legyen a dolgozók igényei iránt, állandóan gondoskodjék a munkások, a kolhozparasztok, az értelmiségiek — minden szovjet ember — élet-színvonalának emeléséről.

A Kommunista Párt, a szovjet kormány és a nép szoros egybeforrottsága a Szovjetállam győzelmeinek fő forrása, a kommunizmus győzelmes építésének záloga.

TARTALOM

Bevezetés	5
A PÁRT ÉS A NÉP	13
A nép a történelem alkotója	13
A Kommunista Párt a nép politikai vezetője	25
A párt nemcsak tanítja a tömegeket, hanem tanul is tőlük	42
HOGYAN VALÓSÍTTJA MEG A PÁRT A DOLGOZÓK- KAL VALÓ KAPCSOLATAIT?	57
A pártot a tömegekkel egybekapcsoló hajtószíjak ..	57
Az alapszervezet a párt tömegmunkájának központja	69
A KOMMUNISTA SZEMÉLYES PÉLDAMUTATÁSÁNAK SZEREPE A TÖMEGKAPCSOLATOK ERŐSÍTÉSÉ- BEN	82
POLITIKAI NEVELŐMUNKA A TÖMEGEK KÖZT ..	107
AZ ALULRÓL JÖVŐ BÍRÁLAT — FONTOS ESZKÖZ A TÖMEGEK KEZDEMÉNYEZÉSÉNEK FELLENDÍ- TÉSÉRE	125

Fordítást ellenőrizte: Mádi János.

Műszaki vezető: Szécsi Andor.

A könyv szedését 1954. VII. 30-án kezdték meg. Megjelent VIII. 30-án, 3000 példányban. Tartalmaz 6,6 szerkesztői ívet. Terjedelem 9 (A/5) ív.

Ez a könyv az MNOSZ 56Q1—50 Á és MNOSZ 56Q2—50 Á szabványok szerint készült.

